

สรุปข่าวประจำวันวันที่ 6-12 พฤษภาคม 2569

อานิสงส์ ‘เอลนีโญ’ ดัน 3 ชาตินาอาเซียนแห่ซื้อข้าวไทย ลุ้นส่งออกแตะ 7 ล้านตัน

KEY POINTS

- ปรากฏการณ์เอลนีโญสร้างความกังวลเรื่องภัยแล้ง ทำให้ 3 ชาตินาอาเซียน ได้แก่ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย เร่งนำเข้าข้าวเพื่อสำรองสต็อกเพิ่มขึ้น
- มาเลเซียและฟิลิปปินส์เพิ่มการนำเข้าข้าวไทยอย่างมีนัยสำคัญ โดยคาดว่าฟิลิปปินส์อาจนำเข้าข้าวสูงสุดเป็นประวัติการณ์เพื่อรับมือผลกระทบ
- ความต้องการข้าวที่เพิ่มขึ้นจากกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นปัจจัยบวกสำคัญ ที่อาจช่วยผลักดันให้การส่งออกข้าวไทยโดยรวมทั้งปีบรรลุเป้าหมายที่ 7 ล้านตัน

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติมศักดิ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยกับฐานเศรษฐกิจว่า แม้ภาพรวมการส่งออกข้าวไทยในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2569 จะยังติดลบทั้งในด้านปริมาณและมูลค่า โดยมีมูลค่าส่งออกอยู่ที่ 29,595 ล้านบาท ลดลง 24% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน รวมถึงตลาดหลักอย่างสหรัฐอเมริกาและแอฟริกาที่ยังชะลอตัว แต่ยังมีหลายตลาดที่ขยายตัวได้ดี โดยเฉพาะมาเลเซียและฟิลิปปินส์ที่เพิ่มการนำเข้าข้าวไทยอย่างมีนัยสำคัญ

ส่งออกข้าวไปอิรักสะดุดขัดแย้งตะวันออกกลาง

อย่างไรก็ตาม ตลาดที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุดคืออิรัก ซึ่งถือเป็นตลาดส่งออกข้าวสำคัญของไทยในตะวันออกกลาง โดยปกติไทยส่งออกข้าวไปอิรักเฉลี่ยปีละประมาณ 1 ล้านตัน หรือเดือนละ 80,000-90,000 ตัน แต่ปีนี้ส่งออกได้เพียงเดือนมกราคมราว 80,000 ตัน ก่อนจะหยุดชะงักทั้งหมด เนื่องจากปัญหาการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซที่เผชิญภัยคุกคามด้านความปลอดภัย ทำให้สายเรือไม่กล้าเดินเรือเข้าไปในพื้นที่ เพราะไม่สามารถทำประกันภัยคุ้มครองได้

“เรือที่กำลังไหลลดข้าวเกือบเสร็จต้องหยุด ลูกค้าสั่งขนสินค้าลงจากเรือ ยอมแชร์ค่าใช้จ่ายกับผู้ส่งออก เพราะเรือไม่ยอมไปต่อ ตลาดอิรักจึงหายไปแบบ Completely หรือหายไปเลยทั้งตลาด” นายชูเกียรติ กล่าว

ทั้งนี้ ตัวเลขส่งออกข้าวไทยช่วง 4 เดือนแรกของปี 2569 (ม.ค.-เม.ย.) อยู่ที่ประมาณ 2 ล้านตัน ถือว่ายังต่ำกว่าเป้าหมายที่วางไว้ หากเฉลี่ยตามเป้าส่งออกทั้งปี 7 ล้านตัน ไทยควรส่งออกได้ประมาณ 2.3-2.4 ล้านตันในช่วงเวลาดังกล่าว

จับตามาเลย์-ฟิลิปปินส์ฟวาเอลนีโญ เร่งนำเข้าตุนสต็อกเพิ่ม

อย่างไรก็ดี แนวโน้มในช่วงครึ่งปีหลังเริ่มมีสัญญาณบวกจากหลายประเทศในเอเชียที่เร่งนำเข้าข้าวเพื่อสำรองสต็อกรับมือความเสี่ยงจากปรากฏการณ์เอลนีโญ โดยเฉพาะมาเลเซียที่เพิ่มการนำเข้าจากเดิมประมาณ 3 เดือน เป็น 9 เดือน เนื่องจากกังวลว่าผลผลิตครึ่งปีหลังอาจได้รับผลกระทบจากภัยแล้งและราคาข้าวจะปรับตัวสูงขึ้น

นายชูเกียรติ กล่าวว่า ปกติมาเลเซียนำเข้าข้าวประมาณปีละ 1 ล้านตัน แต่ปีนี้มีโอกาสเพิ่มเป็น 2 ล้านตัน ขณะที่ฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ของโลก คาดว่าปีนี้อาจนำเข้าข้าวสูงถึง 6 ล้านตัน จากปีก่อนที่นำเข้า

รวมประมาณ 3.5 ล้านตัน ถือเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ หลังสต็อกข้าวในประเทศลดต่ำลงและกังวลผลกระทบจากเอลนีโญ

“ปกติฟิลิปปินส์ซื้อข้าวจากเวียดนามเป็นหลัก แต่เมื่อความต้องการสูงขึ้น ราคาข้าวเวียดนามแพงกว่าไทย ในเวลานี้ เขาก็หันมาซื้อไทยเพิ่ม ซึ่งช่วยชดเชยตลาดอิรักที่หายไปได้บางส่วน” นายชูเกียรติ กล่าว

สำหรับอินโดนีเซีย แม้ปีที่ผ่านมาแทบไม่มีการนำเข้าข้าว แต่เชื่อว่าหากเอลนีโญเกิดขึ้นรุนแรงจริง อินโดนีเซียจะกลับเข้าสู่ตลาดนำเข้าข้าวอีกครั้ง เพื่อรักษาความมั่นคงด้านอาหารในประเทศ

ในด้านราคาข้าว ปัจจุบันราคาข้าวขาว 5% ของไทยอยู่ที่ประมาณ 385-390 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่เวียดนามอยู่ที่ประมาณ 400 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และอินเดียอยู่ที่ 350-355 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ทำให้ราคาข้าวไทยอยู่ในระดับกลางระหว่างคู่แข่งสำคัญทั้งสองประเทศ ส่งผลให้ผู้ค้าตัดสินใจสั่งซื้อได้ง่ายขึ้น

'เอลนีโญ'ตัวแปรชี้ทิศทางข้าวโลกครึ่งปีหลัง

นายชูเกียรติ มองว่า ปัจจัยเรื่องเอลนีโญจะเป็นตัวแปรสำคัญต่อทิศทางตลาดข้าวโลกในช่วงครึ่งปีหลัง เพราะหากสถานการณ์รุนแรง อินเดียอาจจำเป็นต้องจำกัดการส่งออกเพื่อรักษาความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อราคาสินค้าเกษตรและตลาดข้าวไทย

ทั้งนี้ แม้อินเดียยังตั้งเป้าส่งออกข้าวสูงถึง 25 ล้านตันในปี และเวียดนามตั้งเป้าไว้ 7.6 ล้านตัน แต่ทั้งสองประเทศก็เริ่มเผชิญข้อจำกัดด้านโลจิสติกส์ โดยเฉพาะตลาดตะวันออกกลางที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการเดินเรือ เช่นเดียวกับไทย

“อินเดียได้รับผลกระทบหนักกว่าไทย เพราะปกติส่งออกข้าวไปตะวันออกกลางประมาณ 6 ล้านตัน ขณะที่ไทยส่งประมาณ 1 ล้านตัน ส่วนใหญ่เป็นอิรัก ดังนั้นปัญหาโลจิสติกส์จึงกระทบอินเดียมาก” นายชูเกียรติ กล่าว

ด้านตลาดสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดสำคัญของข้าวหอมมะลิไทย ปริมาณส่งออกช่วง 4 เดือนแรกลดลงกว่า 20% จากผลกระทบของมาตรการภาษีนำเข้าเพิ่ม 10% ประกอบกับราคาข้าวหอมมะลิไทยที่อยู่ในระดับสูงประมาณ 1,250 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน รวมถึงภาวะเศรษฐกิจสหรัฐที่ชะลอตัว ส่งผลให้กำลังซื้ออ่อนแรงลง

นอกจากนี้ กลุ่มผู้บริโภคชาวฮิสแปนิกในสหรัฐ ซึ่งเป็นฐานลูกค้าใหม่ที่นิยมบริโภคข้าวหอมไทยเพิ่มขึ้น ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ก็ลดลงจากนโยบายผลักดันแรงงานต่างชาติกลับประเทศ ทำให้ตลาดข้าวหอมมะลิไทยชะลอตัวลงตามไปด้วย

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

ส่งออกข้าว-ยาง ขาขึ้น รับสั่นไหวเอลนีโญ อัญมณี-เครื่องนุ่งห่ม ชะลอตัว

KEY POINTS

- การส่งออกข้าวมีแนวโน้มดีขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ที่ทำให้หลายประเทศในเอเชียเร่งนำเข้าเพื่อสำรองความมั่นคงทางอาหาร ส่งผลให้ข้าวไทยกลับมาแข่งขันด้านราคาได้ดีขึ้น
- ราคายางพาราปรับตัวสูงขึ้นจากความกังวลเรื่องเอลนีโญที่จะทำให้ผลผลิตลดลง ประกอบกับราคาน้ำมันที่สูงขึ้นทำให้ยางธรรมชาติเป็นที่ต้องการมากกว่ายางสังเคราะห์ คาดว่ามูลค่าส่งออกจะเพิ่มขึ้น
- สินค้ากลุ่มฟุ่มเฟือย เช่น อัญมณี เครื่องประดับ และเครื่องนุ่งห่ม มีทิศทางชะลอตัวลง เนื่องจากผู้บริโภคทั่วโลกเริ่มลดการใช้จ่ายในสินค้าที่ไม่จำเป็น

ภาคส่งออกไทยกำลังเผชิญภัยท้าทายท่าทายรอบใหม่ แม้ตัวเลขไตรมาสแรกปี 2569 จะเติบโตแข็งแกร่งเกินคาด แต่สถานการณ์สงครามตะวันออกกลาง วิกฤตโลจิสติกส์ และกำลังซื้อโลกที่เริ่มอ่อนแรง กำลังกดดันแนวโน้มการส่งออกในช่วงครึ่งปีหลัง ขณะที่บางสินค้าเกษตรสำคัญของไทยอย่างข้าวและยางพารา กลับมีโอกาสปลิกวิกฤตเป็นโอกาส จากผลพวงเอลนีโญและความกังวลด้านความมั่นคงอาหารทั่วโลก

มูลค่าการส่งออกไทยในช่วง 3 เดือนแรกปี 2569 อยู่ที่ 96,170 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัว 17.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน คิดเป็นมูลค่ารูปเงินบาท 2.98 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น 7.7% โดยแรงหนุนหลักมาจากสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับ AI และ Data Center รวมถึงสินค้าอาหารและสินค้าเกษตรที่ยังมีความต้องการสูงในตลาดโลก

อย่างไรก็ตาม ทิศทางในไตรมาส 2 และช่วงครึ่งปีหลังเริ่มมีสัญญาณชะลอตัวชัดเจน จากความขัดแย้งในตะวันออกกลางที่ส่งผลกระทบต่อเส้นทางขนส่งทางทะเล โดยเฉพาะช่องแคบฮอร์มุซ ทำให้ค่าระวางเรือปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง

ขณะที่เศรษฐกิจโลกเริ่มชะลอและเงินบาทกลับมาแข็งค่าอีกครั้ง ส่งผลให้หลายหน่วยงานเริ่มปรับประมาณการส่งออกไทยปีนี้ลง โดยกระทรวงพาณิชย์ประเมินกรอบการส่งออกปี 2569 ตั้งแต่ติดลบ 3% ถึงบวก 8% ส่วนสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สรท.) คาดเติบโต 2-4% ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมองโตเพียง 0.6% และศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดโต 1.6%

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติมศักดิ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยกับฐานเศรษฐกิจว่า แม้ภาพรวมการส่งออกข้าวไทยในช่วง 3 เดือนแรกปี 2569 ยังติดลบ 24% คิดเป็นมูลค่า 29,595 ล้านบาท แต่หลายตลาดเริ่มกลับมาฟื้นตัวสัญญาณเชิงบวก โดยเฉพาะประเทศในเอเชียอย่างมาเลเซียและฟิลิปปินส์ที่เร่งนำเข้าข้าวเพื่อสร้างสต็อกรับมือปรากฏการณ์เอลนีโญ

“ตลาดที่หายไปแบบ *Completely* คืออิรักเพราะเส้นทางขนส่งต้องผ่านช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งตอนนี้มีปัญหาจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐกับอิหร่าน เรือไม่กล้าเข้าไปเพราะไม่มีประกันภัยคุ้มครอง ปกติไทยส่งออกข้าวไปอิรักเดือนละ 80,000-90,000 ตัน ปีหนึ่งเกือบ 1 ล้านตัน แต่ปีนี้ส่งได้แค่เดือนมกราคม หลังจากนั้นเรือต้องหยุดไหลลดสินค้า”

ทั้งนี้ ผู้ส่งออกไทยต้องแบกรับต้นทุนเพิ่มขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าว ทั้งค่าระวางเรือที่ปรับตัวขึ้น การขนถ่ายสินค้ากลับจากเรือ รวมถึงบางกรณีที่สายเรือตัดสินใจนำสินค้าไปทิ้งไว้ที่อินเดียเพราะไม่สามารถเดินทางต่อได้ ทำให้ผู้ส่งออกต้องเร่งระบายสินค้าในราคาต่ำเพื่อลดภาระต้นทุน

“บางครั้งต้องยอมขายถูก เพราะถ้าชนกลับก็เสียค่าระวางเรือเพิ่ม บริษัทเรือไม่รับผิดชอบอะไรเลย ถือเป็นต้นทุนที่ผู้ส่งออกต้องแบกเอง” นายชูเกียรติระบุ

อย่างไรก็ดีแม้ตลาดตะวันออกกลางจะสะดุด แต่ตลาดเอเชียกลับเข้ามาช่วยพยุงสถานการณ์ โดยมาเลเซียซึ่งปกตินำเข้าข้าวจากไทยปีละประมาณ 1 ล้านตัน ปีนี้อาจเพิ่มขึ้นเป็น 2 ล้านตัน เพราะกังวลว่าเอลนีโญจะทำให้ผลผลิตอาหารโลกเสียหายและราคาพุ่งในช่วงครึ่งปีหลัง ขณะที่ฟิลิปปินส์มีแนวโน้มนำเข้าข้าวรวมสูงถึง 6 ล้านตัน ซึ่งจะเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ จากปกตินำเข้าปีละประมาณ 3.5 ล้านตัน จากปัญหาสต็อกในประเทศลดลงและความกังวลภัยแล้ง

นายชูเกียรติกล่าวว่า แม้ฟิลิปปินส์จะซื้อข้าวจากเวียดนามเป็นหลัก แต่เมื่อความต้องการเพิ่มขึ้นมากจน เวียดนามปรับราคาสูงกว่าไทย ผู้ซื้อจึงเริ่มหันกลับมาซื้อข้าวไทยมากขึ้น เพราะไทยยังถูกมองว่าเป็น Reliable Source หรือแหล่งส่งมอบสินค้าที่เชื่อถือได้

“ช่วงนี้ข้าวเวียดนามราคาแพงกว่าไทย ไทยจึงเริ่มแข่งขันได้ดีขึ้น โดยราคาข้าวขาว 5% ของไทยอยู่ที่ ประมาณ 385-390 ดอลลาร์ต่อตัน ขณะที่เวียดนามอยู่ที่ประมาณ 400 ดอลลาร์ ส่วนอินเดียอยู่ราว 350-355 ดอลลาร์ ไทยอยู่ตรงกลางและยังพอแข่งขันได้”

แม้ช่วง 4 เดือนแรกไทยส่งออกข้าวได้เพียงประมาณ 2 ล้านตัน ต่ำกว่าเป้าหมาย แต่ทั้งปีเชื่อว่ายังมีโอกาสแตะระดับ 7 ล้านตัน หากเอลนีโญเกิดขึ้นจริง เพราะหลายประเทศจะเร่งซื้อสำรองเพื่อสร้างความมั่นคงอาหาร อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวอาจไม่ได้พุ่งแรงมากนัก เพราะอินเดียยังมีสต็อกข้าวจำนวนมากและพร้อมกลับมาส่งออก หากสถานการณ์เอื้ออำนวย

ด้านนายหลักชัย กิตติพล นายกิตติมศักดิ์ สมาคมยางพาราไทย กล่าวว่า ภาพรวมการส่งออกยางพาราไทยในช่วงไตรมาสแรกยังติดลบประมาณ 29% โดยตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดหลักลดลงถึง 39% จากหลายปัจจัย ทั้งผลผลิตยางในประเทศลดลง ราคายางผันผวน และเงินบาทแข็งค่า

“ช่วงต้นปีราคายางปรับลงแรงจากความกังวลสงครามการค้า แต่ไตรมาส 2 เริ่มฟื้นตัวแล้ว และเชื่อว่าไตรมาส 3 จะยิ่งดีขึ้น เพราะราคายางในตลาดโลกปรับสูงขึ้นต่อเนื่อง”

นายหลักชัย ระบุว่า อีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตัวเลขส่งออกยางธรรมชาติลดลง คือเงินหันไปนำเข้ายางคอมพาวด์มากขึ้น เพราะเสียภาษีนำเข้า 0% ขณะที่ยางธรรมชาติต้องเสียภาษีประมาณ 5-7% ทำให้ผู้ประกอบการเงินหันไปใช้ยางผสมที่มีส่วนผสมของยางสังเคราะห์แทน อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งในตะวันออกกลางกลับกลายเป็นปัจจัยบวกต่อยางธรรมชาติ เนื่องจากราคาน้ำมันดิบและยางสังเคราะห์ที่เป็นผลพลอยได้จากปิโตรเลียมปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้ผลิตหันกลับมาใช้ยางธรรมชาติมากขึ้น ขณะเดียวกันความเสี่ยงจากเอลนีโญและฝนทิ้งช่วง จะทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง และราคาจะปรับตัวสูงขึ้น

“ตอนนี้ราคายางขึ้นแรงมาก โดยราคาตลาดล่วงหน้า ยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากเดิม 69-70 บาทต่อกิโลกรัม ขึ้นไปแตะ 95 บาทแล้ว เพราะตลาดกลัวของขาด และยางสังเคราะห์แพงขึ้นตามราคาน้ำมัน”

สำหรับผลกระทบจากเอลนีโญ มองว่า แม้ยางพาราจะไม่ได้เสียหายรุนแรงเหมือนข้าว แต่ภาวะแห้งแล้งจะทำให้น้ำยางลดลง และเมื่อผู้ซื้อกังวลว่าของจะขาดตลาด ก็เร่งสั่งซื้อและกักตุน ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้นตามกลไกตลาด ประเมินว่าทั้งปี 2569 ปริมาณส่งออกยางพาราไทยอาจลดลงประมาณ 5% หรือหากแล้งรุนแรงอาจลดถึง 10% แต่ในเชิงมูลค่าคาดว่าจะเพิ่มขึ้นประมาณ 10% จากราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นสามารถชดเชยปริมาณที่ลดลงได้

ขณะที่แหล่งข่าวจากผู้ส่งออกประเมินว่า แม้ส่งออกไทยไตรมาสแรกจะเติบโตสูงถึง 17% แต่ครึ่งปีหลังเริ่มเข้าสู่ภาวะน่าหวง จากต้นทุนขนส่งที่เพิ่มขึ้น การขาดแคลนวัตถุดิบบางชนิด และกำลังซื้อในตลาดโลกที่เริ่มชะลอตัว โดยกลุ่มอาหารยังเป็นเสาหลักของการส่งออกไทย เพราะผู้บริโภคทั่วโลกยังให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารมากกว่าสินค้าฟุ่มเฟือย แต่เริ่มมีความเสี่ยงจากการขาดแคลนเม็ดพลาสติก บรรจุภัณฑ์ และตู้คอนเทนเนอร์ห้องเย็น ซึ่งอาจทำให้ห่วงโซ่อุปทานอาหารสะดุดในบางช่วง

ส่วนกลุ่มเซมิคอนดักเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นดาวเด่นของการส่งออกไทยในช่วงที่ผ่านมา เริ่มเผชิญความเสี่ยงจากการพึ่งพาก๊าซฮีเลียมจากตะวันออกกลาง หากสงครามยืดเยื้ออาจกระทบการผลิตแผงวงจรและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในไทยได้โดยตรง

ในทางกลับกัน กลุ่มสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น อัญมณี เครื่องประดับ เสื้อผ้าแฟชั่น และสินค้าไลฟ์สไตล์ มีแนวโน้มชะลอตัว เพราะผู้บริโภคทั่วโลกเริ่มลดการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ขณะที่ตลาดรถยนต์ดั้งเดิมเริ่มอ่อนแรงจากความกังวลราคาน้ำมันและเศรษฐกิจโลก แต่รถ EV กลับได้รับอานิสงส์จากความไม่แน่นอนด้านพลังงาน ทำให้หลายค่ายรถจีนเริ่มใช้ไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกมากขึ้น

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

“พาณิชย์”โปรโมตข้าวงาน SIAL Canada คนสนใจเพียบ คาดต้นตลาดพรีเมียมโต

กรมการค้าต่างประเทศจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในงานแสดงสินค้า SIAL Canada 2026 เผยผู้เข้าร่วมงาน ทั้งชาวแคนาดาและต่างชาติ ชื่นชอบข้าวหอมมะลิไทย และข้าวเพื่อสุขภาพ ทั้งข้าวกล้อง ข้าวไรซ์เบอร์รี่ คาดนอกจากทำให้ผู้บริโภครู้จัก สนใจข้าวไทยมากขึ้น ยังช่วยกระตุ้นการบริโภคข้าวพรีเมียม และเพิ่มยอดส่งออกได้มากขึ้นในอนาคต

นางอารดา เพ็ญทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า กรมได้จัดคณะผู้แทนเดินทางไปจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในงาน SIAL Canada 2026 ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้าอาหารและเครื่องคัมภีนาชาติที่ใหญ่ที่สุดในแคนาดา ซึ่งปีนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 29 เม.ย.-1 พ.ค.2569 ณ เมืองมอนทรีออล ประเทศแคนาดา โดยได้ยกระดับการนำเสนอข้าวไทยภายใต้แนวคิด “Think Rice Think Thailand” มุ่งเน้นการเปิดประสบการณ์ข้าวไทยให้ผู้ซื้อและผู้นำเข้ารับรู้ถึงความโดดเด่นของข้าวไทยทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐาน การผูกโยงเรื่องราวของสินค้าข้าวผ่านวัฒนธรรมด้านอาหารที่เป็นจุดเด่นของประเทศไทย อีกทั้งคุณค่าของข้าวไทยที่สามารถนำไปประยุกต์ทำอาหารนานาชาติได้อย่างลงตัว เพื่อกระตุ้นให้ผู้ซื้อมีความต้องการบริโภคข้าวไทยมากขึ้น

โดยภายในคูหาจะมีการจัดแสดงข้าวไทยหลากหลายชนิดควบคู่กับภาพเมนูอาหารไทยยอดนิยม เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ข้าวไทย ในฐานะหัวใจของอาหารไทย (Thai Rice: The Heart of Thai Cuisine) และยังได้สื่อสารประชาสัมพันธ์เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย เพื่อส่งเสริมการจำหน่ายและสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย รวมถึงนำเสนอความหลากหลายและคุณค่าทางโภชนาการของข้าวไทยที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคแคนาดาที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ อาทิ ข้าวกล้อง และข้าวไรซ์เบอร์รี่

“การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในครั้งนี้ ได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมงานกว่า 1,000 ราย จากหลากหลายประเทศ อาทิ แคนาดา สหรัฐฯ เยอรมนี ฝรั่งเศส จีน เกาหลีใต้ แอฟริกาใต้ และกานา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในอุตสาหกรรมข้าวอย่างผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย และผู้ประกอบการร้านอาหาร โดยผู้เข้าเยี่ยมชมคูหาให้ความเห็นว่าข้าวไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวหอมมะลิไทยได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับ มีรสชาติดี นุ่มหอม อร่อย สามารถหาซื้อข้าวไทยได้ในซูเปอร์มาร์เก็ตทั่วไปในแคนาดาและร้านค้าปลีกเอเชีย และยังให้ความสนใจสอบถามเกี่ยวกับข้าวกล้องเพื่อสุขภาพและข้าวคุณลักษณะพิเศษอย่างข้าวไรซ์เบอร์รี่ เนื่องจากเห็นว่าข้าวดังกล่าวมีคุณค่าทางโภชนาการสูง เป็นทางเลือกที่ดีต่อสุขภาพ”นางอารดากล่าว

สำหรับแคนาดาเป็นตลาดผู้นำเข้าข้าวสำคัญของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มข้าวพรีเมียมอย่างข้าวหอมมะลิไทย ในปี 2568 ไทยส่งออกข้าวหอมมะลิไปแคนาดามากเป็นอันดับ 3 และการบริโภคข้าวในแคนาดามีแนวโน้มขยายตัวจากความต้องการบริโภคของชาวแคนาดาเชื้อสายเอเชียที่ย้ายถิ่นฐานมายังแคนาดาเพิ่มขึ้นจากนโยบายเปิดรับผู้อพยพย้ายถิ่นฐาน และจากร้านอาหารไทยในแคนาดาที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากผู้บริโภคชาวแคนาดาและชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในแคนาดา

ขณะเดียวกัน การเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทย เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ผู้บริโภคต่างชาติรู้จักอาหารไทยเพิ่มมากขึ้น โดยประสบการณ์และความประทับใจที่ได้ทานข้าวไทยและอาหารไทย ทำให้กลับมารับประทานอาหารไทยที่ร้านไทยในแคนาดาและเลือกซื้อข้าวไทยเพื่อประกอบอาหารทานเองที่บ้านเพิ่มขึ้น

โดยแคนาดาเป็นตลาดที่มีศักยภาพและมีกำลังซื้อสูง อีกทั้งปัจจุบันผู้บริโภคจำนวนมากหันมาสนใจด้านสุขภาพมากขึ้น ซึ่งไทยมีข้าวที่ตอบโจทย์ความต้องการบริโภคของแคนาดาทั้งข้าวหอมมะลิไทยและข้าวเพื่อสุขภาพ ข้าวไทยจึงมีโอกาสเติบโตในตลาดแคนาดา ดังจะเห็นได้จากไนโตรมาสแรกแห่งปี 2569 การส่งออกข้าวหอมมะลิไทยและข้าวกล้องไปแคนาดายังเติบโตต่อเนื่อง เพิ่มขึ้น 6% และ 20% ตามลำดับ

งานแสดงสินค้า SIAL Canada 2026 มีผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าอาหารและเครื่องดื่มจากแคนาดาและประเทศต่าง ๆ กว่า 55 ประเทศทั่วโลก เช่น สหรัฐฯ จีน สเปน และเม็กซิโก เข้าร่วมจัดแสดงสินค้ากว่า 850 ราย และมีผู้เข้าชมงานกว่า 23,000 คน จาก 78 ประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้นำเข้า ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก ตัวแทนจัดจำหน่าย และผู้ประกอบการร้านอาหาร และการเข้าร่วมงานดังกล่าว เป็นช่องทางสำคัญในการประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการบริโภคข้าวไทยเพิ่มขึ้น และสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไป คือ การคงรักษาคุณภาพมาตรฐานข้าวส่งออกและการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตเพื่อให้มีราคาที่เหมาะสม เพื่อช่วยเพิ่มโอกาสในการส่งออกข้าวไทยไปยังตลาดแคนาดา

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

พาณิชย์ขยายข้าว-เกษตรนวัตกรรมงาน FHA 2026 ที่สิงคโปร์ ยอดปังกว่า 100 ล้าน

กรมการค้าต่างประเทศ โชว์ผลงานนำสินค้าข้าวและเกษตรนวัตกรรม จัดแสดงและจำหน่ายในงาน FHA 2026 ที่สิงคโปร์ กวาดยอดขายกว่า 100 ล้านบาท พร้อมจัดโปรโมตข้าวไทย จัดหุงให้ชิม ได้รับเสียงชื่นชม เสียงตอบรับล้นหลาม โดยเฉพาะข้าวไรซ์เบอร์รี่ นุ่ม หอม เคี้ยวสนุก

นางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยถึงผลการนำสินค้าข้าวและสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทย เข้าร่วมจัดแสดงในงานมหกรรมอาหารระดับนานาชาติ Food & Hospitality ASIA 2026 (FHA 2026) ระหว่างวันที่ 21-24 เม.ย.2569 ที่ผ่านมา ณ ศูนย์ Singapore EXPO สาธารณรัฐสิงคโปร์ ว่า การเข้าร่วมงานในครั้งนี้ กรมได้คัดเลือกสินค้าเกษตรนวัตกรรม 45 รายการ ในกลุ่มอาหารเพื่อสุขภาพ (Health & Wellness Food) อาหารแห่งอนาคต (Future Food) และอาหารสร้างคุณประโยชน์เฉพาะด้าน (Functional Food) ที่ตอบโจทย์พฤติกรรมผู้บริโภคยุคใหม่ ไปจัดแสดงในงาน ปรากฏว่ามีผู้ซื้อ ผู้นำเข้าจากหลายประเทศ อาทิ สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ กัมพูชา จีน อินเดีย โปแลนด์ อิตาลี สนใจเจรจาธุรกิจจำนวน 102 ราย ส่งผลให้มียอดสั่งซื้อทันที 10.19 ล้านบาท และคาดการณ์มูลค่าการค้าต่อเนื่องภายในระยะเวลา 1 ปี อีกกว่า 91.40 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้นกว่า 101.59 ล้านบาท

สำหรับสินค้าเด่นที่ได้นำไปจัดแสดง ได้แก่ กราโนล่าข้าวกำลังานนา (แบรนด์ BIOBLACK) ไอศกรีม Plant-based (แบรนด์ Molly Ally) น้ำจิ้มพริชตราย (แบรนด์ ZAPJEED) ผงผ้าพร้อมรับประทาน (แบรนด์ flo Wolffia) ขนมเพื่อสุขภาพ (แบรนด์ Dear Snacks) เครื่องดื่มฟังก์ชันนัลเพื่อเพิ่มน้ำนมแม่ (แบรนด์ MILK PLUS & MORE) ผักสดเกรดการแพทย์ (แบรนด์ DiStar Fresh) ไอศกรีมเจลาโต้ผลไม้แท้ (แบรนด์ Fruit Series) ผลิตภัณฑ์เสริมพลังงาน (แบรนด์ ProEngy) นมจากพืช (แบรนด์ Toki Milk) เครื่องดื่มคอมบูชะ (แบรนด์ mek Oort) อาหารนวัตกรรมจากข้าว (แบรนด์ Gohan) อาหารข้าวแปรรูปในเครือ (Jasgo / Hugpun / Medifoods) วิตามินกัมมี่จาก

เห็ดสมองลิง (แบรนด์ Happy Vita) เส้นโปรตีนสูง (แบรนด์ PROTINOS) และเยลลี่บุกผสมผลไม้ (แบรนด์ Jello Boom)

นอกจากนี้ กรมได้จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทยภายใต้แนวคิด “Think Rice, Think Thailand” โดยนำข้าวไทยหลากชนิดมาจัดแสดง อาทิ ข้าวหอมมะลิไทย ข้าวหอมปทุมธานี ข้าวขาว และข้าวคุณลักษณะพิเศษ เช่น ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด และข้าวหอมนิล และได้จัดกิจกรรมสาธิตหุงข้าวให้ผู้เข้าชมงานได้ทดลองชิมรสชาติ ซึ่งกลายเป็นจุดดึงดูดสำคัญให้กับผู้เข้าร่วมชมงาน โดยเฉพาะข้าวไรซ์เบอร์รี่ ที่ได้รับกระแสตอบรับดีเยี่ยมจนน่าปลื้มใจ ด้วยเนื้อสัมผัสที่เคี้ยวสนุก นุ่ม หอม และมีความหวานที่เป็นเอกลักษณ์คล้ายขนม อุดมด้วยคุณค่าทางโภชนาการ ขณะที่ข้าวหอมมะลิไทย ยังคงครองตำแหน่งข้าวพรีเมียมอันดับหนึ่งในสิงคโปร์ และได้รับความเชื่อมั่นจากร้านอาหารพรีเมียมและห้างสรรพสินค้าชั้นนำในสิงคโปร์มาอย่างยาวนาน

ทั้งนี้ สิงคโปร์เป็นตลาดส่งออกข้าวที่มีความสำคัญและมีกำลังซื้อสูง โดยในช่วงปี 2565-2568 ไทยส่งออกข้าวไปสิงคโปร์เฉลี่ยปีละกว่า 96,000 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดประมาณ 25% ของยอดนำเข้าข้าวทั้งหมดของสิงคโปร์ ซึ่งเป็นการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ข้าวขาว และข้าวหอมไทย ตามลำดับ โดยกรมได้ใช้โอกาสนี้ รมรณรงค์ให้ผู้บริโภคเลือกซื้อข้าวหอมมะลิไทยที่มีเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นสินค้าที่ผ่านมาตรฐานคุณภาพจากประเทศไทย

งานแสดงสินค้า Food & Hospitality ASIA 2026 (FHA 2026) เป็นหนึ่งในงานแสดงสินค้าอาหารและบริการที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ปีนี้มีผู้จัดแสดงสินค้ากว่า 1,750 ราย และมีผู้เข้าชมงานจาก 115 ประเทศทั่วโลกกว่า 80,000 คน ถือเป็นเวทีสำคัญในการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ มีทั้งผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้ค้า ผู้กระจายสินค้า ร้านอาหาร โรงแรม โดยการนำสินค้าเกษตรนวัตกรรมและสินค้าข้าวไปจัดแสดง เป็นการช่วยเปิดตลาดต่างประเทศ และช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อสินค้าไทย และเพิ่มโอกาสในการส่งออกในอนาคต

ที่มา *Commerce News Agency (CNA)*

ผลศึกษา 'ข้าวยั่งยืน' เพิ่มรายได้ กษ. ลดต้นทุน-ลดมลพิษ

คณะเศรษฐศาสตร์ มข.เผยผลศึกษา “ข้าวยั่งยืน” เพิ่มรายได้ กษ. ลดต้นทุน-ลดมลพิษ วอนรัฐหนุนขยาย พท.ปลูกเพิ่ม ป้อนตลาด ตปท.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยคณะเศรษฐศาสตร์ จัดประชุมนำเสนอผลการศึกษาและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่อโครงการ “การขยายผลการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง สำหรับการผลิตข้าวยั่งยืนระดับจังหวัด โดยการพัฒนาขอนแก่นโมเดลข้าวยั่งยืน เพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกรและลดก๊าซเรือนกระจก ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” โดยมี น.ส.ภาวดี ใจเอื้อ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการพัฒนาธุรกิจ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เป็นประธานกล่าวเปิดงาน

นางชนินทร ทริมเจริญ รองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ให้เกียรติปาฐกถาเรื่อง “การพัฒนาและเชื่อมโยงตลาดข้าวเพื่อยกระดับข้าวไทยในตลาดโลก” พร้อมด้วยรศ.ภูมิสิทธิ์ มหาสุวีระชัย หัวหน้าโครงการและคณะวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้การต้อนรับ ณ ห้อง Lotus Suite 7 ชั้น 22 โรงแรม เซ็นทารา แกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร เมื่อเร็วๆ นี้

"ข้าวยั่งยืน" ปลูกและเก็บเกี่ยวตามมาตรฐานการผลิตข้าวยั่งยืน

รศ.ภูมิลิธิ์ เปิดเผยว่า โครงการศึกษาดังกล่าวฯ ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานพัฒนาการวิจัย การเกษตร (องค์การมหาชน) โดย ข้าวยั่งยืน เป็นข้าวที่ถูกปลูกและเก็บเกี่ยวตามมาตรฐานการผลิตข้าวที่ยั่งยืน (Sustainable Rice Platform : SRP) โดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) สถาบันวิจัยข้าว นานาชาติ (International Rice Research Institute :IRRI) และประเทศสมาชิกเครือข่าย ได้ร่วมกันจัดทำมาตรฐาน ขึ้นมา เพื่อแก้ปัญหาการปลูกข้าวไม่ถูกวิธีและปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ การเอาน้ำไปขังในนาเป็น เวลานานส่งผลให้เกิดก๊าซมีเทน การเผาตอซังที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน เป็นต้น โดยการปลูกข้าวแบบยั่งยืน (SRP) ส่งผลประโยชน์ในเชิงบวกถึง 3 มิติด้วยกัน คือ ด้านเศรษฐกิจ - เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน เพิ่มกำไร ด้านสังคม-ดูแล แรงงาน ความปลอดภัยของชาวนา และ ด้านสิ่งแวดล้อม - ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพิ่มความหลากหลาย ทางชีวภาพ

โครงการ “ขอนแก่นโมเดลข้าวยั่งยืน” เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2567 และในปี 2568 ขยายการดำเนินการ เต็มรูปแบบ ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยมีเป้าหมาย 73 หมู่บ้าน ใน 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอพระยืน อำเภอ พล อำเภอหนองสองห้อง รวมจำนวน 952 ครัวเรือน เกษตรกรต้นแบบ 105 คน รวมพื้นที่เพาะปลูก 13,150 ไร่ ผลการศึกษาพบว่า ข้าวหอมมะลิ SRP ให้ผลผลิตเฉลี่ย 313 กก./ไร่ ส่วนข้าวที่ปลูกแบบดั้งเดิม (Conventional Rice Practice : CRP) ให้ผลผลิตเฉลี่ย 292 กก./ไร่ โดยต้นทุนการปลูกข้าวแบบ SRP เฉลี่ย 10.57 บาท / กก. ขณะที่ข้าวหอมมะลิปลูกแบบ CRP มีต้นทุนเฉลี่ยอยู่ที่ 11.58 บาท/กก.

ลดต้นทุน ลดมลพิษ เพิ่มรายได้เกษตรกร

สำหรับข้าวเหนียว SRP ผลผลิตเฉลี่ย 334 กก./ไร่ ส่วนข้าวเหนียว CRP ให้ผลผลิตเฉลี่ย 269 กก./ไร่ โดย ต้นทุนการผลิตข้าวเหนียวแบบ SRP เฉลี่ย 11.91 บาท/กก. ส่วนการปลูกแบบ CRP ต้นทุน 15.83 บาท/กก.

ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่าข้าวหอมมะลิที่ปลูกแบบ SRP จะได้กำไรเพิ่มขึ้นจากการปลูกข้าวแบบดั้งเดิม ประมาณ 500-700 บาทต่อไร่ ส่วนข้าวเหนียว จะได้กำไรเพิ่มขึ้น ประมาณ 800 - 1,000 บาทต่อไร่ นอกจากนี้

การปลูกข้าวแบบ SRP ยังช่วยการลดการปล่อยก๊าซมลพิษได้ถึง 70% และลดก๊าซเรือนกระจกได้มากกว่า 3 เท่า เมื่อเทียบกับแนวทางปฏิบัติทั่วไป ในปี 2568 โดยลดการปลดปล่อยของก๊าซมีเทน

สำหรับแผนการขยายผลการใช้ขอนแก่นโมเดลข้าวยั่งยืน ปี 2569-2571 โดยในปี 1-2-3 จะขยายพื้นที่ เป็น 25,000 เป็น 100,000 และ 350,000 ไร่ ตามลำดับ และสร้างเกษตรกรต้นแบบให้ได้ถึง 1,000 คน พร้อมทั้งมี เกษตรกรเข้าร่วม 3,200 เป็น 11,000 และ 30,000 ครัวเรือน คาดการณ์ปริมาณขาย 5,000 ตัน 20,000 ตัน และ 73,000 ตัน ตามลำดับ

รศ.ภูมิลิธิ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า พื้นที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 12,000 ไร่ ผ่านการรับรองมาตรฐาน SRP ซึ่ง เป็นมาตรฐานโลก ที่เราสามารถส่งออกไปขายยังต่างประเทศได้ โดยขณะนี้ตลาดข้าว SRP ยังเป็นตลาดต่างประเทศ ทั้งหมด ซึ่งในปีที่ผ่านมามีกำลังการผลิตข้าว SRP จำนวน 1,500 ตันข้าวเปลือก ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของ ตลาดต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น สหภาพยุโรป หรือ สหรัฐอเมริกา ฯลฯ

“จากข้อมูลจากสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย พบว่ามีบริษัทผู้นำเข้าข้าวจากอียูรายหนึ่งซึ่งเดิมนำเข้าข้าวจาก ไทย จำนวน 18,000 ตัน ปัจจุบันต้องการเปลี่ยนข้าวจำนวนดังกล่าวเป็นข้าว SRP ทั้งหมด จะเห็นได้ว่าความ ต้องการจากอียูเพียงบริษัทเดียว กำลังการผลิตข้าว SRP ของเรายังไม่เพียงพอ ตลาดของข้าว SRP มีโอกาสเติบโต

และมีอนาคต ดังนั้น จึงอยากให้ทุกภาคส่วนหันมาสนับสนุนและผลักดันให้มีการปลูกข้าว SRP เพราะหลายๆ ประเทศมีความต้องการข้าวที่ปลูกแบบยั่งยืนมากขึ้น” รศ.ภูมิสิทธิ์ กล่าว

รศ.ภูมิสิทธิ์ กล่าวอีกว่า การขยายการปลูกข้าวแบบ SRP ญุณแจสำคัญ คือ ทำอย่างไรให้เกษตรกรเปลี่ยน การปลูกแบบดั้งเดิม (CRP) มาเป็นการปลูกแบบยั่งยืน (SRP) ซึ่งเกษตรกรจะเปลี่ยนก็ต่อเมื่อเห็นประโยชน์ และ ต้นแบบเกษตรกรที่เราสร้างขึ้นเป็นตัวอย่างที่ดีว่าเปลี่ยนมาปลูกข้าวแบบ SRP นี้แล้วได้ผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น จริงๆ เกษตรกรคนอื่นๆ เห็นแล้วก็จะอยากเปลี่ยนตาม การสร้างต้นแบบเกษตรกรจึงเป็นแนวทางสำคัญอันหนึ่งในการสร้างเครือข่ายและขยายพื้นที่ปลูก

ขณะเดียวกันภาครัฐก็ต้องเข้ามาสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกรด้วย โดยอาจจะมีเงื่อนไขสนับสนุนด้าน สินเชื่อโดยตรงจาก ธกส. หรือ มาตรการความช่วยเหลือด้านต่างๆ เข้ามาเสริม และการเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานภาค การศึกษาและภาคเอกชนก็มีส่วนสำคัญ โดยภาคการศึกษาเมืองค์ความรู้เข้ามาช่วยเสริม ขณะที่ภาคเอกชนหากเห็น ประโยชน์ที่เกิดขึ้นในการเข้ามาสนับสนุนเกษตรกรในการปลูกข้าว SRP ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เชื่อว่าภาคเอกชนจะเข้าร่วม ทั้งนี้ อาจต้องมีแรงจูงใจจากภาครัฐในการดึงภาคเอกชนเข้ามาช่วยสนับสนุน อาทิ มาตรการด้านภาษี และอื่นๆ

“ที่ผ่านมา ประเทศเราใช้เงินประมาณปีละ 3-5 หมื่นล้านบาท ในการสนับสนุนภาคการเกษตรข้าว โดยที่ เราไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรเลย หากเราลองกลับมาคิดใหม่ดูใหม่ว่า 3-5 หมื่นล้านบาทที่เราใช้ไปทุกปี จะจ่าย อย่งไร เพื่อให้ภาคการผลิตข้าวเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความยั่งยืนได้” รศ.ภูมิสิทธิ์ กล่าวทิ้งท้าย ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

xx

ปริมาณข้าวทั่วโลกกำลังเผชิญกับภัยคุกคามสองเท่าจากความขัดแย้งในตะวันออกกลางและ ปรากฏการณ์เอลนีโญ

แม้ว่าคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวสำหรับปีการเพาะปลูก 2025-2026 จะเพิ่มขึ้น 2% แต่ตลาดโลกกำลัง เผชิญกับแรงกดดันอย่างหนักจากปัญหาการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานในช่องแคบฮอร์มุซและภาวะภัยแล้งใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จากข้อมูลขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) คาดว่าผลผลิตข้าวทั่วโลกจะสูงเป็น ประวัติการณ์ในปีการเพาะปลูก 2025-2026 ด้วยอัตราการเติบโต 2% อย่างไรก็ตาม แนวโน้มนี้กำลังถูกคุกคาม อย่งร้ายแรงจากความไม่มั่นคง ทางภูมิรัฐศาสตร์ และเหตุการณ์สภาพอากาศรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายจ่ายใน คริวเรือนในเอเชียและแอฟริกา

ห่วงโซ่อุปทานกำลังหยุดชะงักเนื่องจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์

ความขัดแย้งในตะวันออกกลางส่งผลกระทบต่อการขนส่งเชื้อเพลิงและปุ๋ยผ่านช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่ง เป็นเส้นทางสำคัญที่เชื่อมต่อภูมิภาคอ่าวเปอร์เซียกับตลาดระหว่างประเทศ การหยุดชะงักนี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อ เกษตรกรในประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่เท่านั้น แต่ยังสร้างความยากลำบากให้กับประเทศที่พึ่งพาการนำเข้า เช่น ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียด้วย

ระบบโลจิสติกส์กำลังกลายเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับผู้ค้าระหว่างประเทศ ตัวแทนจากกลุ่มค้าข้าวในสิงคโปร์ระบุว่า การขาดแคลนบรรจุภัณฑ์พลาสติก PP ข้อจำกัดของรถบรรทุกที่ขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือ และการหยุดชะงักของการขนส่งทางทะเล กำลังสร้างอุปสรรคสำคัญต่อการกระจายข้าวไปทั่วโลก

แรงกดดันด้านต้นทุนและปรากฏการณ์เอลนีโญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกษตรกรกำลังเผชิญกับความท้าทายจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเกษตรกรวัย 60 ปี ในจังหวัดชัยนาท ประเทศไทย กล่าวว่า ราคาปุ๋ยเพิ่มขึ้นจาก 850 บาท เป็นประมาณ 1,000-1,200 บาทต่อถุง ทำให้เกษตรกรรายย่อยหลายรายต้องลดปริมาณการใช้ปุ๋ยลงครึ่งหนึ่ง ซึ่งมีความเสี่ยงที่จะทำให้ผลผลิตลดลงในฤดูกาลเพาะปลูกถัดไป

ในประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก คาดการณ์ว่าผลผลิตภายในประเทศจะลดลงมากถึง 6 พันล้านตัน เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยที่ 19 ถึง 20 พันล้านตันต่อปี โดยนายอาร์เซ กิลโป กรรมการบริหารกองทุนพัฒนาชนบทแบบบูรณาการ เตือนว่า การลดการใช้ปุ๋ยและการลดพื้นที่เพาะปลูกจะทำให้ประเทศตกอยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง เนื่องจากแหล่งนำเข้าก็มีจำกัดเช่นกัน

คาดการณ์ว่าการผลิตในอินโดนีเซียจะลดลง

ในอินโดนีเซีย ปรากฏการณ์เอลนีโญคาดว่าจะนำมาซึ่งสภาพอากาศที่ร้อนและแห้งแล้งมากขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูก สำนักงานสถิติแห่งอินโดนีเซียประเมินว่าพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวระหว่างเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคมจะลดลง 10.6% หรือประมาณ 3.85 ล้านเฮกตาร์ ส่งผลให้ผลผลิตข้าวเปลือกคาดว่าจะลดลง 11.12% เหลือ 20.68 ล้านตัน

บทบาทด้านการกำกับดูแลของคลังสำรองข้าวจากอินเดีย

แม้จะเผชิญกับความเสี่ยงมากมาย ตลาดข้าวโลกยังคงมีเสถียรภาพเนื่องจากมีปริมาณสำรองจำนวนมาก หลังจากการเก็บเกี่ยวที่ได้ผลดีเยี่ยม จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ ปัจจุบันอินเดียมีข้าวสำรองอยู่ประมาณ 42 ล้านตัน คิดเป็นเกือบ 20% ของปริมาณสำรองทั่วโลก ซึ่งถือเป็นปริมาณสำรองที่สำคัญในการบรรเทาผลกระทบจากการลดลงของการผลิตในภูมิภาคอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม นายแม็กซิโม โตเรโร หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์ของ FAO เตือนว่าข้อจำกัดด้านอุปทานทั่วโลกอาจแย่ลงในช่วงปลายปีนี้และต้นปีหน้า แม้ว่าราคาข้าวส่วนใหญ่จะยังคงทรงตัว แต่แรงกดดันจากต้นทุนการผลิตและโลจิสติกส์มีแนวโน้มที่จะผลักดันราคาให้สูงขึ้นในอนาคตอันใกล้

ที่มา: <https://baolamdong.vn>

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติเตือน สงครามอิหร่านดันราคาสินค้าอาหารโลกพุ่งสูงสุดในรอบ 3 ปี

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) เปิดเผยว่าราคาสินค้าอาหารโลกในเดือนเมษายน 2569 ปรับตัวเพิ่มขึ้นสู่ระดับสูงสุดในรอบกว่า 3 ปี ท่ามกลางผลกระทบจากสงครามในอิหร่าน (Iran) ที่ยังคงยืดเยื้อ ซึ่งได้สร้างความปั่นป่วนต่อห่วงโซ่อุปทานด้านพลังงานและสินค้าเกษตรทั่วโลก พร้อมเพิ่มความกังวลเกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อด้านอาหารของผู้บริโภคที่อาจเร่งตัวขึ้นในช่วงปลายปีนี้ต่อเนื่องไปจนถึงปี 2027

ตามรายงานของ FAO ดัชนีราคาสินค้าอาหารโลก (Global Food Commodity Price Index) ปรับตัวเพิ่มขึ้น 1.6% เมื่อเทียบรายเดือนในเดือนเมษายน 2569 และสูงกว่าระดับเดียวกันของปีก่อน 2.5% โดยการปรับขึ้นดังกล่าวมีปัจจัยหลักมาจากราคาน้ำมันพืช เนื้อสัตว์ และธัญพืชที่เพิ่มสูงขึ้น นับเป็นการปรับตัวขึ้นต่อเนื่องเป็นเดือนที่สามติดต่อกัน

ความขัดแย้งซึ่งเข้าสู่สัปดาห์ที่ 10 ได้ส่งผลให้ช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งเป็นเส้นทางเดินเรือยุทธศาสตร์สำคัญของโลกสำหรับการขนส่งเชื้อเพลิงและปุ๋ย ต้องหยุดชะงักอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบและธัญพืชปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งเพิ่มต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรทั่วโลก และอาจกระทบต่อปริมาณผลผลิตอาหารในอนาคต

หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์ของ FAO ระบุว่า ภาคเกษตรและอาหารโลกยังคงมีเสถียรภาพในระยะสั้น เนื่องจากตลาดยังคงพึ่งพาสินค้าคงคลังที่ผลิตไว้ก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตาม ได้เตือนว่าต้นทุนด้านพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ที่สูงขึ้นจะเริ่มส่งผ่านไปยังผู้บริโภคในไม่ช้า

ดัชนีราคาน้ำมันพืชปรับตัวเพิ่มขึ้น 5.9% จากเดือนมีนาคม และระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2022 โดยได้รับแรงหนุนบางส่วนจากความต้องการเชื้อเพลิงชีวภาพที่เพิ่มขึ้น หลังราคาน้ำมันดิบในระดับสูงช่วยเพิ่มความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของพลังงานทางเลือก

ขณะเดียวกัน ดัชนีราคาเนื้อสัตว์ของ FAO เพิ่มขึ้น 1.2% สู่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ส่วนราคาธัญพืชปรับเพิ่มขึ้น 0.8% ท่ามกลางความกังวลด้านสภาพอากาศ และการคาดการณ์ว่าเกษตรกรอาจลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวสาลีในปี 2026 เนื่องจากต้นทุนปุ๋ยที่อยู่ในระดับสูง

นักวิเคราะห์ประเมินว่า หากราคาธัญพืชยังคงทรงตัวในระดับสูง เกษตรกรจำนวนมากอาจหันไปเพาะปลูกพืชที่ใช้ปุ๋ยน้อยลง เพื่อลดภาระต้นทุนการผลิต

เจ้าหน้าที่ของ FAO ยังเตือนเพิ่มเติมว่า หากความขัดแย้งยืดเยื้อเกินกว่า 90 วัน ความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตอาหารโลกในวงกว้างอาจเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วงปลายปี 2026 และต่อเนื่องสู่ปี 2027 โดยเฉพาะเมื่อต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงเริ่มส่งผลกระทบต่อรอบการเพาะปลูกใหม่

ทั้งนี้ ดัชนีราคาสินค้าอาหารของ FAO ใช้ติดตามราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลก ครอบคลุมกลุ่มธัญพืช น้ำมันพืช น้ำตาล ผลิตภัณฑ์นม และเนื้อสัตว์ และถือเป็นหนึ่งในดัชนีสำคัญที่ใช้ประเมินแนวโน้มเงินเฟ้อด้านอาหารของโลกในอนาคต

ที่มา *Oryza.com*

การคาดการณ์ของยุโรปเตือนความเสี่ยงการเกิด “ซูเปอร์เอลนีโญ” (Super El Niño) ในปี 2569

สำนักข่าวฟ็อกซ์ เวเธอร์ (Fox Weather) และเดอะวอชิงตันโพสต์ (The Washington Post) รายงานว่าแบบจำลองพยากรณ์อากาศระยะยาวฉบับใหม่จากศูนย์พยากรณ์อากาศระยะกลางแห่งยุโรป (European Centre for Medium-Range Weather Forecasts: ECMWF) กำลังสร้างความกังวลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการเกิดปรากฏการณ์ “ซูเปอร์เอลนีโญ” (Super El Niño) ในช่วงปลายปี 2569 โดยบางการคาดการณ์ชี้ว่าอาจรุนแรงติดอันดับสูงสุดเท่าที่เคยมีการบันทึกไว้

แบบจำลองล่าสุดของยุโรประบุว่า มีความเป็นไปได้เกือบร้อยละ 100 ที่ภาวะเอลนีโญ (El Niño) จะก่อตัวขึ้นภายในเดือนพฤศจิกายน 2569 โดยอุณหภูมิผิวน้ำทะเลในบางพื้นที่ของมหาสมุทรแปซิฟิกบริเวณเส้นศูนย์สูตร

อาจเพิ่มสูงถึงระดับรุนแรงผิดปกติ ทั้งนี้ นักวิทยาศาสตร์จัดให้เหตุการณ์ดังกล่าวเป็น “ซูเปอร์เอลนีโญ” เมื่ออุณหภูมิผิวน้ำทะเลสูงกว่าค่าปกติอย่างมาก ซึ่งมักส่งผลกระทบต่อระบบภูมิอากาศทั่วโลก

ผู้เชี่ยวชาญด้านสภาพภูมิอากาศเตือนว่า ปรากฏการณ์ดังกล่าวอาจทำให้อุณหภูมิโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้รูปแบบปริมาณน้ำฝนเปลี่ยนแปลง และก่อให้เกิดสภาพอากาศสุดขั้วในหลายภูมิภาคทั่วโลก เหตุการณ์ซูเปอร์เอลนีโญในอดีต เช่น ช่วงปี 2525–2526, 2540–2541 และ 2558–2559 เคยเชื่อมโยงกับภัยแล้งรุนแรง อุทกภัย ไฟป่า ความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร และการพุ่งสูงขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลก

นอกจากนี้ เอลนีโญที่กำลังก่อตัวขึ้นยังคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมพายุเฮอริเคน โดยแบบจำลองคาดการณ์ว่า ภาวะดังกล่าวอาจช่วยลดการก่อตัวของพายุในมหาสมุทรแอตแลนติก (Atlantic Basin) เนื่องจากกระแสลมแรงในระดับบรรยากาศชั้นบนมีแนวโน้มรบกวนการก่อตัวของพายุหมุนเขตร้อน ขณะเดียวกัน พื้นที่มหาสมุทรแปซิฟิกตะวันออก (Eastern Pacific) อาจเผชิญกิจกรรมพายุโซนร้อนสูงกว่าค่าเฉลี่ย

นักพยากรณ์อากาศบางส่วนเห็นว่า ภาวะโลกร้อนจากเอลนีโญรอบใหม่นี้อาจผลักดันให้อุณหภูมิโลกทำสถิติสูงสุดใหม่ในปี 2569 หรือ 2570 โดยรายงานอ้างอิงถึงการคาดการณ์ของสำนักงานบริหารมหาสมุทรและบรรยากาศแห่งชาติสหรัฐฯ (National Oceanic and Atmospheric Administration: NOAA) ซึ่งระบุว่า เอลนีโญอาจซ้ำเติมภาวะโลกร้อนจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลกให้รุนแรงยิ่งขึ้น

สำหรับภาคการเกษตร ปรากฏการณ์ซูเปอร์เอลนีโญอาจส่งผลกระทบต่อตลาดข้าวและธัญพืชโลก โดยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia) อินเดีย (India) และออสเตรเลีย (Australia) มักเผชิญภาวะฝนตกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและความแห้งแล้งในช่วงที่เกิดเอลนีโญรุนแรง ขณะที่บางพื้นที่ในทวีปอเมริกาอาจประสบปัญหาฝนตกหนักและอุทกภัย สภาพการณ์ดังกล่าวอาจทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง อุปทานอาหารตั้งตัว และเพิ่มความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา *Oryza.com*

XX

เวียดนาม

สัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวส่งออกของเวียดนามพุ่งสูงขึ้นท่ามกลางความกังวลของตลาดโลก เกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญต่ออุปทานทั่วโลก โดยราคาข้าวขาว 5% เพิ่มขึ้นจาก 375-380 ดอลลาร์สหรัฐเมื่อสองสัปดาห์ก่อน เป็น 395-400 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ผู้ค้าข้าวในนครโฮจิมินห์กล่าวว่า ราคาที่เพิ่มขึ้นนั้นเกิดจากอุปทานที่ขาดแคลน เนื่องจากฤดูเก็บเกี่ยวสิ้นสุดลงแล้ว ในขณะที่การเก็บเกี่ยวครั้งต่อไปจะเริ่มในปลายเดือนกรกฎาคมหรือต้นเดือนสิงหาคม

ราคาข้าวเวียดนามในปัจจุบันยังคงมีความผันผวน ตามข้อมูลของสมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) ข้าวหอม Jasmine ราคาอยู่ที่ 513-517 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ราคาข้าวหอมพันธุ์ DT8 ชนิด 5% มีราคาอยู่ที่ 510-520 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และราคาข้าวหัก 100% มีราคาอยู่ที่ 331-335 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ขณะที่ราคาข้าวในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงปรับตัวสูงขึ้นอย่างมากเนื่องจากปริมาณข้าวที่ผลิตได้น้อยในช่วงปลายฤดูเก็บเกี่ยว

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามมีแนวโน้มขยับสูงขึ้นจากสัปดาห์ที่แล้ว โดยราคาข้าวหอม (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 ชนิด 5% อยู่ที่ระดับ 510-520 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ขณะที่ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 513-517 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เพิ่มขึ้นจากระดับ 490-500 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 399-403 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 390-395 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตันในสัปดาห์ก่อนหน้า ขณะที่ข้าวหัก 100% (100% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 335-339 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 เมษายนถึง 30 เมษายน 2569 มีเรือจำนวน 69 ลำจะเข้าเทียบท่าที่นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh port) และเมืองมายเถย (Mỹ Tho) เพื่อรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวมประมาณ 545,020 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม ถึง 30 เมษายน 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 618,620 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 159,500 ตัน ประเทศอิรัก 25,000 ตัน ประเทศฟิลิปปินส์ 414,220 ตัน และมาเลเซีย 19,900 ตัน

สำนักข่าว The Saigon Times รายงานว่า กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมเวียดนาม (Ministry of Agriculture and Environment) เปิดเผยว่า ในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2569 เวียดนามส่งออกข้าวปริมาณ 3.3 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 1.57 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 2.3 ในแง่ปริมาณ และลดลงร้อยละ 11.1 ในแง่มูลค่า เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

การปรับตัวลดลงของมูลค่าการส่งออกมีสาเหตุสำคัญจากราคาส่งออกเฉลี่ยที่ลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 468.4 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน หรือลดลงร้อยละ 9 เมื่อเทียบรายปี ส่งผลให้รายได้จากการส่งออกหดตัวในอัตราที่รุนแรงกว่าปริมาณสินค้า

เฉพาะในเดือนเมษายนเพียงเดือนเดียว เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ 1.1 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 492.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่งผลให้ยอดสะสมตั้งแต่ต้นปีอยู่ที่ 3.3 ล้านตัน

ด้านการผลิต กระทรวงประเมินว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ (Winter-Spring Rice Crop) มีขนาด 2.93 ล้านเฮกตาร์ โดยสามารถเก็บเกี่ยวแล้ว 1.67 ล้านเฮกตาร์ และมีผลผลิตรวมถึงสิ้นเดือนเมษายนอยู่ที่ 11.5 ล้านตัน ขณะที่การเพาะปลูกข้าวฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง (Summer-Autumn Crop) ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 355,500 เฮกตาร์

ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศมีความผันผวนอย่างต่อเนื่อง โดยปรับลดลงอย่างรวดเร็วในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ก่อนจะฟื้นตัวในระยะเวลาสั้นๆ ซึ่งสร้างความยากลำบากต่อทั้งเกษตรกรและผู้ส่งออกในด้านการบริหารความเสี่ยงด้านราคา

ในด้านตลาดส่งออก ฟิลิปปินส์ (Philippines) ยังคงเป็นตลาดหลัก โดยมีสัดส่วนร้อยละ 48.5 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่จีน (China) ร้อยละ 15.6 และกานา (Ghana) ร้อยละ 7 โดยมูลค่าการส่งออกไปยังฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 เมื่อเทียบกับปีก่อน ขณะที่การส่งออกไปจีนขยายตัวร้อยละ 44.4 อย่างไรก็ตาม การส่งออกไปกานาลดลงร้อยละ 28.7 และการส่งออกไปโกตดิวัวร์ (Côte d'Ivoire) ลดลงอย่างรุนแรงถึงร้อยละ 59.6

ข้อมูลของสมาคมอาหารเวียดนาม (Vietnam Food Association) ระบุว่าในภาพรวมตลาดโลก ราคาข้าวมีทิศทางเคลื่อนไหวแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค โดยข้าวขาว 5% ของอินเดีย อยู่ที่ประมาณ 353 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน ณ ปลายเดือนเมษายน เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ก่อนหน้า แต่ลดลงประมาณ 27 ดอลลาร์สหรัฐฯเมื่อเทียบรายปี ขณะที่

ข้าวขาว 5% ของไทย อยู่ที่ระดับประมาณ 386 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงเล็กน้อยทั้งเมื่อเทียบรายสัปดาห์และรายปี โดยผู้ส่งออกบางรายได้ระงับการเสนอราคา เนื่องจากความไม่แน่นอนของทิศทางราคาส่งมอบในอนาคต

เว็บไซต์ข่าว www.vietnam.vn รายงานว่า เมื่อเวียดนามต้องเผชิญกับการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นในตลาดระหว่างประเทศ การสนับสนุนเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต ขยายตลาดส่งออก และสร้างแบรนด์ข้าวเวียดนามให้เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน สิ่งนี้จะช่วยให้ข้าวเวียดนามมีสถานะที่ยั่งยืนและเพิ่มมูลค่าในห่วงโซ่อุปทานระดับโลก

นายโต ฮา นัม ประธานสมาคมอาหารเวียดนาม กล่าวว่า ในปี 2025 เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ 8.06 ล้านตัน แซงหน้าประเทศไทย กลายเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่เป็นอันดับสองของโลก นี่ไม่ใช่เพียงความสำเร็จในแง่ของปริมาณการผลิตเท่านั้น แต่ยังเป็นการยืนยันถึงบทบาทที่สำคัญยิ่งขึ้นของข้าวเวียดนามในตลาดโลกอีกด้วย

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เวียดนามได้พัฒนาพันธุ์ข้าวหอมที่มีลักษณะเฉพาะตัวอย่างต่อเนื่อง เช่น ST, OM, DT ซึ่งได้รับการยอมรับและเป็นที่ชื่นชอบของตลาดต่างประเทศ จากเดิมที่เน้นการแข่งขันด้านปริมาณและราคาต่ำ ข้าวเวียดนามได้เปลี่ยนมาเน้นการแข่งขันด้านคุณภาพ แร่ธาตุ และมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ตามข้อมูลของสมาคมอาหารเวียดนาม แม้ว่าอุตสาหกรรมข้าวจะประสบความสำเร็จอย่างน่าทึ่ง แต่ก็ยังเผชิญกับความขัดแย้งที่สำคัญ กล่าวคือ ในขณะที่เวียดนามเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่เป็นอันดับสองของโลก แต่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเกือบ 20 ล้านคนยังคงอยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยเมื่อเทียบกับภาคเกษตรกรรมอื่นๆ อีกมากมาย

ตัวแทนจากสมาคมอาหารเวียดนามระบุว่า ในช่วงสี่เดือนแรกของปี 2026 เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ 3.33 ล้านตัน สร้างรายได้ประมาณ 1.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยส่งออกไปยังฟิลิปปินส์เพียงประเทศเดียวประมาณ 1.5 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม ราคาเฉลี่ยในการส่งออกอยู่ที่ประมาณ 468 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงประมาณ 10% เมื่อเทียบกับราคาเฉลี่ย 508 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในปี 2025 และเป็นระดับต่ำสุดในรอบประมาณ 5 ปี บางครั้งราคาข้าวเปลือกสดที่หน้าฟาร์มอยู่ที่ประมาณ 5,000 ดอลลาร์ต่อตัน ในขณะที่ยังคงอยู่ที่ประมาณ 10,000 ดอลลาร์ต่อตัน ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตและรายได้ของเกษตรกร

นายโต ฮา นัม กล่าวว่า สาเหตุหลักมาจากจิตวิทยาตลาด เมื่อมีข่าวว่าฟิลิปปินส์ลดการนำเข้า ธุรกิจจำนวนมากต่างรีบขายสินค้าคงเหลือเพื่อรักษาสวนแบ่งการตลาดและระบายสินค้าคงคลัง ทำให้ราคาสินค้าตกต่ำลงในระยะเวลายันสั้น ผลที่ตามมาคือ ธุรกิจส่งออกประสบปัญหา เกษตรกรได้รับผลกระทบมากที่สุด ในขณะที่มูลค่าเพิ่มในห่วงโซ่อุปทานส่วนใหญ่ตกไปอยู่ในมือของพ่อค้าคนกลาง

สมาคมเชื่อว่าจุดอ่อนที่ใหญ่ที่สุดของอุตสาหกรรมข้าวในปัจจุบันคือเกษตรกรขาดความสามารถในการควบคุมตลาดและจัดการจังหวะเวลาในการขายอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน ในภาคการเกษตรอื่นๆ เช่น กาแฟ เกษตรกรมีแนวโน้มที่จะเก็บรักษาสินค้าไว้เพื่อรอจังหวะตลาดที่เอื้ออำนวยมากกว่า

เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมข้าวอย่างยั่งยืน นายโต ฮา นัม เน้นย้ำถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการนำแนวทางแก้ไขที่ครอบคลุมมาใช้เพื่อยกระดับสถานะของข้าวเวียดนาม โดยมุ่งเน้นที่การเพิ่มบทบาทของเกษตรกรในห่วงโซ่คุณค่า การจัดอุปสรรคทางการตลาด และการสร้างแบรนด์ข้าวเวียดนามระดับชาติ

แนวทางแก้ไขที่สำคัญประการแรกคือ การค่อยๆ เสริมสร้างบทบาทเชิงรุกของเกษตรกรในห่วงโซ่คุณค่าของข้าว ปัจจุบัน เกษตรกรยังคงอยู่ในภาวะเปราะบาง ต้องขายข้าวทันทีหลังเก็บเกี่ยวเนื่องจากขาดพื้นที่จัดเก็บและ

เงินทุน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องส่งเสริมกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเก็บรักษาข้าวได้ผ่านความร่วมมือกับสหกรณ์ หรือโดยการเก็บรักษาไว้ในระบบคลังสินค้าของบริษัทส่งออก

นอกจากนี้ สหกรณ์และธุรกิจต่างๆ จำเป็นต้องประสานงานกับธนาคารเพื่อพัฒนาหลักการจัดหาเงินทุน หลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม เมื่อเกษตรกรสามารถเก็บรักษาผลผลิตและเลือกเวลาที่เหมาะสมในการขายได้อย่างมีประสิทธิภาพ พวกเขาจะสามารถเก็บเกี่ยวผลตอบแทนจากความพยายามของตนได้อย่างแท้จริง กำไรที่เพิ่มขึ้นจะกระตุ้นให้เกษตรกรลงทุนใหม่ในเมล็ดพันธุ์ ปรับปรุงคุณภาพ และมุ่งสู่การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมข้าว

ในส่วนของตลาดส่งออก ประธานสมาคมอาหารเวียดนามกล่าวว่า ตลาดที่ใหญ่ที่สุดสองแห่งสำหรับข้าวเวียดนาม ได้แก่ จีนและฟิลิปปินส์ ยังคงรักษามาตรการควบคุมการนำเข้าอย่างเข้มงวด โดยจีนยังคงใช้ระบบโควตา และรายชื่อบริษัทส่งออกที่ได้รับอนุญาต ในขณะที่ฟิลิปปินส์จัดการผ่านกลไกการออกใบอนุญาต และการประกาศโควตานำเข้า

จากสถานการณ์ดังกล่าว สมาคมจึงขอแนะนำให้รัฐบาลและกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือกับทั้งสองประเทศ เพื่อสร้างเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการค้าข้าวมากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับการรักษาตลาดดั้งเดิม การขยายตลาดส่งออก โดยเฉพาะในทวีปแอฟริกา ซึ่งยังมีศักยภาพสูง ถือเป็นทิศทางสำคัญในการกระจายช่องทางการจำหน่ายข้าวเวียดนาม

อีกประเด็นสำคัญคือต้นทุนด้านโลจิสติกส์และการขนส่งสินค้าส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ การขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์เปล่า การลดเส้นทางการขนส่ง และค่าธรรมเนียมการขนส่งที่ผันผวน ได้สร้างแรงกดดันอย่างมากต่อกิจกรรมการส่งออก สมาคมจึงขอแนะนำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสริมสร้างความร่วมมือกับบริษัทขนส่งสินค้า เพื่อรักษาเสถียรภาพตารางการขนส่ง จำกัดการลดเส้นทางการขนส่ง ควบคุมค่าธรรมเนียม และสนับสนุนธุรกิจในการเข้าถึงตู้คอนเทนเนอร์เปล่าในช่วงเวลาที่มีความต้องการสูง ในขณะเดียวกัน จำเป็นต้องเพิ่มการลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ โดยเฉพาะในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ซึ่งรวมถึงระบบคลังสินค้า การขนส่งทางน้ำ และความสามารถในการขนถ่ายสินค้าเพื่อรองรับอุตสาหกรรมข้าว

ในระยะยาว นายโด ฮา นัม เสนอให้สร้างแบรนด์ข้าวระดับชาติสำหรับข้าวเวียดนาม แม้ว่าเวียดนามจะมีข้าวหอมคุณภาพสูงหลายสายพันธุ์ที่เป็นที่ยอมรับในตลาดโลกแล้ว แต่แบรนด์ข้าวเวียดนามยังไม่สะท้อนคุณค่าที่แท้จริง ถึงเวลาแล้วที่ข้าวเวียดนามจะต้องได้รับการยอมรับในชื่อและคุณค่าของตนเองในตลาดโลก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ จำเป็นต้องรับประกันความบริสุทธิ์ของสายพันธุ์ข้าว ควบคุมคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ สร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับ และพัฒนาแบรนด์สำหรับข้าวแต่ละสายพันธุ์ ด้วยแบรนด์ที่แข็งแกร่ง เวียดนามจะสามารถเพิ่มอำนาจในการกำหนดราคาและเพิ่มมูลค่าการส่งออกได้

ประธานสมาคมอาหารเวียดนามยังยืนยันว่าเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของอุตสาหกรรมข้าวไม่ใช่เพียงแค่การเพิ่มปริมาณการส่งออกหรือปรับปรุงอันดับในเวทีโลก แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือการยกระดับรายได้และมาตรฐานการครองชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อุตสาหกรรมข้าวเวียดนามจะแข็งแกร่งได้ ก็ต่อเมื่อเกษตรกรสามารถเลี้ยงชีพจากการปลูกข้าวได้อย่างแท้จริง และข้าวเวียดนามมีแบรนด์และสิทธิ์ในการกำหนดราคาในตลาดโลก อุตสาหกรรมข้าวเวียดนามจึงจะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

สำนักข่าว The Saigon Times รายงานว่า แผนพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกข้าวคุณภาพสูงและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเวียดนามภายใต้โครงการข้าว 1 ล้านเฮกตาร์ (One-Million-Hectare Rice Plan) มีความคืบหน้าเพียงเล็กน้อย โดยสามารถดำเนินการได้เพียงมากกว่าร้อยละ 3 ของเป้าหมายปี 2569 ซึ่งต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้มาก

ตามข้อมูลจากกรมการผลิตพืชและการคุ้มครองพืช (Department of Crop Production and Plant Protection) ภายใต้กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม (Ministry of Agriculture and Environment) โครงการดังกล่าวมีเป้าหมายดำเนินการในปีนี้อยู่ที่ 470,000 เฮกตาร์ อย่างไรก็ตาม จนถึงปัจจุบันมีการดำเนินการจริงเพียง 14,766 เฮกตาร์ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ในฤดูข้าวนาปรังฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ (Winter-Spring Crop 2025-2026) จำนวน 11,430 เฮกตาร์

ข้อมูลดังกล่าวถูกนำเสนอในการประชุมด้านการผลิตพืช ณ จังหวัดด่งท้าป (Dong Thap) ในภูมิภาคสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong Delta) เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2569 และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในปี 2569 ที่ระดับ 468,427 เฮกตาร์ จำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพิ่มอีกประมาณ 453,600 เฮกตาร์ในช่วงเวลาที่เหลือของปี

ในระดับพื้นที่ จังหวัดอานยาง (An Giang Province) มีความคืบหน้ามากที่สุด โดยมีพื้นที่ดำเนินโครงการมากกว่า 3,160 เฮกตาร์ ขณะที่จังหวัดเตียนญู (Tay Ninh Province) มีความคืบหน้าน้อยที่สุดเพียง 381 เฮกตาร์

เจ้าหน้าที่ระบุว่า ความล่าช้าเกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ เกษตรกรบางส่วนยังมีความลังเลในการปรับใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น การลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์และปุ๋ย ระบบการจัดการการผลิตยังขาดความชัดเจนในบางพื้นที่ ขนาดการผลิตยังคงเป็นรายย่อย และโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทานยังไม่เชื่อมโยงอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ นโยบายสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับโครงการยังไม่สามารถดึงดูดการมีส่วนร่วมจากภาคธุรกิจและเกษตรกรได้อย่างเพียงพอ

แม้การดำเนินงานโดยรวมจะล่าช้า แต่รูปแบบการทดลอง (pilot models) ได้แสดงผลลัพธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่า การใช้เมล็ดพันธุ์ลดลงร้อยละ 30-50 เมื่อเทียบกับวิธีการดั้งเดิม การใช้ปุ๋ยไนโตรเจนลดลงประมาณร้อยละ 30 และจำนวนครั้งในการใช้สารกำจัดศัตรูพืชลดลง 2-3 เท่า อีกทั้งทุกพื้นที่ที่โครงการได้ปรับใช้ระบบชลประทานแบบสลับเปียกสลับแห้ง (Alternate Wetting and Drying: AWD)

ในด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรในจังหวัดด่งท้าปที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้สุทธิประมาณ 29.5 ล้านด่งต่อเฮกตาร์ สูงกว่าการเพาะปลูกแบบดั้งเดิมราว 5.3 ล้านด่งต่อเฮกตาร์ ขณะเดียวกัน โครงการยังสร้างผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม โดยสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเฉลี่ยได้ 3-4 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อเฮกตาร์

ทั้งนี้ กรมการผลิตพืชระบุว่า มีพื้นที่มากกว่า 15,530 เฮกตาร์ได้ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการกองทุนทรัพย์สินคาร์บอนเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Carbon Asset Facility: TCAF) ของธนาคารโลก (World Bank) โดยมีครัวเรือนเกษตรกรเข้าร่วมแล้ว 9,956 ครัวเรือน

ที่มา *Oryza.com*

เมียนมา

สำนักข่าว Global New Light of Myanmar รายงานว่า สหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) เปิดเผยว่า เมียนมาส่งออกข้าวและข้าวหักผ่านเส้นทางการค้าทางทะเลมากกว่า 160,000 ตันในเดือนเมษายน 2569 ของปีงบประมาณ 2569-2570 (เมษายน 2569-มีนาคม 2570)

ในเดือนเมษายน 2569 เมียนมาส่งออกข้าวจำนวน 81,142 ตัน และข้าวหักจำนวน 88,417 ตัน ไปยังประเทศคู่ค้า ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกรวมอยู่ที่ 169,559 ตัน

สาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China) ยังคงเป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของเมียนมา โดยมีปริมาณนำเข้ารวม 59,750 ตัน รองลงมา ได้แก่ ราชอาณาจักรเบลเยียม (Kingdom of Belgium) จำนวน 33,330 ตัน สาธารณรัฐมาดากัสการ์ (Republic of Madagascar) จำนวน 20,000 ตัน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines) จำนวน 19,858 ตัน ราชอาณาจักรสเปน (Kingdom of Spain) จำนวน 10,200 ตัน และสาธารณรัฐโปแลนด์ (Republic of Poland) จำนวน 9,491 ตัน

ข้อมูลจากสหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) ระบุเพิ่มเติมว่า ในปีงบประมาณ 2568-2569 เมียนมามีปริมาณการส่งออกข้าวรวมมากกว่า 2.7 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 861 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะเดียวกัน ในปีงบประมาณ 2567-2568 (1 เมษายน 2567 - 31 มีนาคม 2568) เมียนมามีรายได้จากการส่งออกข้าวและข้าวหักรวมกว่า 1.129 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จากปริมาณการส่งออกรวม 2.48 ล้านตัน

ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์เมียนมา (Ministry of Commerce) กำลังดำเนินการร่วมมือกับสหพันธ์หอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Republic of the Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry) สหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation) สมาคมผู้ค้าถั่ว ข้าวโพด และเมล็ดงาของเมียนมา (Myanmar Pulses, Beans, Maize and Sesame Seeds Merchants Association) สมาคมผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มเมียนมา (Myanmar Garment Manufacturers Association) สมาคมอุตสาหกรรมเมียนมา (Myanmar Industries Association) สมาคมผู้ปลูกและผู้ผลิตยางพาราเมียนมา (Myanmar Rubber Planters and Producers Association) และสมาคมผู้แปรรูปและผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงเมียนมา (Myanmar Fisheries Products Processors and Exporters Association) เพื่อผลักดันให้บรรลุเป้าหมายการส่งออกรายเดือน รวมถึงอำนวยความสะดวกด้านการส่งออกแก่ภาคธุรกิจและผู้ประกอบการภายในประเทศ

สำนักข่าว Asia News Network และ Eleven Media รายงานว่า กรมวิชาการเกษตร (Department of Agriculture) ภายใต้กระทรวงเกษตร ปศุสัตว์ และชลประทาน (Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation) ของเมียนมา ได้ประกาศเปิดรับบริษัทใหม่ที่ประสงค์จะส่งออกข้าวสารและข้าวหัก (broken rice) ไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China) ให้ยื่นข้อเสนอขึ้นทะเบียนภายในวันที่ 30 มิถุนายนนี้

ตามประกาศดังกล่าว บริษัทที่ต้องการดำเนินการส่งออกข้าวสารและข้าวหักไปยังจีนจะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบและการขึ้นทะเบียนประจำปีอย่างสม่ำเสมอ โดยเป็นไปตามข้อกำหนดด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary: SPS) ภายใต้พิธีสารความร่วมมือด้านสุขภาพพืชที่ได้ลงนามระหว่างเมียนมาและจีน

สำหรับบริษัทใหม่ที่ประสงค์ยื่นขอขึ้นทะเบียนเพื่อส่งออกข้าวและข้าวหัก (ไม่รวมบริษัทที่ได้รับอนุมัติแล้ว) สามารถขอแบบแสดงความสนใจ (Expression of Interest: EOI) ได้จากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตร ปศุสัตว์ และชลประทาน รวมถึงคณะทำงานด้านเทคนิคว่าด้วยการส่งออกข้าวและข้าวหักไปยังจีน ภายใต้สหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation)

ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำขอจะต้องจัดส่งเอกสารข้อเสนอทั้งในรูปแบบเอกสารฉบับพิมพ์ (hard copy) และไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ (soft copy) ในรูปแบบ Word ภายในกำหนดวันที่ 30 มิถุนายน 2569 ตามข้อกำหนดของกรมวิชาการเกษตรอย่างเคร่งครัด

สำนักข่าว Global New Light Of Myanmar รายงานว่า จากการเปิดเผยของทูตพาณิชย์เมียนมา ณ เมืองคุนหมิง (Kunming) สาธารณรัฐประชาชนจีน ระบุว่า เมียนมา และจีน เตรียมจัดทำความตกลงเชิงธุรกิจระหว่างภาคเอกชน (Business-to-Business: B2B) เพื่อส่งเสริมการส่งออกข้าวไปยังตลาดจีน

บริษัท กัวเคอ ไบโอเทค จำกัด (Guokee Bio-Tech Company Limited) จากมณฑลยูนนาน (Yunnan Province) ของจีน ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร (Department of Agriculture) และกรมวิจัยการเกษตร (Department of Agricultural Research) ได้ดำเนินโครงการทดลองเพื่อพัฒนาพันธุ์พืชทางการเกษตร รวมถึงข้าวข้าวโพด และเมล็ดพันธุ์สายพันธุ์บริสุทธิ์ (certified pedigree seeds)

บริษัท Guokee Bio-Tech แสดงความประสงค์ที่จะลงนามบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MoU) ในรูปแบบ B2B กับบริษัทส่งออกข้าวของเมียนมา โดยมีแผนสนับสนุนการจัดหาเมล็ดพันธุ์ และส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูกพันธุ์ข้าวดังกล่าว

ในโครงการดังกล่าว กระบวนการสีข้าวจะดำเนินการภายในประเทศเมียนมา ก่อนที่บริษัท Guokee Bio-Tech จะเป็นผู้นำเข้าข้าวกลับไปยังประเทศจีน

ตามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สำนักงานพาณิชย์มณฑลยูนนาน (Yunnan Provincial Department of Commerce) ระบุว่า ทางกรจีนได้ดำเนินนโยบายส่งออกสู่จีน (Export to China Policy) ฉบับใหม่ เพื่อส่งเสริมการนำเข้าสินค้าเกษตรและตอบสนองความต้องการบริโภคภายในประเทศ

ปัจจุบัน บริษัทดังกล่าวอยู่ระหว่างดำเนินการทดลองปลูกข้าวนาข้าว (lowland paddy) จำนวน 4 สายพันธุ์ ได้แก่ Yar 8, UPLRi, ZKMUR-5 และ M20 ในพื้นที่กรุงเนปิดอว์ (Nay Pyi Taw) โดยพันธุ์ข้าวเหล่านี้ได้ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (General Administration of Customs of China: GACC) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ที่มา *Oryza.com*

กัมพูชา

สำนักข่าว Cambodianess รายงานว่าตามรายงานที่เผยแพร่โดยสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation) เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2569 ในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2569 กัมพูชามีรายได้จากการส่งออกข้าวสาร และข้าวเปลือกรวมประมาณ 840 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยบริษัทผู้ส่งออกของกัมพูชาจำนวน 61 แห่ง ได้ส่งออกข้าวสารปริมาณ 469,909 ตัน ไปยังตลาดต่างประเทศรวม 60 แห่ง คิดเป็นมูลค่าการส่งออกราว 266.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 27.3% จากระดับ 209.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งขณะนั้นกัมพูชาส่งออกข้าวได้ 282,315 ตัน

ทั้งนี้ ข้าวหอมยังคงเป็นสินค้าส่งออกหลักของกัมพูชา โดยข้าวหอมคิดเป็นสัดส่วน 58.66% ข้าวขาว 21.38% ข้าวเหนียว (Parboiled Rice) 1.69% ข้าวอินทรีย์ 0.89% ปลายข้าว 17.18% และข้าวประเภทอื่นๆ 0.2%

เมื่อพิจารณาตามตลาดส่งออก พบว่า ประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) จำนวน 5 ประเทศ เป็นตลาดนำเข้ารายใหญ่ที่สุดของ กัมพูชา โดยนำเข้าข้าวรวม 177,761 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 72.15 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China) และเขตปกครองตนเองของจีน ครองอันดับสอง ด้วยปริมาณนำเข้า 129,332 ตัน มูลค่า 75.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ขณะที่ทวีปยุโรป (Europe) เป็นตลาดส่งออกอันดับสาม โดยนำเข้าข้าวจากกัมพูชารวม 126,108 ตัน คิดเป็นมูลค่า 85.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ ยังมีอีก 22 ประเทศ รวมถึงตลาดในภูมิภาคแอฟริกา (Africa) และ ตะวันออกกลาง (Middle East) ที่นำเข้าข้าวรวม 36,708 ตัน มูลค่า 32.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นอกเหนือจากการส่งออกข้าวสารแล้ว กัมพูชายังส่งออกข้าวเปลือกจำนวน 2,680,891 ตัน ลดลงจากระดับ 3,031,431 ตัน ในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2025 โดยรายได้จากการส่งออกข้าวเปลือกอยู่ที่ 576.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจาก 723.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีก่อนหน้า

นางจาม นิมุล (Cham Nimul) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กัมพูชา (Ministry of Commerce) กล่าวในงานเฉลิมฉลองครบรอบ 10 ปีของสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation: CRF) เมื่อปี 2025 ว่า จากความร่วมมือระหว่าง CRF พันธมิตรด้านการพัฒนา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทำให้กัมพูชาได้เปลี่ยนผ่านสู่การเป็นประเทศที่มีผลผลิตข้าวส่วนเกินในระดับสูง

เธออธิบายเพิ่มเติมว่า ในช่วงเริ่มต้นของรัฐบาลสมัยที่ 7 กระทรวงพาณิชย์กัมพูชา (Ministry of Commerce) ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (Memorandums of Understanding: MoUs) เพื่อส่งออกข้าวจำนวน 500,000 ตัน ไปยังจีนรวมถึงเปิดตลาดส่งออกใหม่ไปยังอินโดนีเซียผ่านบริษัทกรีนเทรด (Green Trade Company) ปริมาณ 37,500 ตัน และไปยังติมอร์-เลสเต (Timor-Leste) อีก 4,000 ตัน

นางจาม นิมุล (Cham Nimul) กล่าวว่า ข้าวถือเป็นพืชยุทธศาสตร์ของกัมพูชา (Cambodia) สำหรับการสร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการ ข้าวไม่เพียงเป็นอาหารหลักที่จำเป็นต่อประชาชนเท่านั้น แต่ยังเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรที่รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ ในการผลักดันการส่งออก

ทั้งนี้ ในปี 2025 กัมพูชา ส่งออกข้าวรวมทั้งสิ้น 940,321 ตัน เพิ่มขึ้น 45.59% เมื่อเทียบกับปี 2024 ขณะที่รายได้จากการส่งออกอยู่ที่ 602.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 22.64% จากปีก่อนหน้า

สำนักข่าว S&P Global Energy รายงานว่า ออกญา เลย์ ชุน ฮัวร์ (Oknha Lay Chhun Hour) ประธานสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodian Rice Federation: CRF) เปิดเผยว่า การส่งออกข้าวของกัมพูชามีแนวโน้มจะสูงเกิน 1 ล้านตันในปี 2569 จากปัจจัยสนับสนุนสำคัญ ได้แก่ การกระจายตลาดส่งออก การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ ตลอดจนความต้องการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นจากประเทศจีน ยุโรป และฟิลิปปินส์

นายชุน ฮัวร์ ระบุว่า ในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน 2569 กัมพูชาส่งออกข้าวแล้วเกือบ 470,000 ตัน และยังคงมีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายการส่งออกข้าว 1 ล้านตัน ซึ่งเป็นเป้าหมายระยะยาวของประเทศ โดยกัมพูชาใกล้บรรลุเป้าหมายการส่งออกข้าว 1 ล้านตันที่รัฐบาลกำหนดไว้เมื่อหลายปีก่อน และในปีนี้อาจคาดว่าปริมาณการส่งออกจะสูงเกินระดับดังกล่าว

ทั้งนี้ เป้าหมายการส่งออกข้าว 1 ล้านตัน ได้รับการกำหนดอย่างเป็นทางการครั้งแรกเมื่อเดือนสิงหาคม 2553 ในสมัยอดีตนายกรัฐมนตรี สมเด็จจัน เซน (Samdech Techo Hun Sen)

นายชุน ฮัวร์ เปิดเผยเพิ่มเติมว่า การส่งออกข้าวของกัมพูชาในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2569 เพิ่มขึ้นร้อยละ 66 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยได้รับแรงหนุนจากการขยายตัวของการส่งออกไปยังตลาดยุโรป จีน และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งยุทธศาสตร์ของสหพันธ์ข้าวกัมพูชามุ่งเน้น 3 ด้านหลัก ได้แก่ การกระจายตลาด การอำนวยความสะดวกทางการเงิน และการพัฒนาแบรนด์ข้าวกัมพูชา

ประเทศจีนยังคงเป็นคู่ค้าข้าวที่สำคัญที่สุดของกัมพูชา ขณะเดียวกัน สหพันธ์ฯ ยังเดินทางขยายตลาดใหม่เพิ่มเติม อาทิ ตะวันออกกลาง ประเทศอื่นๆในเอเชีย แอฟริกาตะวันตก โอเชียเนีย และทวีปอเมริกา โดยมุ่งเน้นตลาดระดับกลางถึงระดับพรีเมียม พร้อมใช้ประโยชน์จากจุดแข็งตามธรรมชาติของกัมพูชาในการผลิตข้าวคุณภาพสูง

นายชุน ฮัวร์ ระบุว่า ความต้องการข้าวหอมคุณภาพสูงของกัมพูชาในตลาดยุโรป เช่น สายพันธุ์ SKO, SRO และ Jasmine ยังคงอยู่ในระดับสูง ขณะที่ความต้องการข้าวพันธุ์ OM 5451 จากจีนและฟิลิปปินส์ก็เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน โดยเมื่อไม่กี่สัปดาห์ก่อน ราคาข้าว OM 5451 ยังอยู่ที่ประมาณ 450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แต่ปัจจุบันปรับเพิ่มขึ้นเกิน 500 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันแล้ว

นายชุน ฮัวร์ กล่าวว่า รัฐบาลกัมพูชาได้ดำเนินมาตรการสนับสนุนทางการเงินฉุกเฉินเพื่อช่วยเหลือโรงสีข้าวและรักษาเสถียรภาพราคาข้าวในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว โดยโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งดำเนินการผ่านกระทรวงเศรษฐกิจและการคลังแห่งกัมพูชา (Ministry of Economy and Finance of Cambodia) ช่วยให้โรงสีสามารถรับซื้อข้าวจากเกษตรกรโดยตรง และเพิ่มปริมาณสต็อกข้าวสำรองได้มากขึ้น

ในปีนี้รัฐบาลได้จัดสรรเงินช่วยเหลือฉุกเฉินเพื่อสนับสนุนทั้งเกษตรกรและธุรกิจโรงสี ภายหลังจากราคาข้าวปรับลดลงอย่างรุนแรงในช่วงต้นปี นอกจากนี้ สหพันธ์ฯ ยังร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนด้านไฟฟ้าและโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญ เช่น ไทย เวียดนาม และอินเดีย

รัฐบาลกัมพูชายังได้จัดสรรงบประมาณผ่านธนาคารเพื่อการพัฒนาเกษตรและชนบท (Agricultural and Rural Development Bank: ARDB) รวมถึงโครงการค้ำประกันสินเชื่อ เพื่อสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนแก่โรงสีข้าว แพลตส์ (Platts) รายงานว่า ราคาข้าวหอมมะลิไทย 100% ชั้น B (Thai Hom Mali 100% Grade B) ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2569 อยู่ที่ 1,210 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แบบ FOB FCL เพิ่มขึ้น 100 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันจากเดือนก่อนหน้า ขณะที่ราคาข้าวหอมเวียดนามชนิด 5% อยู่ที่ 500 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แบบ FOB เพิ่มขึ้น 49 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันจากเดือนก่อนหน้า

นายชุน ฮัวร์ กล่าวว่า แม้ว่าราคาข้าวกัมพูชาโดยทั่วไปจะสูงกว่าประเทศคู่แข่งในเอเชีย แต่กัมพูชายังคงยึดแนวทางการส่งออกที่มุ่งเน้นมูลค่ามากกว่าการแข่งขันด้านปริมาณ โดยกัมพูชากำลังเปลี่ยนผ่านจากแนวคิดเพิ่มผลผลิตโดยไม่คำนึงถึงต้นทุน ไปสู่ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม

นายชุน ฮัวร์ คาดการณ์ว่า ราคาข้าวส่งออกของกัมพูชาอาจปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 5-10 ในช่วง 3 เดือนข้างหน้า เนื่องจากต้นทุนการขนส่ง ค่าประกันภัย และราคาปุ๋ยที่เพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ในตะวันออกกลาง ขณะที่ตลาดภายในประเทศจะยังคงทรงตัวหรือปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ราคาส่งออกแบบ FOB มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากต้นทุนโลจิสติกส์และค่าขนส่งที่สูงขึ้น

ทั้งนี้ เขาคาดการณ์ว่า ราคาข้าวหอมผกามาฬิส (Phka Malis fragrant rice) อาจปรับเพิ่มขึ้นสู่ระดับ 870 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมเป็นต้นไป

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

ตามรายงานของสำนักข่าวฟิลิปปินส์ (Philippine News Agency) รัฐบาลฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้ลงนามในกลไกการค้าข้าวระยะยาวฉบับใหม่ (long-term rice trade mechanism) เพื่อสร้างหลักประกันด้านอุปทานข้าวที่มีเสถียรภาพให้แก่ฟิลิปปินส์ไปจนถึงเดือนเมษายน 2027 ท่ามกลางความกังวลต่อภาวะเงินเฟ้อด้านอาหารและความมั่นคงทางอุปทาน

ข้อตกลงดังกล่าวบรรลุผลระหว่างการเยือนกรุงมะนิลา (Manila) ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนาม (Vietnamese Minister of Industry and Trade) โดยครอบคลุมทั้งความร่วมมือด้านการค้าข้าวระหว่างรัฐต่อรัฐ (government-to-government) และการค้าภาคเอกชน (private-sector cooperation)

ภายใต้กรอบความร่วมมือดังกล่าว เวียดนามให้คำมั่นว่าจะรักษาความต่อเนื่องของการส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งฟิลิปปินส์ยังคงเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก

นายฟรานซิสโก ทิว ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ กล่าวว่า กลไกการค้าข้าวดังกล่าวจะช่วยให้ฟิลิปปินส์สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงด้านอุปทานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นายฟรานซิสโก ทิว ลอเรล จูเนียร์ กล่าวในแถลงการณ์ว่า การรับประกันปริมาณนำเข้าจนถึงเดือนเมษายนปีหน้า ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ท่ามกลางความไม่แน่นอนด้านภูมิรัฐศาสตร์และความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตามข้อมูลจากกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว ฟิลิปปินส์จะได้รับการส่งมอบข้าวสายพันธุ์ Dai Thom 8 (DT8) จากเวียดนามอย่างต่อเนื่องในปริมาณ 1.5 ล้านเมตริกตัน จนถึงเดือนเมษายน ปี 2027 ซึ่งข้าวพันธุ์ Dai Thom 8 หรือข้าวหอมเวียดนาม (Vietnamese fragrant rice) ได้รับความนิยมอย่างมากในตลาดฟิลิปปินส์ เนื่องจากมีลักษณะเมล็ดยาว เนื้อสัมผัสนุ่ม และมีกลิ่นหอมอ่อนๆ และข้อตกลงดังกล่าวยังเปิดทางให้ฟิลิปปินส์สามารถซื้อข้าวในราคาคงที่ที่ 450 ดอลลาร์สหรัฐต่อเมตริกตันไปจนถึงปีหน้า ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงด้านราคาสินค้าอุปโภคบริโภคหลักของประชาชน ท่ามกลางความผันผวนของตลาดโลก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ (Philippine Agriculture Secretary) ระบุว่า ข้อตกลงฉบับนี้จะช่วยสร้างเสถียรภาพด้านปริมาณและราคาข้าวภายในประเทศ พร้อมทั้งยกระดับความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างสองประเทศ

ข้อตกลงดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงที่ฟิลิปปินส์ยังคงเผชิญความท้าทายในการสร้างสมดุลระหว่างการรักษาความสามารถในการซื้อของผู้บริโภคและการคุ้มครองเกษตรกรในประเทศ โดยในปี 2024 ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ได้ปรับลดอัตราภาษีนำเข้าข้าวจาก 35% เหลือ 15% ภายใต้คำสั่งบริหาร (Executive Order) ฉบับที่ 62 เพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อและลดราคาขายปลีก ต่อมารัฐบาลได้จัดให้มีการทบทวนอัตราภาษีเป็นรายไตรมาส เพื่อให้สามารถปรับนโยบายตามสถานการณ์ราคาตลาดโลกและสถานะการผลิตภายในประเทศ

แม้จะมีการลดภาษีลง ฟิลิปปินส์ยังคงพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระดับสูง โดยในปี 2024 ประเทศนำเข้าข้าวเป็นปริมาณสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 4.78 ล้านตัน ขณะที่คาดการณ์ว่าปริมาณการนำเข้าในปี 2025 จะอยู่ที่ประมาณ 4.5 ล้านตัน

กลไกการจัดการข้าวฉบับใหม่นี้ยังเกิดขึ้นท่ามกลางการถกเถียงเกี่ยวกับแนวทางปรับขึ้นภาษีนำเข้าข้าวอีกครั้ง หรือการจำกัดการนำเข้าเป็นการชั่วคราวในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว เพื่อปกป้องเกษตรกรในประเทศ โดยหน่วยงานภาครัฐฟิลิปปินส์ให้เหตุผลว่า ความยืดหยุ่นของนโยบายด้านภาษีและ การนำเข้าเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารจัดการสถานการณ์ที่ซับซ้อน ทั้งด้านสต็อกสินค้าคงคลัง ระดับเงินเฟ้อ และราคาข้าวหน้าไร่นา (farmgate prices) อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักข่าว BusinessWorld รายงานว่า ราคาข้าวขายส่งพุ่งสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในเดือนเมษายน 2569 โดยสำนักงานสถิติแห่งฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) เปิดเผยข้อมูลเบื้องต้นว่า ราคาข้าวขายส่งในประเทศฟิลิปปินส์ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนในเดือนเมษายนที่ผ่านมา

PSA ระบุว่า ราคาขายส่งเฉลี่ยระดับประเทศของข้าวสารขัดสีคุณภาพดี (well-milled rice) เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.2 สู่ระดับ 52.05 เปโซต่อกิโลกรัม โดยเมื่อเทียบรายเดือน ราคาขายส่งเฉลี่ยของข้าวประเภทดังกล่าวปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 โดยภูมิภาคซอกซาร์เจน (Soccsksargen) เป็นพื้นที่ที่มีการปรับตัวขึ้นของราคาขายส่งข้าวสารขัดสีคุณภาพดีสูงที่สุด โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.2 เมื่อเทียบกับปีก่อน แตะระดับ 52.91 เปโซต่อกิโลกรัม

ขณะเดียวกัน ราคาขายส่งข้าวสารขัดสีคุณภาพดีในเขตนครหลวงแห่งชาติ (National Capital Region: NCR) เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน มาอยู่ที่ 56.67 เปโซต่อกิโลกรัม

สำหรับราคาขายส่งเฉลี่ยระดับประเทศของข้าวสารขัดสีมาตรฐาน (regular-milled rice) ในเดือนเมษายน ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.2 เมื่อเทียบรายปี สู่ระดับ 47.24 เปโซต่อกิโลกรัม และเมื่อเทียบรายเดือน ราคาปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 โดยภูมิภาควิซายาสตอนกลาง (Central Visayas) มีอัตราการปรับขึ้นของราคาขายส่งข้าวสารขัดสีมาตรฐานสูงที่สุด โดยราคาเฉลี่ยในภูมิภาคเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.5 จากปีก่อน สู่ระดับ 48.68 เปโซต่อกิโลกรัม

ด้านราคาขายส่งข้าวสารขัดสีมาตรฐานในเขตนครหลวงแห่งชาติ (National Capital Region: NCR) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน มาอยู่ที่ 47.50 เปโซต่อกิโลกรัม

นอกจากนี้ ข้าวเกรดพรีเมียม (premium rice) และข้าวคุณภาพพิเศษ (special rice) ต่างมีราคาขายส่งเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยราคาเฉลี่ยระดับประเทศปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 20.5 และร้อยละ 14.6 ตามลำดับ

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 1,678,513.21 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 1,508 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 18.2% เมื่อเทียบกับ 1,420,578 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 1,944 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,839.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 419 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2569) มีการนำเข้าจำนวน 481,457.87 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 454 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 31.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

- เดือนเมษายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2569) มีการนำเข้าจำนวน 372,848.35 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 384 ใบ) ลดลงประมาณ 25.8% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 1,455,827.38 ตัน (สัดส่วน 86.7% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 104,052.93 ตัน (สัดส่วน 6.2%) เมียนมาจำนวน 72,147.15 ตัน (สัดส่วน 4.3%) กัมพูชา 35,565 ตัน (สัดส่วน 2.1%) อินเดีย 8,871.40 ตัน (สัดส่วน 0.5%) ปากีสถาน 1,646 ตัน (สัดส่วน 0.1%) เกาหลีใต้ 400 ตัน และอิตาลี 3.36 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2569) มีจำนวนรวม 2,104 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 2,241,754.58 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.91 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.98 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.16 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 667 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 797,423.53 ตัน

ตามรายงานของหนังสือพิมพ์เดอะ ฟิลสตาร์ (The PhilStar) ระบุว่า รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ ในไตรมาสแรกของปี 2569 เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน สู่ระดับ 4.8 พันล้านเปโซฟิลิปปินส์ (ประมาณ 83 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยมีปัจจัยหลักมาจากปริมาณการนำเข้าข้าวที่เพิ่มสูงขึ้น แม้อัตราภาษีนำเข้าจะอยู่ในระดับต่ำกว่าก่อนหน้า

การปรับตัวเพิ่มขึ้นของรายได้ดังกล่าวสะท้อนถึงการที่ฟิลิปปินส์ยังคงพึ่งพาการนำเข้าข้าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาสินค้าอาหารภายในประเทศ และสร้างความเพียงพอของอุปทานในตลาด

รายได้จากภาษีนำเข้าข้าวยังถือเป็นแหล่งเงินทุนสำคัญของกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคข้าว (Rice Competitiveness Enhancement Fund: RCEF) ซึ่งถูกนำไปใช้สนับสนุนโครงการต่างๆ อาทิ การพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตร การกระจายเมล็ดพันธุ์ การสนับสนุนสินเชื่อ และโครงการฝึกอบรมเกษตรกร ภายใต้กฎหมายของฟิลิปปินส์ รัฐบาลมีภาระรับประกันงบประมาณให้แก่กองทุน RCEF ในวงเงิน 30,000 ล้านดอลลาร์ฟิลิปปินส์ต่อปี (ราว 487 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ไปจนถึงปี 2574 โดยหากรายได้จากภาษีนำเข้าไม่เพียงพอ ส่วนต่างจะได้รับการชดเชยจากงบประมาณแผ่นดิน

การเพิ่มขึ้นของรายได้ภาษีนำเข้าข้าวในปี 2569 เกิดขึ้นหลังจากที่รายได้ดังกล่าวปรับลดลงอย่างรุนแรงในปี 2568 ซึ่งหดตัวถึงร้อยละ 60 จากปริมาณการนำเข้าที่ลดลง และมาตรการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าข้าวชั่วคราวลงเหลือร้อยละ 15

ทั้งนี้ ทางกรมฟิลิปปินส์ได้เริ่มปรับใช้นโยบายโครงสร้างภาษีนำเข้าที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยกำหนดให้อัตราภาษีสามารถปรับเปลี่ยนตามทิศทางราคาข้าวในตลาดโลก เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการดูแลค่าครองชีพของผู้บริโภค และการคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกรภายในประเทศ

ฟิลิปปินส์ยังคงเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยหน่วยงานภาครัฐคาดการณ์ว่าปริมาณการนำเข้าข้าวในปี 2569 จะยังคงอยู่ในระดับสูง เนื่องจากรัฐบาลต้องการป้องกันภาวะขาดแคลนอุปทาน และควบคุมแรงกดดันด้านเงินเฟ้อที่เชื่อมโยงกับราคาอาหารและต้นทุนปุ๋ยที่ยังอยู่ในระดับสูง

ก่อนหน้านี้สำนักข่าว Business Mirror รายงานว่า ในปี 2568 การจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวลดลง 59% หลังจากมีการระงับการนำเข้านานถึง 4 เดือน ทั้งนี้ รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ปรับตัวลดลงอย่างรุนแรงร้อยละ 59 เหลือ 13.9 พันล้านเปโซในปี 2568 (2025) เนื่องจากปริมาณการนำเข้าข้าวหดตัวลงสู่ระดับต่ำสุด อันเป็นผลมาจากมาตรการระงับการนำเข้าข้าวเป็นระยะเวลา 4 เดือน

ข้อมูลที่ BusinessMirror ได้รับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระบุว่า สำนักศุลกากรฟิลิปปินส์ (Bureau of Customs: BOC) สามารถจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวได้เพียง 13.9 พันล้านเปโซในปีที่ผ่านมา ลดลงจากระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 34.2 พันล้านเปโซในปี 2024

เมื่อจำแนกรายไตรมาส พบว่า รายได้จากการจัดเก็บภาษีในไตรมาสแรกอยู่ที่ 4.3 พันล้านเปโซ ไตรมาสที่สอง 5.47 พันล้านเปโซ ไตรมาสที่สาม 3.6 พันล้านเปโซ และไตรมาสที่สี่ลดลงเหลือเพียง 511.43 ล้านเปโซ

การจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวลดลงอย่างหนักในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2025 หลังจากรัฐบาลประกาศใช้มาตรการห้ามนำเข้าข้าวจากต่างประเทศเป็นการชั่วคราว เพื่อพยุงราคาข้าวเปลือก ณ หน้าโรงสี (farmgate price of palay) ที่ปรับตัวลดลงแตะระดับต่ำสุดเพียง 8 เปโซต่อกิโลกรัม

เดิมที มาตรการดังกล่าวมีกำหนดบังคับใช้เป็นเวลา 60 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ (Ferdinand Marcos Jr.) ได้ขยายระยะเวลามาตรการออกไปจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2568 เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก

มาตรการระงับการนำเข้าครอบคลุมข้าวสารทั่วไปและข้าวสารขัดสีคุณภาพดี (regular and well-milled rice) แต่ยกเว้นข้าวสายพันธุ์พิเศษ เช่น ข้าวจาโปนิกา (Japonica rice) ข้าวเหนียว (glutinous rice) และข้าวบาสมาทิ (basmati rice)

ตัวเลขจากสำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) ระบุว่า ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวรวม 3.39 ล้านเมตริกตันในปี 2025 ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดในรอบ 4 ปี นับตั้งแต่มีการนำเข้า 2.77 ล้านเมตริกตันในปี 2021

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ระบุว่า วิกฤตราคาน้ำมันโลกที่เกิดจากสงครามในตะวันออกกลาง (Middle East) ได้เพิ่มแรงกดดันต่อต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ขณะที่ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ในช่วงครึ่งหลังของปี ยังเพิ่มความเสี่ยงต่อภาคการเกษตร ส่งผลให้ปริมาณนำเข้าข้าวในปี 2026 อาจพุ่งทำสถิติสูงสุดครั้งใหม่

เจ้าหน้าที่ของ DA คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวเปลือกของประเทศในปีนี้จะอยู่ในช่วง 18.6–18.8 ล้านเมตริกตัน หากราคาปัจจัยการผลิตสำคัญ เช่น ปุ๋ยและเชื้อเพลิง ยังคงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยประมาณการล่าสุดดังกล่าวต่ำกว่าคาดการณ์เบื้องต้นของหน่วยงานที่เคยประเมินผลผลิตไว้ที่ 20.28 ล้านเมตริกตันก่อนเกิดภาวะซ็อกราคา และหากตัวเลขดังกล่าวเกิดขึ้นจริง จะถือเป็นระดับผลผลิตต่ำสุดในรอบหนึ่งทศวรรษ

ขณะเดียวกัน ราคาข้าวเปลือก ณ หน้าโรงสีในพื้นที่ผลิตข้าวสำคัญหลายแห่งปรับตัวลดลงเหลือเพียง 16 เปโซต่อกิโลกรัม ท่ามกลางฤดูเก็บเกี่ยวหลักที่กำลังเข้าสู่ช่วงสิ้นสุด ส่งผลให้กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) กำลังพิจารณากลับมาใช้มาตรการจำกัดการนำเข้าข้าวอีกครั้ง

DA เปิดเผยว่า กำลังศึกษาความเป็นไปได้ในการจำกัดปริมาณนำเข้าข้าวรายเดือนในช่วงเดือนมิถุนายนถึง สิงหาคม 2569 เพื่อสร้างสมดุลระหว่างอุปทานภายในประเทศและความกังวลด้านราคาข้าวเปลือกหน้าโรงสี โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาปริมาณข้าวในประเทศให้อยู่ในระดับเพียงพอ พร้อมป้องกันไม่ให้ราคาข้าวเปลือกปรับตัวลดลงอย่างรุนแรง

สำนักข่าว GMA Network Philippines รายงานว่า ผลผลิตข้าวเปลือก (paddy rice หรือ unmilled rice) ของฟิลิปปินส์ในไตรมาส 1 ปี 2569 ลดลงร้อยละ 6.26 เมื่อเทียบรายปี เหลือประมาณ 4.4 ล้านตัน ซึ่งนับเป็นระดับผลผลิตไตรมาสแรกต่ำที่สุดในรอบ 6 ปี

การลดลงดังกล่าวมีสาเหตุหลักจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยในช่วงปลายปี 2568 รวมถึงพายุฝนและรูปแบบปริมาณน้ำฝนที่ไม่สม่ำเสมอ ตลอดจนความเสียหายของระบบชลประทานในพื้นที่เพาะปลูกข้าวสำคัญของประเทศ

ผลผลิตที่อ่อนตัวลงส่งผลกระทบต่อภาพรวมภาคเกษตรกรรมของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีส่วนทำให้ผลผลิตภาคเกษตรโดยรวมในไตรมาสดังกล่าวหดตัวร้อยละ 0.3 ขณะเดียวกัน หน่วยงานรัฐระบุว่า ราคาข้าวหน้าฟาร์ม (farmgate price) ที่อยู่ในระดับต่ำก่อนมาตรการจำกัดการนำเข้าข้าวชั่วคราวในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม 2568 ได้ลดแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก

แม้จะเริ่มต้นปีด้วยผลผลิตที่อ่อนตัว กระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture) คาดว่าการผลิตข้าวมีแนวโน้มฟื้นตัวในไตรมาสถัดไป โดยได้รับแรงสนับสนุนจากความคืบหน้าในการซ่อมแซมระบบชลประทาน สภาพอากาศที่มีเสถียรภาพมากขึ้น และการขยายมาตรการสนับสนุนเกษตรกรของภาครัฐอย่างต่อเนื่องที่มาจาก *Oryza.com* และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว bne IntelliNews รายงานว่า หน่วยงานโลจิสติกส์ของรัฐอินโดนีเซียคือ Perum Bulog กำลังอยู่ในขั้นตอนการเจรจาขั้นสูงเพื่อส่งออกข้าวพรีเมียมปริมาณ 200,000 ตันไปยังประเทศมาเลเซีย โดยมีมูลค่าข้อตกลงราว 2 ล้านล้านรูเปียห์อินโดนีเซีย (IDR) หรือประมาณ 115.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของอินโดนีเซียในการยกระดับบทบาทสู่ศูนย์กลางความมั่นคงทางอาหารของภูมิภาค

ผู้อำนวยการใหญ่ของ Bulog ระบุว่า มาเลเซียได้ให้การรับรองคุณภาพข้าวอินโดนีเซียแล้ว โดยขณะนี้การเจรจาได้เข้าสู่รอบที่สอง ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ประเด็นด้านราคา ข้อตกลงที่อยู่ระหว่างการพิจารณาครอบคลุมข้าวพรีเมียมชนิดเมล็ดหักไม่เกินร้อยละ 5 (5% broken rice) อย่างไรก็ตาม ยังมีช่องว่างด้านราคาที่สำคัญระหว่างระดับราคาที่มาเลเซียต้องการและราคาตลาดภายในประเทศอินโดนีเซีย

ฝ่ายมาเลเซียมีเป้าหมายราคานำเข้าต่ำกว่า 10,000 รูเปียห์ต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.60 ดอลลาร์สหรัฐ) ขณะที่ฝั่ง Bulog ตั้งเป้าราคาอยู่ที่ 13,000-14,000 รูเปียห์ต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.78-0.84 ดอลลาร์สหรัฐ) ในขณะที่ข้าวพรีเมียมภายในประเทศที่ได้รับการอุดหนุน (SPHP rice) ของอินโดนีเซียจำหน่ายอยู่ที่ประมาณ

12,500 รูเปียห์ต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.75 ดอลลาร์สหรัฐ) และข้าวพรีเมียมในตลาดภายในประเทศถูกกำหนดเพดานราคาไว้ที่ 14,500 รูเปียห์ต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.87 ดอลลาร์สหรัฐ)

การเจรจาดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงที่ประเทศผู้นำเข้าในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) เริ่มมองหาทางเลือกด้านอุปทานใหม่ ๆ ท่ามกลางความผันผวนของห่วงโซ่อุปทานปุ๋ยและธัญพืชโลก ซึ่งได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งในตะวันออกกลาง (Middle East) โดยความเสี่ยงด้านการขนส่งและต้นทุนที่สูงขึ้นจากผู้ส่งออกดั้งเดิม เช่น ไทย และเวียดนาม ได้เปิดโอกาสให้อินโดนีเซียสามารถผลักดันการส่งออกข้าวส่วนเกินในระดับภูมิภาคมากขึ้น

แผนการส่งออกไปยังมาเลเซียดังกล่าวยังเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ของประธานาธิบดีปราโบโว ซูบิอันโต (Prabowo Subianto) ที่มุ่งใช้การส่งออกสินค้าอาหารเป็นทั้งเครื่องมือทางเศรษฐกิจและการทูต โดยก่อนหน้านี้ Bulog ได้จัดส่งข้าวแบรนด์ Befood Nusantara ให้แก่ผู้แสวงบุญชาวอินโดนีเซียในพิธีฮัจญ์ ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเจ้าหน้าที่ระบุว่านี่เป็นหลักฐานของศักยภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นของหน่วยงาน

หากข้อตกลงดังกล่าวสำเร็จ จะถือเป็นหนึ่งในความร่วมมือด้านการส่งออกข้าวที่สำคัญที่สุดของอินโดนีเซียในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และสะท้อนการเปลี่ยนแปลงบทบาทจากเดิมที่เคยเป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวรายสำคัญ ไปสู่การเป็นผู้ส่งออกข้าวในระดับภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญ

สำนักข่าว VOI รายงานว่า หน่วยงาน Perum Bulog ได้รับซื้อข้าวจากเกษตรกรภายในประเทศคิดเป็นปริมาณเทียบเท่า 2.4 ล้านตัน ณ ช่วงต้นเดือนพฤษภาคม 2569 ตามข้อมูลจากผู้อำนวยการใหญ่ของ Bulog

ระดับการจัดซื้อดังกล่าวถูกระบุว่าเป็นหนึ่งในระดับที่สูงที่สุดในรอบหลายปี และมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างคลังสำรองข้าวของประเทศ (national rice reserves) พร้อมทั้งสนับสนุนเสถียรภาพราคาข้าวให้แก่เกษตรกร

ผู้อำนวยการใหญ่ระบุว่า การจัดซื้อดังกล่าวเกิดขึ้นจากการเร่งรับซื้อทั้งในรูปแบบข้าวเปลือก (unhusked rice) และข้าวสาร (milled rice) จากเกษตรกรในพื้นที่เพาะปลูกสำคัญทั่วประเทศ โดยรัฐบาลอินโดนีเซียได้ผลักดันให้ Bulog เร่งการจัดซื้อภายในประเทศในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวหลัก เพื่อช่วยลดการพึ่งพาการนำเข้า และเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ท่ามกลางความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศที่เพิ่มขึ้น และความไม่แน่นอนของอุปทานอาหารโลก

การเร่งสะสมสต็อกในระดับสูงดังกล่าวยังสะท้อนยุทธศาสตร์ของอินโดนีเซียในการฟื้นฟูปริมาณสำรองข้าวของภาครัฐ หลังจากช่วงเวลาที่เคยเผชิญภาวะตึงตัวของอุปทานในปีก่อนๆ อันมีสาเหตุส่วนหนึ่งจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ต่อผลผลิตทางการเกษตร

เจ้าหน้าที่ระบุเพิ่มเติมว่า ปริมาณการจัดซื้อจำนวนมากนี้มีแนวโน้มช่วยพยุงเสถียรภาพราคาข้าวในตลาดค้าปลีก และเพิ่มความพร้อมของคลังสำรองสำหรับการเข้าแทรกแซงตลาดในช่วงที่เกิดความผันผวนด้านราคาในช่วงปลายปีต่อไป

ตามรายงานของสำนักข่าวเดอะมะนิลาไทมส์ (The Manila Times) ฟิลสตาร์ (PhilStar) และเดอะบิสซิเนสเวิลด์ (The Business World) ระบุว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ได้ประกาศริ้วฟื้นคณะทำงานเฉพาะกิจด้านเอลนีโญ (El Niño Task Force) อีกครั้ง ท่ามกลางความกังวลต่อภาวะแห้งแล้งรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในระยะต่อไป ซึ่งมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคเกษตรและความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ โดยเฉพาะอุปทานข้าว

มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อยกระดับการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และเร่งดำเนินการมาตรการตอบสนองเชิงป้องกันล่วงหน้า ก่อนที่สภาพอากาศแปรปรวนจะส่งผลกระทบในวงกว้าง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ระบุว่า รัฐบาลกำลังนำบทเรียนจากวิกฤตเอลนีโญในปี 2024 มาปรับใช้ในการวางแผนรับมือครั้งนี้ โดยมาตรการเตรียมความพร้อมประกอบด้วย การขยายระบบชลประทานพลังงานแสงอาทิตย์ การส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูกเร็วกว่ากำหนด การสนับสนุนพืชที่ทนแล้งและใช้น้ำน้อย เช่น ถั่วเขียว (mung beans) รวมถึงการนำเทคโนโลยีโรงเรือนต้นทุนต่ำมาใช้ในภาคการเกษตร

นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (DA) ยังอยู่ระหว่างการประเมินประสิทธิภาพของระบบชลประทานหลัก การจัดทำแผนที่ความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ (climate-risk mapping) ตลอดจนการสำรองเมล็ดพันธุ์พืชทนแล้ง และปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็น

ภายใต้โครงการข้าวแห่งชาติ (National Rice Program) รัฐบาลยังเตรียมมาตรการสนับสนุนเพิ่มเติม อาทิ ความช่วยเหลือด้านปุ๋ย การสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตร ระบบชลประทาน เทคโนโลยีประหยัดน้ำ และโครงการฝึกอบรมเกษตรกร เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต รวมถึงลดความสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว

เจ้าหน้าที่ภาครัฐเตือนว่า หากปรากฏการณ์เอลนีโญมีความรุนแรง อาจส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรของประเทศลดลงราว 20% ถึง 30%

ก่อนหน้านี้ กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (DA) เคยประเมินว่า ผลผลิตข้าวเปลือก (paddy rice หรือ unmilled rice) ของประเทศอาจลดลงเหลือประมาณ 18.8 ล้านตัน ซึ่งอาจเป็นระดับต่ำสุดในรอบ 10 ปี

เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านอุปทาน ฟิลิปปินส์ ได้ยืนยันข้อตกลงนำเข้าข้าวกับเวียดนามอีกครั้ง โดยข้อตกลงดังกล่าวเปิดทางให้ฟิลิปปินส์สามารถนำเข้าข้าวได้สูงสุดถึง 1.5 ล้านตัน หากสถานการณ์ด้านอุปทานภายในประเทศมีความจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าเพิ่มเติม

ที่มา *Oryza.com*

มาเลเซีย

กระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซียเปิดเผยในวันที่ 12 พฤษภาคม 2569 ว่า มาเลเซียยังไม่มีแผนซื้อข้าวจากอินโดนีเซีย และจนถึงขณะนี้ยังไม่มีเจรจาหรือทำข้อตกลงการนำเข้าข้าวแต่อย่างใด โดยคำชี้แจงดังกล่าวมีขึ้นหลังมีรายงานว่า หน่วยงานบูล็อก (Bulog) รัฐวิสาหกิจด้านโลจิสติกส์อาหารของอินโดนีเซีย กำลังหารือเพื่อส่งออกข้าวจำนวน 200,000 ตันไปยังมาเลเซีย และอยู่ระหว่างการเจรจาราคา

กระทรวงฯ ระบุว่า ได้มีการประชุมร่วมกับคณะผู้แทนจากอินโดนีเซีย ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากสถานเอกอัครราชทูตอินโดนีเซียและบูล็อก เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสความร่วมมือด้านการค้าข้าวระหว่างสองประเทศ

อย่างไรก็ตาม กระทรวงฯ ยืนยันว่า หน่วยงานเบอร์นาส (Bernas) ซึ่งเป็นผู้จัดจำหน่ายข้าวรายหลักของมาเลเซีย ยังไม่ได้ทำข้อตกลง ตัดสินใจ หรือเจรจาเพื่อนำเข้าข้าวจากอินโดนีเซียแต่อย่างใด

กระทรวงฯ ระบุเพิ่มเติมว่า ในระหว่างการประชุม บูล็อกได้แสดงความสนใจที่จะสำรวจโอกาสส่งออกข้าวมายังมาเลเซีย ขณะที่เบอร์นาสชี้แจงว่า นโยบายการนำเข้าข้าวของมาเลเซียยังเปิดกว้าง แต่จะพิจารณาจากปัจจัยทางการค้าและความต้องการในประเทศ เช่น ราคา คุณภาพ มาตรฐานสินค้า ปริมาณอุปทาน และอุปสงค์ภายในประเทศ

นอกจากนี้ กระทรวงฯ ยังระบุว่า การประชุมดังกล่าวไม่ควรถูกตีความว่าเป็นการเจรจาซื้อขายหรือการทำข้อตกลงนำเข้าข้าวจากอินโดนีเซีย ขณะเดียวกัน กระทรวงฯ ย้ำว่า ยังไม่มีการหารือเพิ่มเติมระหว่างเบอร์นาส และบลู๊ทเกี่ยวกับข้อเสนอการนำเข้าข้าวดังกล่าว และเบอร์นาสก็ยังไม่เห็นแผนซื้อข้าวจากอินโดนีเซียในเวลานี้

สำนักข่าว Business Today และ KLSE Screener รายงานว่า รัฐบาลมาเลเซียกำลังเร่งขับเคลื่อนนโยบายเพิ่มกำลังการผลิตภาคเกษตรภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ท่ามกลางแรงกดดันจากราคาสินค้าโภคภัณฑ์อาหารโลกที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ส่วนหนึ่งของมาตรการดังกล่าว รัฐบาลมาเลเซียได้เรียกร้องให้ผู้นำเข้าลดปริมาณการจัดซื้อข้าวโพด (corn) ถั่วเหลือง (soybeans) และข้าว (rice) เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นกำลังกดดันต้นทุนอาหารของประเทศ และส่งผลต่ออัตราเงินเฟ้อภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ กระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซีย (Ministry of Agriculture and Food Security) ระบุว่า การพึ่งพาสินค้าโภคภัณฑ์และวัตถุดิบอาหารสัตว์จากต่างประเทศทำให้เศรษฐกิจมีความเปราะบางต่อแรงกระแทกจากภายนอก โดยเฉพาะในช่วงที่ห่วงโซ่อุปทานโลกยังคงเผชิญความไม่แน่นอน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซีย (Agriculture and Food Security Minister) กล่าวว่า รัฐบาลมีเป้าหมายในการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตภายในประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาดระหว่างประเทศ โดยมาเลเซียพึ่งพาการนำเข้าข้าวโพดและถั่วเหลืองในระดับสูงเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ขณะที่การนำเข้าข้าวยังคงมีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ ทั้งนี้ ต้นทุนการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นได้ส่งผ่านไปสู่ค่าครองชีพของประชาชนในรูปแบบของ “เงินเฟ้อนำเข้า” (imported inflation) ตามการระบุของกระทรวง

รัฐบาลมาเลเซียตั้งเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการผลิตข้าวโพดภายในประเทศให้ครอบคลุม 30% ของความต้องการทั้งหมดภายในปี 2030 รวมถึงการพัฒนาโครงการเพาะปลูกใหม่ในรัฐเปอร์ลิส (Perlis) นอกจากนี้ ทางกรยังได้เพิ่มการผลิตหัวหอม (onion) และติดตามระดับราคาสินค้าอาหารอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการเก็งกำไรในตลาดที่อาจก่อให้เกิดความผันผวนของราคา

เจ้าหน้าที่ระบุว่า ปัจจุบันอุปทานอาหารของประเทศยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ โดยมีปริมาณสำรองข้าวเชิงยุทธศาสตร์ (national rice buffer stocks) ประมาณ 300,000 ตัน อย่างไรก็ตาม ความกังวลเกี่ยวกับความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical tensions) ราคาพลังงานที่สูงขึ้น และการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานโลกยังคงเพิ่มความเสี่ยงต่อประเทศผู้นำเข้าอาหารในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia) อย่างต่อเนื่อง

สำนักข่าว VIETNAM PLUS รายงานว่า รัฐบาลมาเลเซียได้อนุมัติการจ่ายเงินล่วงหน้าเพื่อสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั่วประเทศ ภายใต้มาตรการเงินช่วยเหลือพิเศษสำหรับแรงจูงใจด้านการไถนา (Ploughing Incentive Special Aid) โดยกำหนดอัตรา 200 ริงกิตมาเลเซีย (Malaysian Ringgit: MYR) หรือประมาณ 50 ดอลลาร์สหรัฐต่อเฮกตาร์

นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย (Prime Minister of Malaysia) อันวาร์ อิบราฮิม (Anwar Ibrahim) เปิดเผยเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2569 ว่า มาตรการดังกล่าวได้รับการอนุมัติในการประชุมสภาปฏิบัติการเศรษฐกิจแห่งชาติ (National Economic Action Council: MTEN) ในวันเดียวกัน และคาดว่าจะครอบคลุมเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนแล้วประมาณ 240,000 ราย โดยมีภาระงบประมาณรวมประมาณ 48 ล้านริงกิตมาเลเซีย

นายกรัฐมนตรีระบุว่า มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถจัดหาเงินทุนหมุนเวียนล่วงหน้าได้ เนื่องจากจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการเช่าเครื่องจักรสำหรับการไถนา ขณะเดียวกัน การดำเนินโครงการเพาะปลูกยังต้องดำเนินต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องมีสภาพคล่องทางการเงินล่วงหน้าเพื่อสนับสนุนเกษตรกร

นายอันวาร์ ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (Minister of Finance) ด้วย กล่าวย้าว่า รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกษตรกรเผชิญอยู่ โดยเฉพาะต้นทุนเชื้อเพลิงและปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่เพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันตก (West Asia)

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า ความกังวลของเกษตรกรยังได้รับการตอบสนองผ่านโครงการแรงจูงใจแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว (Incentive for Padi Farmers: IPKP) ซึ่งได้ประกาศก่อนหน้านี้โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร (Minister of Agriculture and Food Security) โมฮาเหม็ด ซาบู (Mohamad Sabu) เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2569

ทั้งนี้ ความช่วยเหลือดังกล่าวได้ถูกปรับเพิ่มจาก 160 ริงกิตมาเลเซีย เป็น 300 ริงกิตมาเลเซียต่อเฮกตาร์ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากราคาน้ำมันดีเซลเชิงพาณิชย์ที่ปรับตัวสูงขึ้น

ผู้นำมาเลเซียยังระบุว่า รัฐบาลจะเดินหน้าพิจารณามาตรการเพิ่มเติมเพื่อบรรเทาภาระต้นทุนของประชาชน ท่ามกลางแรงกดดันด้านอุปทานโลกที่ยังคงดำเนินอยู่ โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนที่มีรายได้น้อยและมีความเปราะบางทางเศรษฐกิจมากที่สุด

หนังสือพิมพ์เดอะสเตรทไทมส์ (The Straits Times) และดิจิทัลเจอร์นัล (Digital Journal) รายงานว่า มาเลเซียกำลังเตรียมดำเนินการปฏิบัติการ “การโปรยสารก่อเมฆ” (cloud seeding) ในพื้นที่ภาคเหนือซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวหลักของประเทศ หลังเผชิญภาวะภัยแล้งยืดเยื้อที่ส่งผลให้ฤดูกาลเพาะปลูกข้าวล่าช้า และสร้างความกังวลต่อความมั่นคงด้านอุปทานข้าวภายในประเทศ ตามรายงานของ

พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะในรัฐเคดาห์ (Kedah) ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานพัฒนาการเกษตรมูดา (Muda Agricultural Development Authority: MADA) พบว่าระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำลดลงอย่างมาก โดยมีรายงานว่าเขื่อนหลักมีความจุเหลือเพียงประมาณ 8% เท่านั้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซีย (Malaysia's Agriculture and Food Security Minister) ระบุว่า ปริมาณน้ำฝนที่ลดลงและระดับน้ำสำรองที่หดตัวได้ส่งผลกระทบต่อรอบการเพาะปลูกแบบหว่านข้าวเปียก (wet direct seeding) ตามปกติ ทำให้เกษตรกรพลาดช่วงเวลาการเพาะปลูกไปแล้วถึง 2 จาก 3 ช่วงหลัก แม้ว่าการหว่านข้าวแบบแห้ง (dry direct seeding) ยังสามารถดำเนินต่อไปได้จนถึงเดือนมิถุนายน แต่เกษตรกรจำนวนมากรายงานว่าผลผลิตมีความผันผวนและต่ำลง ขณะที่สภาพฝนที่ไม่แน่นอนยังทำให้การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกมีความยากลำบากมากขึ้น

รัฐบาลมาเลเซียได้ประกาศแผนใช้เทคโนโลยีการโปรยสารก่อเมฆเพื่อกระตุ้นให้เกิดฝนในพื้นที่เพาะปลูกข้าวสำคัญ โดยกระบวนการดังกล่าวอาศัยการปล่อยสารอนุภาค เช่น ซิลเวอร์ไอโอดีน (silver iodide) และเกลือเข้าไปในกลุ่มเมฆเพื่อกระตุ้นการเกิดหยาดน้ำฟ้า อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า ประสิทธิภาพของเทคนิคนี้ขึ้นอยู่กับสภาพบรรยากาศที่เหมาะสมเป็นสำคัญ

มาเลเซียมีการบริโภคข้าวประมาณ 2.5 ล้านตันต่อปี โดยสามารถผลิตได้ภายในประเทศราวครึ่งหนึ่ง ขณะที่พื้นที่ภาคเหนือของคาบสมุทรมาเลเซีย (northern Peninsular Malaysia) เป็นแหล่งผลิตข้าวหลักของประเทศ เกษตรกรยังระบุว่า ภัยแล้งครั้งนี้เกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มขึ้นของต้นทุนเชื้อเพลิงซึ่งเชื่อมโยงกับความตึง

เครียดในตะวันออกกลาง (Middle East tensions) ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น แม้ในพื้นที่ที่ยังมีน้ำชลประทานเพียงพอ

เจ้าหน้าที่รัฐบาลเตือนว่า สถานการณ์อาจเลวร้ายลงหากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ทวีความรุนแรงในช่วงปลายปีนี้ ซึ่งอาจทำให้หลายพื้นที่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia) เผชิญสภาพอากาศที่ร้อนและแห้งแล้งมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

สำนักข่าวโค้ดบลู (CodeBlue) รายงานว่า มาเลเซีย อาจเผชิญการลดลงอย่างรุนแรงของผลผลิตข้าวภายในประเทศในช่วงครึ่งหลังของปี 2569 หลังหน่วยงานภาครัฐเตือนถึงความเป็นไปได้ของปรากฏการณ์ “เอลนีโญระดับรุนแรงพิเศษ” (Godzilla El Niño) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรทั่วภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia)

เจ้าหน้าที่จากกระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารมาเลเซีย (Ministry of Agriculture and Food Security: KPKM) ระบุว่า ผลผลิตข้าวในรัฐแหล่งปลูกหลักทางตอนเหนือของประเทศ ได้แก่ เคดาห์ (Kedah), เพอร์ลิส (Perlis), ปีนัง (Penang) และบางส่วนของรัฐเปรัก (Perak) อาจลดลงจากระดับที่สามารถรองรับความต้องการภายในประเทศประมาณร้อยละ 40 เหลือเพียงราวร้อยละ 20 หากเกิดภาวะแล้งรุนแรงตามการคาดการณ์

ปัจจุบัน มาเลเซียผลิตข้าวได้เพียงประมาณร้อยละ 52 ของความต้องการบริโภคภายในประเทศ และต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศเป็นหลัก โดยเฉพาะจากเวียดนาม (Vietnam), ไทย (Thailand), อินเดีย (India) และปากีสถาน (Pakistan) ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่เตือนว่า หากประเทศผู้ส่งออกเหล่านี้มีการจำกัดการส่งออก หรือเกิดภาวะขาดแคลนจากผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศ อาจยิ่งซ้ำเติมความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซียในช่วงวิกฤตดังกล่าว

รองเลขาธิการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารมาเลเซีย (KPKM) ด้านนโยบาย ระบุว่า กรมอุตุนิยมวิทยามาเลเซีย (Malaysia Meteorological Department) คาดการณ์ว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญในรอบนี้อาจมีความรุนแรงเป็นพิเศษ โดยช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงสูงสุดอยู่ในไตรมาส 3 และไตรมาส 4 ของปี 2569 ขณะเดียวกัน ทางกระทรวงปริมาณสต็อกข้าวของประเทศในปัจจุบันเพียงพอสำหรับการบริโภคประมาณ 7 เดือน หากไม่มีการตื่นตระหนกกักตุนสินค้า และได้ขอความร่วมมือประชาชนไม่ให้เกิดการซื้อสะสมเกินความจำเป็น

นอกจากนี้ รัฐบาลมาเลเซียยังระบุถึงความเสี่ยงด้านปุ๋ยเคมีว่าเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่อาจกระทบต่อการผลิตทางการเกษตร โดยมาเลเซียนำเข้าปุ๋ยประมาณร้อยละ 98 ของความต้องการทั้งหมด โดยเฉพาะปุ๋ยโพแทสเซียมและฟอสเฟต ทั้งนี้ จีน (China) ได้เริ่มใช้มาตรการจำกัดการส่งออกปุ๋ยบางชนิดตั้งแต่เดือนมีนาคมที่ผ่านมา ซึ่งเพิ่มความกังวลต่อภาวะขาดแคลนในอนาคต โดยเฉพาะภาคการผลิตปาล์มน้ำมัน

รายงานดังกล่าวเกิดขึ้นท่ามกลางความกังวลในระดับภูมิภาคว่า หากเกิดเอลนีโญที่มีความรุนแรง อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ปริมาณอุปทานข้าวโลกตึงตัว และเพิ่มแรงกดดันด้านเงินเพื่ออาหารในประเทศที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา *Oryza.com*

เกาหลีใต้

องค์การการค้าเกษตร ประมง และอาหารแห่งสาธารณรัฐเกาหลี (Korea Agro-Fisheries & Food Trade Corporation: KAFTC) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ได้จัดซื้อข้าวเจ้าในการประมูลระหว่างประเทศ ปริมาณรวม 19,664 ตัน ภายใต้การประมูลที่ปิดรับของเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2569 ตามประกาศบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน รายละเอียดการจัดซื้อ มีดังนี้

- ข้าวกล้องเมล็ดปานกลางชนิดไม่เหนียว (medium-grain non-glutinous brown rice) แหล่งกำเนิดสหรัฐอเมริกา (United States) ปริมาณ 8,116 ตัน จากบริษัท ฟีลา ซัน จำกัด (Fila SUn Co.) ในราคาตันละ 824.47 ดอลลาร์สหรัฐ
- ข้าวกล้องเมล็ดปานกลางชนิดไม่เหนียว แหล่งกำเนิดสหรัฐอเมริกา ปริมาณ 5,555 ตัน จากบริษัท ซินซอง อินดัสเทรียล จำกัด (Sinsong Industrial Co., Ltd.) ในราคาตันละ 821.76 ดอลลาร์สหรัฐ
- ข้าวกล้องเมล็ดยาวชนิดไม่เหนียว (long-grain non-glutinous brown rice) แหล่งกำเนิดประเทศไทย (Thailand) ปริมาณ 5,993 ตัน จากบริษัท พอสโค อินเตอร์เนชันแนล คอร์ปอเรชัน (POSCO International Corp.) ในราคาตันละ 521 ดอลลาร์สหรัฐ

ผลการจัดซื้อดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการประมูลนำเข้าข้าวภายใต้โควตาภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ) ครั้งที่ 2 ประจำปี 2569 โดยเดิมที KAFTC มีเป้าหมายจัดซื้อข้าวรวมทั้งสิ้น 65,394 ตันในการประมูลครั้งนี้

นอกจากนี้ องค์การการค้าเกษตรและอาหารแห่งเกาหลีใต้ (KAFTC) ยังได้ดำเนินการจัดซื้อข้าวสารที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวจากต่างประเทศ ปริมาณรวม 10,000 ตัน ภายใต้การประมูลระหว่างประเทศซึ่งปิดรับข้อเสนอเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2569 ตามประกาศที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ซึ่งรายละเอียดการจัดซื้อมีดังนี้

- ข้าวกล้องเมล็ดยาวชนิดไม่เหนียว แหล่งกำเนิดจากเวียดนาม (Vietnam) ปริมาณ 5,000 ตัน จัดซื้อจากบริษัท พอสโค อินเตอร์เนชันแนล (POSCO International) ในราคาตันละ 407.2 ดอลลาร์สหรัฐ (US dollars)
- ข้าวกล้องเมล็ดยาวชนิดไม่เหนียว แหล่งกำเนิดจากเวียดนาม (Vietnam) ปริมาณ 5,000 ตัน จัดซื้อจากบริษัท พอสโค อินเตอร์เนชันแนล (POSCO International) ในราคาตันละ 409 ดอลลาร์สหรัฐ (US dollars)

ผลการจัดซื้อดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการประมูลนำเข้าข้าวภายใต้โควตาภาษีศุลกากร (Tariff Rate Quota: TRQ) ครั้งที่ 3 ประจำปี 2026 โดยหน่วยงานมีเป้าหมายจัดซื้อข้าวรวมทั้งสิ้น 10,000 ตันภายใต้การประมูลรอบนี้ สำหรับประกาศผลการประมูลอย่างเป็นทางการสามารถดูได้ที่เว็บไซต์ขององค์การการค้าเกษตรและอาหารแห่งเกาหลีใต้ (KAFTC) ที่ www.at.or.kr

ที่มา *Oryza.com*

ญี่ปุ่น

หนังสือพิมพ์อาซาฮี ชิมบุน (Asahi Shimbun) รายงานโดยอ้างอิงข้อมูลจากกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงแห่งญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries of Japan: MAFF) ระบุว่า ราคาข้าวสารบรรจุถุงขนาด 5 กิโลกรัมเฉลี่ยในตลาดค้าปลีกของญี่ปุ่นปรับลดลงต่ำกว่าระดับ 4,000 เยน (ประมาณ 25.52 ดอลลาร์สหรัฐ) เป็นครั้งแรกในรอบกว่า 6 เดือน โดยอยู่ที่ระดับ 3,980 เยน (ประมาณ 25.4 ดอลลาร์สหรัฐ) ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 15 มีนาคม 2569 ที่ผ่านมา

ราคาข้าวในญี่ปุ่นปรับลดลงต่อเนื่องเป็นสัปดาห์ที่ 5 ติดต่อกัน อันเป็นผลจากปริมาณผลผลิตข้าวจากฤดูเก็บเกี่ยวปีที่ผ่านมาเข้าสู่ตลาดในระดับสูง ขณะที่ความต้องการบริโภคภายในประเทศเริ่มชะลอตัว ส่งผลให้ตลาดเผชิญความเสี่ยงด้านภาวะอุปทานส่วนเกินเพิ่มมากขึ้น ผู้ประกอบการจำหน่ายข้าวหลายรายจึงทยอยปรับลดราคาส่งมอบสินค้า เพื่อป้องกันการสะสมของสินค้าคงคลัง และเร่งระบายสต็อกก่อนสิ้นสุดปีงบประมาณในเดือนมีนาคม

อย่างไรก็ดี แม้ว่าราคาข้าวจะเริ่มอ่อนตัวลงในระยะล่าสุด แต่ระดับราคายังคงอยู่ในเกณฑ์สูงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในอดีต โดยยังสูงกว่าระดับเมื่อสองปีก่อนเกือบเท่าตัว ภายหลังจากราคาข้าวปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงตั้งแต่ช่วงกลางปี 2567 สืบเนื่องจากภาวะอุปทานตึงตัวในตลาด ทั้งนี้ แม้ว่าผลผลิตข้าวฤดูใหม่จะเริ่มออกสู่ตลาดแล้ว ราคายังคงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงฤดูร้อนของปีที่ผ่านมา ข้าวจากคลังสำรองของรัฐบาลญี่ปุ่นมีส่วนช่วยชะลอแรงกดดันด้านราคาได้ชั่วคราว อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากปริมาณข้าวหมุนเวียนในตลาดลดลง ราคาข้าวกลับมาปรับตัวสูงกว่า 4,000 เยนอีกครั้ง และแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 4,416 เยน (ประมาณ 28.18 ดอลลาร์สหรัฐ) ในช่วงต้นเดือนมกราคมปีนี้

รายงานประมาณการภาวะอุปสงค์และอุปทานล่าสุดของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงแห่งญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries of Japan: MAFF) คาดการณ์ว่า ปริมาณสต็อกข้าวภาคเอกชนอาจสูงเกินกว่าระดับที่เหมาะสม และมีแนวโน้มแตะระดับสูงสุดนับตั้งแต่เริ่มมีการจัดเก็บข้อมูลเปรียบเทียบในปี 2547 โดยมีปัจจัยสำคัญจากอุปสงค์ที่ต่ำกว่าประมาณการ ประกอบกับผลผลิตข้าวที่ออกมาดีกว่าคาดจากฤดูเก็บเกี่ยวปีที่ผ่านมา ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้ระดับสินค้าคงคลังยังคงอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องไปจนถึงปีหน้า

ขณะเดียวกัน ข้อมูลแผนการเพาะปลูกของเกษตรกรยังสะท้อนว่า การผลิตข้าวเพื่อการบริโภคภายในประเทศจะยังอยู่ในระดับสูงต่อไป ซึ่งอาจยิ่งซ้ำเติมภาวะอุปทานล้นตลาด และเพิ่มแรงกดดันต่อราคาข้าวในระยะข้างหน้า

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงแห่งญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries of Japan: MAFF) ได้เผยแพร่ประมาณการผลผลิตข้าวบนพื้นฐานข้อมูลการเพาะปลูกเป็นครั้งแรก ซึ่งถูกมองว่าเป็นความพยายามเชิงนโยบายในการส่งสัญญาณให้เกษตรกรปรับลดพื้นที่ปลูกข้าวเพื่อการบริโภค และหันไปผลิตข้าวเพื่อวัตถุประสงค์อื่นมากขึ้น รวมถึงการสำรองเพื่อภาครัฐ ท่ามกลางความกังวลว่าอุปทานส่วนเกินในตลาดอาจส่งผลให้ราคาข้าวเผชิญแรงกดดันเพิ่มเติมในระยะต่อไป

สำนักข่าว Japan Today รายงานว่า สต็อกข้าวคงคลังของญี่ปุ่นพุ่งทำสถิติสูงสุด หลังผู้บริโภคและภาคธุรกิจร้านอาหารปฏิเสธราคาข้าวที่สูงเกินไป ซึ่งแม้ว่าข้าวจะถือเป็นอาหารหลักและรากฐานสำคัญของวิถีการบริโภคของชาวญี่ปุ่นมาอย่างยาวนาน แต่ในปัจจุบันกลับมีข้าวจำนวนมหาศาลที่ยังคงค้างอยู่ในคลังสินค้า

ข้อมูลล่าสุดจากกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries of Japan) ระบุว่า ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2569 มีปริมาณข้าวที่ถูกเก็บรักษาไว้โดยผู้ค้าส่งอยู่ราว 2.7 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 54 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ตัวเลขดังกล่าวถือเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่ปี 2558 และสูงเป็นอันดับสามนับตั้งแต่ปี 2552 อย่างไรก็ตาม สถิติที่น่ากังวลยิ่งกว่าคือ ปริมาณข้าวที่ยังคงค้างสต็อกดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 39-40 ของความต้องการบริโภคข้าวภายในประเทศที่คาดการณ์ไว้ตลอดทั้งปี ซึ่งถือเป็นสัดส่วนสูงสุดนับตั้งแต่กระทรวงเริ่มจัดเก็บข้อมูลประเภทนี้

ปัจจัยที่ทำให้สต็อกข้าวพุ่งสูงขึ้นมีอยู่ 3 ประการ โดยปัจจัยแรกคือ ผลผลิตข้าวในฤดูเก็บเกี่ยวช่วงฤดูใบไม้ร่วงปี 2568 มีปริมาณมากกว่าปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ส่งผลกระทบสำคัญมากกว่า คือ การชะลอตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ราคาข้าวในญี่ปุ่นปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว แม้ในช่วงปลายของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ผู้บริโภคยังสามารถหาซื้อข้าวญี่ปุ่นบรรจุถุงขนาด 5 กิโลกรัมได้ในราคาประมาณ 2,000 เยนตามซูเปอร์มาร์เก็ตทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ราคาขายปลีกข้าวได้ทยอยปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และทะลุระดับ 4,000 เยนไปแล้ว โดยเฉพาะข้าวสายพันธุ์ยอดนิยมของญี่ปุ่น แม้ว่าข้าวจะเป็นอาหารหลักของประเทศ แต่การที่ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นถึงสองเท่า ได้ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมากจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายและรูปแบบการบริโภค โดยกระทรวงระบุว่า การบริโภคข้าวภายในครัวเรือนลดลงอย่างชัดเจน

ขณะเดียวกัน ภาคธุรกิจร้านอาหาร ร้านอาหารซ็อกกลับบ้าน ร้านสะดวกซื้อ และผู้ประกอบการอาหารสำเร็จรูปประเภทข้าวหน้าต่างๆ เบนโตะ และโอนิกริ (Onigiri) ต่างก็เผชิญแรงกดดันด้านต้นทุนเช่นเดียวกัน

แม้ว่าธุรกิจเหล่านี้ยังคงต้องใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบหลัก แต่ผู้ประกอบการจำนวนมากเริ่มไม่สามารถรองรับต้นทุนข้าวญี่ปุ่นที่ปรับตัวสูงขึ้นได้ ส่งผลให้หลายธุรกิจหันไปใช้ข้าวนำเข้าที่มีราคาถูกกว่า โดยอาศัยเครือข่ายการจัดซื้อระหว่างประเทศ

ในปี 2568 ภาคธุรกิจญี่ปุ่นนำเข้าข้าวจากสหรัฐอเมริกา (United States of America) จำนวน 96,834 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 95 เท่าเมื่อเทียบกับปี 2567 ขณะที่ปริมาณการนำเข้าข้าวรวมจากทุกประเทศเพิ่มขึ้นถึง 104 เท่าเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ข้าวที่ผลิตภายในประเทศญี่ปุ่นจำนวนมากไม่สามารถจำหน่ายออกสู่ตลาดได้ แม้ว่าราคาข้าวจะเริ่มปรับตัวลดลงเล็กน้อยในช่วงไม่กี่เดือนที่ผ่านมา แต่ระดับราคายังคงสูงกว่าช่วงก่อนเกิดวิกฤตราคาพุ่งขึ้นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ ข้าวเกี่ยวกับสต็อกข้าวส่วนเกินที่ผู้ค้าส่งกำลังแบกรับอยู่ จึงไม่ได้รับความเห็นอกเห็นใจจากประชาชนในโลกออนไลน์มากนัก โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวนมากสะท้อนถึงความไม่พอใจต่อราคาข้าวที่ยังอยู่ในระดับสูง

ตามหลักเศรษฐศาสตร์พื้นฐาน หากอุปทานของสินค้าอยู่ในระดับสูงกว่าอุปสงค์อย่างมีนัยสำคัญ ย่อมสะท้อนว่าผู้ขายกำลังตั้งราคาสูงเกินกว่าระดับดุลยภาพของตลาด และหากต้องการกระตุ้นยอดขาย ก็จำเป็นต้องปรับลดราคาให้สอดคล้องกับกำลังซื้อและความเต็มใจจ่ายของผู้บริโภคมากขึ้น แม้ผู้ประกอบการค้าข้าวอาจไม่ต้องการลดราคา หลังจากสามารถจำหน่ายข้าวในราคาสูงมาต่อเนื่องหลายปี แต่ในทางปฏิบัติ การลดราคาย่อมยังสร้างรายได้ดีกว่าการปล่อยให้ข้าวจำนวนมากค้างสต็อกเพราะราคาสูงเกินไป

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงแห่งญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) เปิดเผยผ่านแถลงการณ์ว่า ญี่ปุ่นมีแผนนำเข้าข้าวประมาณ 1,240 ตัน ภายใต้การประมูลแบบซื้อและขายพร้อมกัน (Simultaneous Buy and Sell: SBS) ตามกรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิกแบบครอบคลุมและก้าวหน้า (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership: CPTPP)

การประชุมดังกล่าวมีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 26 พฤษภาคม 2026 ระหว่างเวลา 11.00 น. ถึง 12.00 น. ตามเวลามาตรฐานญี่ปุ่น (Japan Standard Time: JST) และการประชุมครั้งนี้ถือเป็นการประชุมข้าวภายใต้ระบบ CPTPP SBS ครั้งแรกของปีงบประมาณ 2026/27 ซึ่งครอบคลุมช่วงระหว่างเดือนเมษายน 2026 ถึงมีนาคม 2027

ทั้งนี้ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิกแบบครอบคลุมและก้าวหน้า (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership: CPTPP) เป็นความตกลงการค้าเสรีพหุภาคีที่มีประเทศสมาชิก ได้แก่ ออสเตรเลีย (Australia) บรูไนดารุสซาลาม (Brunei Darussalam) แคนาดา (Canada) ชิลี (Chile) ญี่ปุ่น (Japan) มาเลเซีย (Malaysia) เม็กซิโก (Mexico) นิวซีแลนด์ (New Zealand) เปรู (Peru) สิงคโปร์ (Singapore) และเวียดนาม (Vietnam)

รายละเอียดประกาศการประชุมสามารถดูเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง แห่งญี่ปุ่น (MAFF) www.maff.go.jp

ที่มา *Oryza.com* และ สำนักข่าว *Japan Today*

จีน

หนังสือพิมพ์ไชน่าเดลี (China Daily) รายงานว่า งานวิจัยระดับโลกซึ่งนำโดยนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจีนตะวันออก (East China University of Science and Technology) ในเมืองเซี่ยงไฮ้ (Shanghai) พบว่า ระบบการเพาะปลูกแบบดั้งเดิม “นาข้าวร่วมกับการเลี้ยงปลา” (rice-fish co-culture system) สามารถเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตข้าวได้อย่างมีนัยสำคัญ พร้อมทั้งช่วยลดการระบาดของศัตรูพืช โรคพืช และวัชพืชได้อย่างชัดเจน

ตามผลการศึกษา ผลผลิตข้าวในระบบการทำนาแบบข้าว-ปลามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระบบการปลูกข้าวเชิงเดี่ยว (rice monoculture) ถึง 12.5%

งานวิจัยดังกล่าวดำเนินการร่วมกับนักวิทยาศาสตร์จาก 18 ประเทศ และได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร *Current Biology* ระบุว่า การผสมผสานการเลี้ยงปลาในแปลงนา ส่งผลให้ประชากรของผู้ล่าตามธรรมชาติและปรสิตที่เป็นประโยชน์ (beneficial predators and parasitoids) เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว ขณะเดียวกัน การระบาดของศัตรูพืช ลดลง 24.1% การเกิดโรคพืชลดลง 38.8% และการเติบโตของวัชพืชลดลง 45.7% ซึ่งสะท้อนถึงประโยชน์ด้านระบบนิเวศของรูปแบบการผลิตดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ

นักวิจัยระบุว่า ระบบเกษตรกรรมโบราณนี้มีประวัติย้อนกลับไปมากกว่า 2,000 ปี ตั้งแต่ยุคราชวงศ์ฮั่น (Han Dynasty) ของจีน โดยกลไกเชิงนิเวศวิทยาของระบบดังกล่าวทำงานในลักษณะ “ห่วงโซ่ธรรมชาติ” ที่ปลาในแปลงนาช่วยควบคุมศัตรูพืช ขณะเดียวกันก็ไม่รบกวนสิ่งมีชีวิตผู้ล่าที่เป็นประโยชน์ต่อระบบนิเวศ

การทดลองภาคสนามที่ดำเนินต่อเนื่องเป็นเวลา 4 ปี ยืนยันว่าพื้นที่นาข้าวแบบข้าว-ปลามีจำนวนศัตรูพืชน้อยกว่า และให้ผลผลิตข้าวสูงกว่าพื้นที่ปลูกข้าวเชิงเดี่ยวอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ งานวิจัยยังพบว่า ปลาบางชนิด เช่น ปลาคาร์พเงิน (crucian carp) และปลาคาร์พแดง (red carp) มีพฤติกรรมการกินศัตรูพืช เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล (brown planthoppers) อย่างจำเพาะเจาะจง โดยไม่กระทบต่อแมงมุมผู้ล่าที่เป็นประโยชน์ต่อระบบนิเวศ ทำให้ถูกอธิบายว่าเป็น “ตัวควบคุมเชิงความแม่นยำ” (precision regulators) ภายในระบบนิเวศนาข้าว

นักวิทยาศาสตร์ระบุว่า ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นแนวทางที่สามารถขยายผลได้ในระดับกว้าง เพื่อยกระดับความมั่นคงทางอาหาร (food security) ลดการใช้สารกำจัดศัตรูพืช และส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ (biodiversity) ในภาคเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน
ที่มา *Oryza.com*

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวส่งออกยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องเนื่องจากความต้องการจากประเทศในแอฟริกาอ่อนแอและปริมาณข้าวมีมากเกินไป โดยราคาข้าวหนึ่ง 5% เสนอขายในราคา 337-344 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงจาก 344-350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในสัปดาห์ที่แล้ว

ผู้ค้าในนิวเดลีกล่าวว่าปริมาณข้าวจากฤดูเก็บเกี่ยวฤดูหนาวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาข้าวลดลงท่ามกลางการขาดคำสั่งซื้อใหม่จากผู้ซื้อในแอฟริกา

กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม (Ministry of Commerce and Industry) รายงานว่า ในเดือนมีนาคม 2569 อินเดียส่งออกข้าวจำนวน 2,102,407 ตัน (ประกอบด้วยข้าวบาสมาดิจำนวน 449,819 ตัน และข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิจำนวน 1,652,588 ตัน) เพิ่มขึ้น 2% เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคม 2568 ที่มีการส่งออกจำนวน 2,061,219 (ประกอบด้วยข้าวบาสมาดิจำนวน 639,792 ตัน และข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิจำนวน 1,421,427 ตัน)

ในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2569 (มกราคม-มีนาคม 2569) อินเดียส่งออกข้าวจำนวน 6,343,906 ตัน ลดลง 4.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ที่มีการส่งออกจำนวน 6,620,938

สหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (Indian Rice Exporters Federation: IREF) เปิดเผยในรายงานล่าสุดว่า ความตึงเครียดที่ยังคงดำเนินอยู่ในบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) กำลังส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวบาสมาดิ (Basmati rice) ของอินเดียไปยังประเทศในภูมิภาคอ่าวอาหรับ

อินเดียซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวบาสมาดิรายใหญ่ที่สุดของโลก ที่มีปริมาณการส่งออกข้าวบาสมาดิเฉลี่ยเกือบ 6 ล้านตันต่อปี คิดเป็นมูลค่าประมาณ 50,000 ล้านรูปีอินเดีย (Indian rupees) หรือราว 5.25 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยตลาดสำคัญ ได้แก่ อิหร่าน (Iran) สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirates: UAE) และซาอุดีอาระเบีย (Saudi Arabia)

อย่างไรก็ตาม ความไม่แน่นอนด้านการขนส่งทางทะเล การปรับตัวสูงขึ้นของค่าระวางเรือ ค่าประกันภัย ความเสี่ยงจากสงคราม (war-risk insurance) ตลอดจนความล่าช้าที่ท่าเรือถ่ายลำ (trans-shipment ports) ได้ส่งผลกระทบต่อกระแสดำเนินการและการส่งมอบสินค้า

ผู้ส่งออกอินเดียระบุว่า วิกฤตการณ์ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความสูญเสียทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสร้างความซับซ้อนต่อห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) โดยปัจจุบันการขนส่งข้าวจำนวนมากจำเป็นต้องเปลี่ยนเส้นทางผ่านท่าเรือสำคัญต่างๆ เช่น ท่าเรือเจเบลอาลี (Jebel Ali Port) ท่าเรือฮาหมัด (Hamad Port) เมืองอควาบา (Aqaba) เมืองเจดดาห์ (Jeddah) เมืองเอดเดน (Aden) เมืองโซฮาร์ (Sohar) เมืองคอร์ฟักคาน (Khor Fakkan) และเมืองฟูไจราห์ (Fujairah) ก่อนถึงปลายทางในภูมิภาคอ่าวอาหรับ

แม้เส้นทางขนส่งทางเลือกดังกล่าวจะช่วยให้การค้ายังคงดำเนินต่อไปได้ แต่กลับส่งผลให้ต้นทุนด้านการขนส่งและการจัดการสินค้าเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งยิ่งเพิ่มแรงกดดันต่อภาคผู้ส่งออกของอินเดีย

ในอีกด้านหนึ่ง สถานการณ์ดังกล่าวกลับกลายเป็นปัจจัยเอื้อประโยชน์ต่อปากีสถาน (Pakistan) ซึ่งมีพรมแดนทางบกติดกับอิหร่าน (Iran) เป็นระยะทางยาว โดยมีรายงานว่า ปากีสถานกำลังใช้ข้อได้เปรียบด้านโลจิสติกส์นี้เพื่อรักษาและขยายการส่งออกข้าวบาสมาตีไปยังอิหร่าน รวมถึงการใช้รูปแบบการค้าระบบแลกเปลี่ยนสินค้า (barter trade) และการผ่อนคลายเป็นข้อจำกัดด้านธุรกรรมทางการเงินและธนาคาร

ทั้งนี้ การส่งออกข้าวของอินเดียไปยังภูมิภาคตะวันออกกลาง (Middle East) ได้ปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญแล้ว โดยปริมาณส่งออกหดตัวเกือบ 40% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (year-on-year: y/y) จากประมาณ 470,000 ตัน มูลค่า 3,431 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 3.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนมีนาคม 2023 เหลือเพียงประมาณ 276,000 ตัน มูลค่า 2,240 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 2.35 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในปีนี้

เพื่อบรรเทาผลกระทบต่อผู้ประกอบการส่งออก รัฐบาลอินเดียได้ประกาศมาตรการช่วยเหลือวงเงิน 497 ล้านดอลลาร์อินเดีย หรือประมาณ 52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อช่วยลดภาระทางการเงินที่เกิดจากต้นทุนด้านโลจิสติกส์ที่เพิ่มขึ้นและความล่าช้าในการชำระเงิน

ขณะเดียวกัน ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมยังเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งเสริมสร้างความร่วมมือและการเจรจาทางการทูตกับประเทศในภูมิภาคอ่าวอาหรับ เพื่อรักษาสถานะความเป็นผู้นำของอินเดียในตลาดข้าวบาสมาตีระดับโลกต่อไป

สำนักข่าว Platts ซึ่งเป็นหน่วยงานในเครือ S&P Global รายงานว่า ราคาข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาตีของอินเดียร่วงแตะระดับต่ำสุดในรอบหลายปี ท่ามกลางแรงกดดันจากนโยบายแอฟริกาและผลผลิตใหม่ที่เข้าสู่ตลาด

- ข้าวอินเดีย PB 5% ลดลง 82 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันนับตั้งแต่ปี 2018
- มาตรการจำกัดการนำเข้าของแอฟริกากระทบอุปสงค์
- ราคาข้าวเปลือกฤดูใหม่ปรับตัวลดลง

ตามข้อมูลของ Platts ระบุว่า ราคาข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาตี (non-basmati rice) ของอินเดีย ปรับลดลงแตะระดับต่ำสุดในรอบหลายปี ท่ามกลางอุปสงค์ภายในประเทศที่อ่อนตัวลง โดยมีแรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการนำเข้าในตลาดหลักของแอฟริกา เช่น เซเนกัล (Senegal) เบนิน (Benin) และบูร์กินาฟาโซ (Burkina Faso) รวมถึงผลผลิตข้าวฤดูกาลใหม่เข้าสู่ตลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาในตลาด

ข้าวนี้ 5% ของอินเดีย (Parboiled 5% (PB 5%)) ที่ประเมินโดย Platts ณ วันที่ 5 พฤษภาคม 2569 ลดลงมาอยู่ที่ 324 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (Free on Board: FOB) ลดลง 44 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันนับตั้งแต่ปี 2021 และลดลงรวม 82 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันจากระดับปี 2018 ในทิศทางเดียวกัน ข้าวขาวหัก 100% (100% broken white rice: WR) ปรับลดลงมาอยู่ที่ 269 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB ลดลง 54 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อเทียบรายปี

สมาคมผู้ส่งออกข้าวแห่งฉัตตีสครห์ (Rice Exporters Association of Chhattisgarh: TREACG) ได้เรียกร้องให้รัฐบาลอินเดียเร่งเข้ามาแทรกแซง หลังจากหลายประเทศในแอฟริกาออกมาตรการจำกัดการนำเข้า โดยแถลงการณ์ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2569 ระบุว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในตลาดแอฟริกาที่เป็นคู่ค้าดั้งเดิมได้ส่งผลกระทบต่อวางแผนการขนส่งและการดำเนินสัญญาซื้อขาย ทำให้เกิดการยกเลิกคำสั่งซื้อ ความล่าช้าในการชำระเงิน และการสะสมสินค้าคงคลัง

แถลงการณ์ยังระบุว่า มาตรการจำกัดการนำเข้าเหล่านี้กำลังก่อให้เกิดความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นด้านสภาพคล่องทางการเงิน (cash flow constraints) โดยเฉพาะต่อผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม (MSME exporters)

การเปลี่ยนแปลงนโยบายแอฟริกากระทบอุปสงค์ในอินเดีย

หลายประเทศในแอฟริกา เช่น บุร์กินาฟาโซ เบนิน และเซเนกัล ได้ยกระดับมาตรการจำกัดการนำเข้าข้าว ส่งผลกระทบต่อความต้องการในตลาดอินเดียโดยตรง

กรณีของเบนิน การเปลี่ยนแปลงนโยบายทำให้ความต้องการข้าวหนึ่ง 5% (Parboiled 5%) ในตลาดอินเดีย ลดลงอย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้ส่งออกบางรายระงับการส่งสินค้า โดยมีรายงานว่าผู้ซื้อในเบนินยังคงสอบถามราคา แต่ผู้ส่งออกไม่ต้องการทำธุรกรรมหากไม่มีเอกสารนำเข้าที่ถูกต้อง

ขณะที่บุร์กินาฟาโซได้ประกาศห้ามนำเข้าข้าวโดยสิ้นเชิง ส่วนผู้ค้าในไนจีเรียระบุว่าราคาข้าว PB 5% กำลังอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง และต้องจับตาดูนโยบายของเบนินและเซเนกัลว่าจะเข้มงวดมากขึ้นเพียงใด

สำหรับเซเนกัล ซึ่งเป็นตลาดสำคัญของข้าวหัก 100% ได้ออกมาตรการจำกัดโควตานำเข้าให้เฉพาะบริษัทที่ได้รับอนุญาต ส่งผลให้ความไม่แน่นอนในตลาดเพิ่มขึ้น และกดดันราคาข้าวหักของอินเดียให้ปรับตัวอ่อนลง

ในขณะเดียวกัน ความกังวลของจีน (China) ต่อประเด็นการตัดแปลงพันธุกรรมในข้าวอินเดีย ทำให้ผู้ส่งออกมองว่าตลาดจีนมีความเสี่ยงสูง แม้จะมีคำสั่งซื้อในระดับแข็งแกร่ง โดยมีรายงานการเสนอซื้อข้าวหัก 100% ที่ 300 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CFR Huangpu) ขณะที่ราคาเสนอขายอยู่ที่ 270-280 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB สำหรับการขนส่งแบบ breakbulk

ข้อมูลจากหน่วยงานพัฒนาการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของอินเดีย (Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority: APEDA) ระบุว่า การส่งออกข้าวของอินเดีย ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2569 ลดลงเหลือ 2.87 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 15 เมื่อเทียบรายปี

ราคาข้าวเปลือกฤดูใหม่ปรับลดลง

ภายใต้แรงกดดันจากอุปสงค์ที่อ่อนตัวและผลผลิตใหม่เข้าสู่ตลาด ราคาข้าวเปลือกในประเทศยังคงปรับลดลงต่อเนื่อง โดยในตลาดท้องถิ่นรัฐฉัตตีสครห์ (Chhattisgarh) ราคาข้าว IR ลดลง 5,000 รูปีต่อตัน มาอยู่ที่ 17,000-17,500 รูปีต่อตัน ณ วันที่ 4 พฤษภาคม 2569

ผู้ค้าระบุว่า จากระดับราคาข้าวเปลือกดังกล่าว โรงสีสามารถจำหน่ายข้าวสารได้ราว 27,500-28,000 รูปีต่อตัน ขึ้นอยู่กับตลาดปลายทาง เช่น กากินาดา (Kakinada) ผู้ส่งออกอินเดียคาดว่า ราคาข้าวหนึ่ง 5% มีแนวโน้มปรับลดลงต่อเนื่อง เนื่องจากแรงกดดันจากผลผลิตใหม่เข้าสู่ตลาดยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำนักข่าว BigMint Bureau รายงานว่า อินเดียเพิ่มปริมาณจัดสรรข้าวเพื่อผลิตเอทานอล ทำให้การจัดสรรข้าวขององค์การคลังอาหารแห่งอินเดีย (FCI) เพิ่มขึ้นแตะ 7.2 ล้านตัน โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

- ปรับปรุงแนวปฏิบัติมาตรฐาน (SOPs) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายและเร่งกระบวนการรับมอบข้าว พร้อมให้ความสำคัญกับการใช้ข้าวเก่าและข้าวหัก

- อนุญาตให้จำหน่ายข้าวขององค์การคลังอาหารแห่งอินเดียเฉพาะโรงกลั่นที่ขึ้นทะเบียนกับบริษัทการตลาดน้ำมันเท่านั้น

รัฐบาลอินเดีย ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติมาตรฐาน (Standard Operating Procedures: SOPs) สำหรับการจำหน่ายข้าวขององค์การคลังอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) ให้แก่โรงกลั่นเอทานอล ภายใต้โครงการจำหน่ายผ่านตลาดเปิดภายในประเทศ [Open Market Sale Scheme (Domestic): OMSS(D)] สำหรับปีจัดหาเอทานอล 2568-2569 (Ethanol Supply Year: ESY 2025-26)

มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดสรรและการรับมือข้าว ตลอดจนสนับสนุนโครงการผสมเอทานอลในน้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศ ผ่านการเพิ่มปริมาณวัตถุดิบสำหรับการผลิตเอทานอล

ภายใต้นโยบายฉบับปรับปรุงที่ออกโดยกรมอาหารและการแจกจ่ายสาธารณะของอินเดีย (Department of Food and Public Distribution: DFPD) รัฐบาลได้เพิ่มปริมาณข้าวของ FCI ที่สามารถนำไปแปรรูปเป็นเอทานอลได้เป็น 7.2 ล้านตัน จากเดิม 5.2 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นอีก 2.0 ล้านตัน

ข้าวดังกล่าวจะยังคงจำหน่ายในราคาเดียวทั่วประเทศที่ 2,320 รูปีอินเดียต่อ 100 กิโลกรัม (INR 2,320/quintal) ในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 ถึง 30 มิถุนายน 2569 โดยรัฐบาลจะไม่เรียกเก็บค่าขนส่งเพิ่มเติม

ให้ความสำคัญกับการใช้ข้าวเก่าและข้าวหัก

หนึ่งในการเปลี่ยนแปลงสำคัญของกรอบนโยบายฉบับใหม่ คือ การเน้นใช้ข้าวเก่าและข้าวหักสำหรับการผลิตเอทานอลให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ซึ่งคาดว่าจะช่วยให้รัฐบาลสามารถบริหารจัดการสต็อกข้าวส่วนกลางที่มีอายุเก็บรักษานานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งระบายผลผลิตส่วนเกินเข้าสู่อุตสาหกรรมเอทานอล

นอกจากนี้ นโยบายฉบับปรับปรุงยังระบุชัดเจนว่า โรงกลั่นเอทานอลที่ตั้งอยู่ทั้งในรัฐที่มีผลผลิตข้าวส่วนเกินและรัฐที่มีผลผลิตขาดแคลน สามารถเข้าถึงการจัดซื้อข้าวเพื่อผลิตเอทานอลได้ ซึ่งจะช่วยกระจายวัตถุดิบอย่างสมดุลมากขึ้นทั่วประเทศ

จำกัดการจัดสรรเฉพาะโรงกลั่นที่เชื่อมโยงกับ OMCs

เพื่อสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบปลายทางการใช้ข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลกำหนดให้การจำหน่ายข้าวของ FCI สามารถดำเนินการได้เฉพาะโรงกลั่นที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้จัดหาเอทานอลให้แก่บริษัทการตลาดน้ำมัน (Oil Marketing Companies: OMCs) อย่างเป็นทางการเท่านั้น โดยโรงกลั่นที่ประสงค์จะขอรับการจัดสรรข้าวจะต้องยื่นสัญญาที่ลงนามกับ OMCs ต่อสำนักงานภูมิภาคของ FCI ที่ตนเลือก ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวจะเป็นผู้กำหนดคลังสินค้าสำหรับการรับมือข้าว

ปริมาณข้าวที่ได้รับการจัดสรรจะเชื่อมโยงโดยตรงกับปริมาณเอทานอลที่โรงกลั่นตกลงจัดส่งภายใต้สัญญากับ OMCs โดยสามารถทยอยส่งมอบข้าวได้ทั้งแบบครั้งเดียวหรือหลายงวดตามความเหมาะสมด้านการดำเนินงาน

ภายหลังจากได้รับข้าวแล้ว โรงกลั่นจะต้องแสดงหลักฐานการส่งมอบเอทานอลต่อผู้จัดการสำนักงานภูมิภาคของ FCI ผ่านหนังสือรับรองจาก OMCs ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างระบบติดตามตรวจสอบและยอมรับผิดชอบตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ชำระเงินล่วงหน้า พร้อมเร่งกระบวนการปล่อยสินค้า

แนวปฏิบัติฉบับใหม่ยังคงกำหนดให้การจำหน่ายข้าวทั้งหมดดำเนินการภายใต้เงื่อนไข “ชำระเงินล่วงหน้า” อย่างเคร่งครัด โดยไม่มีการให้เครดิตทางการค้า เมื่อการตรวจสอบการชำระเงินเสร็จสมบูรณ์ FCI ให้คำมั่นว่าจะออกคำสั่งปล่อยสินค้า (Release Order) ภายใน 24 ชั่วโมง ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาดำเนินการและเพิ่มความคล่องตัวให้แก่โรงกลั่นเอทานอลอย่างมีนัยสำคัญ

โรงกลั่นจะต้องรับผิดชอบการขนส่งข้าวออกจากคลังของ FCI ด้วยตนเอง และจำเป็นต้องดำเนินการรับมอบข้าวภายใน 10 วันทำการนับจากวันที่ออกคำสั่งปล่อยสินค้า นอกจากนี้ ยังต้องแจ้งแผนการเดินทางบรรทุกล่วงหน้าแก่ผู้จัดการคลังสินค้า เพื่อให้การประสานงานเป็นไปอย่างราบรื่น

เพื่อสนับสนุนการรับมอบข้าวให้เป็นไปตามกำหนด ผู้จัดการคลังสินค้าของ FCI ได้รับคำสั่งให้จัดเตรียมแรงงานให้เพียงพอ รวมถึงในวันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์ตามความเหมาะสม

ขณะเดียวกัน ยังมีการเพิ่มมาตรการรองรับการขนส่งแบบเต็มขบวนรถไฟ (Rail Rake-Based Bulk Supply) เพื่อให้โรงกลั่นขนาดใหญ่สามารถรับมอบข้าวในปริมาณมากได้ ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องดำเนินการขนถ่ายสินค้าอย่างทันทั่วทั้งที่

สนับสนุนนโยบายผสมเอทานอลของอินเดีย

การปรับปรุงหลักเกณฑ์การจำหน่ายข้าวครั้งนี้ สะท้อนถึงความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลอินเดียในการผลักดันโครงการผสมเอทานอลในน้ำมันเชื้อเพลิง ควบคู่กับการบริหารจัดการสต็อกธัญพืชส่วนเกินของประเทศ

ในภาวะที่ปริมาณสต็อกข้าวส่วนกลางยังคงอยู่ในระดับสูง การเพิ่มสัดส่วนการนำข้าวไปผลิตเอทานอลอาจช่วยลดต้นทุนการเก็บรักษาและเพิ่มประสิทธิภาพการหมุนเวียนสต็อกสินค้า

ขณะเดียวกัน นโยบายดังกล่าวยังช่วยสร้างความชัดเจนด้านการดำเนินงานให้แก่โรงกลั่นเอทานอล ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาเริ่มพึ่งพาข้าวจาก FCI มากขึ้น ในฐานะแหล่งวัตถุดิบทางเลือก ท่ามกลางความผันผวนของปริมาณข้าวโพดและธัญพืชเสียหายที่มีอยู่ในตลาด

ทั้งนี้ ภาคตลาดธัญพืชและอุตสาหกรรมเอทานอลจะจับตาความคืบหน้าของการเบิกจ่ายข้าวภายใต้กรอบนโยบายใหม่อย่างใกล้ชิด เนื่องจากการเพิ่มปริมาณการเบี่ยงเบนข้าวเข้าสู่อุตสาหกรรมเอทานอล อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณข้าวในประเทศ ระดับสต็อก และโครงสร้างต้นทุนวัตถุดิบในระยะต่อไป

สำนักข่าว Devdiscourse รายงานว่า ปริมาณสำรองอาหารของอินเดีย (India) ได้เพิ่มขึ้นแตะระดับมากกว่า 60.402 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าระดับบัฟเฟอร์สต็อกขั้นต่ำที่กำหนดไว้เกือบ 3 เท่า สะท้อนถึงความมั่นคงด้านอุปทานอาหารที่อยู่ในระดับแข็งแกร่งสำหรับโครงการกระจายอาหารภาครัฐและสวัสดิการสังคม แม้ว่าราคาสินค้าเกษตรหลายรายการจะปรับตัวต่ำกว่าระดับราคาประกันขั้นต่ำ (Minimum Support Price: MSP) ก็ตาม

ข้อมูลอย่างเป็นทางการจากองค์การอาหารอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) ณ วันที่ 1 เมษายน 2569 ระบุว่า ปริมาณสำรองอาหารของประเทศอยู่ที่ 60.402 ล้านตัน สูงกว่าข้อกำหนดบัฟเฟอร์ขั้นต่ำที่ 21.04 ล้านตันอย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อพิจารณาแยกตามชนิดสินค้า พบว่า ปริมาณสำรองข้าว (Rice) อยู่ที่ 38.610 ล้านตัน สูงกว่าระดับบัฟเฟอร์ที่กำหนดไว้ 13.58 ล้านตันอย่างมาก ขณะที่ปริมาณสำรองข้าวสาลี (Wheat) อยู่ที่ 21.792 ล้านตัน สูงกว่าระดับขั้นต่ำที่ 7.46 แสนตัน

เจ้าหน้าที่ระบุว่า การจัดซื้อผลผลิตในช่วงฤดูรabi (Rabi Season) ปี 2569 มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้สต็อกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับแรงสนับสนุนจากผลผลิตที่อยู่ในระดับสูงในหลายรัฐสำคัญ

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีปริมาณสำรองส่วนเกิน แต่ราคาขายส่งของสินค้าเกษตรฤดูรabiส่วนใหญ่ เช่น ข้าวสาลี ข้าวเปลือก และข้าวโพด ยังคงเคลื่อนไหวต่ำกว่าระดับราคาประกันขั้นต่ำ (MSP) โดยข้าวสาลีมีราคาประมาณ 2,530 รูปีต่อควินทัล (100 กิโลกรัม) ลดลงร้อยละ 2.13 เมื่อเทียบกับ MSP ที่ 2,585 รูปีต่อควินทัล (100 กิโลกรัม) ซึ่งสะท้อนแรงกดดันด้านราคาที่เกิดขึ้นในภาคเกษตรกรรมโดยรวม

ภาวะดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความท้าทายเชิงโครงสร้างในตลาดธัญพืชของอินเดีย ซึ่งแม้จะมีอุปทานส่วนเกินในระบบ แต่ราคาตลาดยังคงอ่อนตัวกว่ากรอบนโยบายราคาประกัน ส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกรและการบริหารจัดการสต็อกของภาครัฐในระยะต่อไป

ตามข้อมูลขององค์การอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) ณ วันที่ 1 เมษายน 2569 ปริมาณสต็อกข้าวของอินเดีย (India) อยู่ที่ 72.12 ล้านตัน ซึ่งรวมถึงข้าวเปลือกที่คิดเป็นข้าวสาร (milled equivalent) ปริมาณ 50.013 ล้านตัน เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 14.3 เมื่อเทียบกับระดับสต็อก 63.1 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม ลดลงประมาณร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับสต็อก 73.94 ล้านตันในเดือนก่อนหน้า

ทั้งนี้ ระดับสต็อกข้าวของอินเดียยังคงสูงกว่าระดับสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ (buffer norms) สำหรับช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน ซึ่งกำหนดไว้ที่ 13.58 ล้านตันอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับปริมาณสต็อกธัญพืชรวมในคลังกลางของรัฐบาล (central pool) ซึ่งรวมข้าว ข้าวสาลี และธัญพืชหยาบ (coarse grains) อยู่ที่ 94.389 ล้านตัน ณ วันที่ 1 เมษายน 2569 เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 25.81 จากระดับ 75.025 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่ลดลงประมาณร้อยละ 3.5 จากระดับ 97.736 ล้านตัน ณ วันที่ 1 มีนาคม 2569

ด้านสต็อกข้าวสาลีของอินเดีย ณ วันที่ 1 เมษายน 2569 อยู่ที่ 21.972 ล้านตัน เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 85 เมื่อเทียบกับระดับ 11.794 ล้านตันในปีก่อนหน้า แต่ลดลงประมาณร้อยละ 7.7 จากระดับ 23.622 ล้านตัน ณ วันที่ 1 มีนาคม 2569

กระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกรของอินเดีย (Ministry of Agriculture and Farmers' Welfare: MOAFW) เปิดเผยรายงานความคืบหน้าการเพาะปลูกประจำปีการตลาด 2568/69 (Marketing Year 2025/26) ว่า ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2569 เกษตรกรอินเดียได้ดำเนินการเพาะปลูกข้าวฤดูร้อนบนพื้นที่รวม 3.105 ล้านเฮกตาร์ ลดลงประมาณร้อยละ 4.2 เมื่อเทียบกับระดับ 3.242 ล้านเฮกตาร์ในปี 2568

อย่างไรก็ตาม พื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูร้อนโดยรวมของอินเดียในปีการตลาด 2568/69 เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 3.3 สู่ระดับ 8.16 ล้านเฮกตาร์ จากประมาณการ 7.9 ล้านเฮกตาร์ในปีก่อนหน้า

สำหรับอินเดีย ฤดูเพาะปลูกพืชฤดูร้อน หรือที่เรียกว่าฤดูไซด์ (Zaid Season) เป็นช่วงระหว่างฤดูราบี (Rabi Season) ซึ่งเป็นฤดูเพาะปลูกในช่วงฤดูหนาว และฤดูคารีฟ (Kharif Season) ซึ่งเป็นฤดูเพาะปลูกในช่วงฤดูมรสุมโดยทั่วไปจะอยู่ในช่วงเดือนมีนาคมถึงมิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงอากาศร้อนก่อนการมาถึงของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

สำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) รายงานว่า ต้นทุนการนำเข้าปุ๋ยฟอสเฟตของอินเดียปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยข้อเสนอราคาจากการประมูลล่าสุดของบริษัท Indian Potash Ltd. อยู่ในช่วง 930-1,100 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สะท้อนแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นต่อห่วงโซ่อุปทานโลก อันเชื่อมโยงกับความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง (Middle East)

ตามข้อมูลจากผู้ค้าสินค้าโภคภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการประมูล ระบุว่า มีบริษัทผู้จัดหาจำนวน 18 รายเสนอปริมาณรวม 2.3 ล้านตัน ซึ่งสูงเกือบสองเท่าของปริมาณที่อินเดียต้องการจัดซื้อ ทั้งนี้ ระดับราคาที่ปรับสูงขึ้นสะท้อนภาวะตึงตัวของตลาดปุ๋ยโลก ท่ามกลางความเสี่ยงด้านการขนส่งที่เกี่ยวข้องกับช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งเป็นเส้นทางสำคัญในการขนส่งก๊าซธรรมชาติที่ใช้ในกระบวนการผลิตปุ๋ยฟอสเฟต

ประมาณครึ่งหนึ่งของอุปทานก๊าซธรรมชาติทั่วโลกมีแหล่งผลิตจากประเทศในตะวันออกกลาง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการหยุดชะงักของการขนส่งผ่านเส้นทางฮอร์มุซ โดยข้อมูลจาก Green Markets ระบุว่า ราคาก๊าซธรรมชาติปรับตัวขึ้นสู่ระดับสูงสุดนับตั้งแต่ปี 2556 ขณะที่ข้อมูลจาก Argus Media ชี้ว่า ราคาปุ๋ยฟอสเฟตที่ส่งเข้าอินเดีย รวมค่าระวางขนส่ง ปรับเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 30 นับตั้งแต่เริ่มเกิดความขัดแย้งทางทหารระหว่างอิหร่านและประเทศคู่ขัดแย้ง

ต้นทุนปุ๋ยที่สูงขึ้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาสำคัญของอินเดีย ซึ่งกำลังเตรียมเข้าสู่ฤดูกาลเพาะปลูกช่วงมรสุม (monsoon sowing) สำหรับพืชเศรษฐกิจหลัก เช่น ข้าว (rice), ข้าวโพด (corn) และถั่วเหลือง (soybean) นอกจากนี้ อินเดียยังเพิ่งจัดซื้อปุ๋ยยูเรีย (urea) ปริมาณ 2.5 ล้านตัน โดยมีรายงานว่าราคาอยู่ในระดับเกือบสองเท่าของช่วงก่อนเกิดสงคราม ซึ่งสะท้อนแรงกดดันด้านต้นทุนปัจจัยการผลิตในภาคเกษตรกรรมที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา *Oryza.com*

บังกลาเทศ

สำนักข่าวรอยเตอร์ (Reuters) รายงานว่า ฝนตกหนักก่อนฤดูมรสุมและน้ำหลากจากพื้นที่ต้นน้ำได้สร้างความเสียหายต่อผลผลิตข้าวโบโร (Boro Rice) ซึ่งเป็นพืชข้าวฤดูหลักของบังกลาเทศ ในพื้นที่ชุ่มน้ำฮาออร์ (Haor Wetlands) ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ส่งผลให้เกิดความเสียหายที่ผลผลิตข้าวของประเทศอาจขาดแคลนมากกว่า 200,000 ตัน

สถานการณ์น้ำท่วมได้ส่งผลกระทบต่อหลายเขตสำคัญในพื้นที่ฮาออร์ ได้แก่ สุนัมคังญ์ (Sunamganj) คีโชเรกัญญ์ (Kishoreganj) เนตรโกนา (Netrokona) ฮาบีกันญ์ (Habiganj) ลีเลต (Sylhet) เมาลวีบาซาร์ (Moulvibazar) และพราหมณบาเรีย (Brahmanbaria) โดยทางการเตือนว่าความเสียหายอาจขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกหากระดับน้ำยังคงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้าวโบโร ซึ่งเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม มีสัดส่วนเกือบร้อยละ 55 ของผลผลิตข้าวทั้งหมดของบังกลาเทศ และถือเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อระบบความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ในฤดูกาลผลิตปีนี้ มีการเพาะปลูกข้าวในพื้นที่ฮาออร์มากกว่า 455,000 เฮกตาร์ โดยตั้งเป้าหมายผลผลิตไว้มากกว่า 1.9 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีพื้นที่เพาะปลูกกว่า 46,000 เฮกตาร์ถูกน้ำท่วมจมอยู่ใต้น้ำ ขณะที่ข้าวเปลือกที่แก่พร้อมเก็บเกี่ยวในหลายพื้นที่เริ่มได้รับความเสียหายและเสื่อมคุณภาพ

เกษตรกรระบุว่า การเก็บเกี่ยวผลผลิตได้รับผลกระทบจากปัญหาพื้นที่เพาะปลูกถูกน้ำท่วม การขาดแคลนแรงงาน และสภาพอากาศที่มีแสงแดดไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลให้กระบวนการตากและลดความชื้นของข้าวเปลือกที่เก็บเกี่ยวแล้วดำเนินไปอย่างล่าช้า นอกจากนี้ ระดับน้ำที่เพิ่มสูงขึ้นยังทำให้การเข้าถึงพื้นที่เกษตรเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ส่งผลให้ต้นทุนแรงงานเพิ่มสูงขึ้น และกระทบต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูก ขณะเดียวกัน การขาดแคลนเครื่องจักรสำหรับการเก็บเกี่ยวก็ยิ่งจำกัดความสามารถในการเร่งกู้ผลผลิตที่ยังเหลืออยู่

รัฐบาลบังกลาเทศได้ประกาศมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 เดือน ทั้งนี้ เกษตรกรยังเผชิญปัญหาด้านการชลประทานตั้งแต่ช่วงต้นฤดูปลูก จากภาวะขาดแคลนน้ำมันดีเซล ซึ่งเชื่อมโยงกับความขัดแย้งในตะวันออกกลาง (Middle East Conflict)

นักวิเคราะห์มองว่า หากความเสียหายด้านผลผลิตขยายตัวรุนแรงกว่าที่ประเมินไว้ อาจส่งผลให้ปริมาณข้าวภายในประเทศตึงตัว ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้น และเพิ่มความต้องการนำเข้าข้าวของบังกลาเทศในระยะต่อไป

แม้ว่าบังกลาเทศจะเป็นผู้ผลิตข้าวรายใหญ่อันดับ 3 ของโลก และพึ่งพาผลผลิตภายในประเทศเป็นหลักสำหรับการบริโภค แต่ประเทศมักเพิ่มการนำเข้าข้าวในช่วงที่เกิดความผันผวนด้านอุปทานจากปัจจัยสภาพอากาศและภัยธรรมชาติอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา *Oryza.com*

อียิปต์

ตามรายงานของสำนักข่าวมาดา มาสร์ (Mada Masr) ระบุว่า หน่วยงานฟิวเจอร์ ออฟ อียิปต์ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Future of Egypt for Sustainable Development Authority) ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับกองทัพอียิปต์ (Egyptian Military) ได้ดำเนินมาตรการเพิ่มการควบคุมการค้าข้าวของประเทศ หลังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ส่งออกข้าวเพียงรายเดียวของประเทศตามคำสั่งประธานาธิบดีอียิปต์ (Presidential Directive)

รายงานระบุว่า หน่วยงานดังกล่าวได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรไม่อนุมัติใบรับรองการส่งออกข้าว หากไม่ได้รับการอนุญาตล่วงหน้าจากหน่วยงาน ส่งผลให้การควบคุมการส่งออกข้าวถูกรวมศูนย์อยู่ภายใต้หน่วยงานรัฐเพียงแห่งเดียวอย่างมีนัยสำคัญ

มาตรการดังกล่าวถูกมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของการขยายบทบาทของหน่วยงาน Future of Egypt Authority ในระบบความมั่นคงทางอาหารและการค้าสินค้าเกษตรของอียิปต์ (Egypt) โดยที่ผ่านมา หน่วยงานซึ่งมีความใกล้ชิดกับสถาบันทหาร ได้ขยายอิทธิพลอย่างต่อเนื่องในภาคสินค้าโภคภัณฑ์เชิงยุทธศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อข้าวสาลี การแปรรูปอาหาร และล่าสุดคือการส่งออกข้าว นักวิเคราะห์มองว่า มาตรการล่าสุดยังสะท้อนการเพิ่มบทบาทของกองทัพในระบบเศรษฐกิจและห่วงโซ่อุปทานอาหารของอียิปต์อย่างชัดเจนมากขึ้น

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อียิปต์ได้กำหนดข้อจำกัดด้านการส่งออกข้าวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ และการที่การเพาะปลูกข้าวใช้น้ำจากแม่น้ำไนล์ (Nile River) ในปริมาณสูง แม้ว่ารัฐบาลจะประกาศมาตรการห้ามส่งออกเป็นระยะ แต่มีรายงานว่าบริษัทบางแห่งยังสามารถส่งออกข้าวได้ผ่านการได้รับข้อยกเว้นเป็นกรณีพิเศษ

ตามข้อมูลในรายงาน มูลค่าการส่งออกข้าวของอียิปต์ในปี 2567 เพิ่มขึ้นอย่างมากและระดับประมาณ 91.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ก่อนจะชะลอตัวเล็กน้อยในปีที่ผ่านมา สู่ระดับประมาณ 83.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทางการอียิปต์ให้เหตุผลว่า การกำหนดให้การส่งออกอยู่ภายใต้หน่วยงานเพียงแห่งเดียว จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการปริมาณสินค้า รักษาเสถียรภาพของตลาดภายในประเทศ และทำให้รายได้สกุลเงินตราต่างประเทศจากการส่งออกถูกส่งเข้าสู่ธนาคารกลางอียิปต์ (Central Bank of Egypt) เพื่อสนับสนุนการนำเข้าสินค้าโภคภัณฑ์เชิงยุทธศาสตร์ของประเทศต่อไป

ที่มา *Oryza.com*

เคนยา

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) เผยแพร่รายงานล่าสุดของระบบสารสนเทศและเตือนภัยล่วงหน้าด้านอาหารและการเกษตรโลก (Global Information and Early Warning System: GIEWS) เกี่ยวกับประเทศเคนยา โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

แนวโน้มการผลิตข้าวของเคนยาในปี 2569 อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างเป็นบวก โดยได้รับแรงสนับสนุนจากปริมาณฝนช่วงต้นฤดูการที่อยู่ในระดับสูงในหลายพื้นที่เกษตรกรรมสำคัญ รายงานสรุปสถานการณ์ประเทศของ FAO/GIEWS ระบุว่า ฤดูฝนหลัก (Long-Rains Season) เริ่มต้นตามกำหนดเวลา และมีฝนตกหนักเป็นพิเศษในหลายภูมิภาคของประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ตะวันตกและเขตรอยแยกเกรตริฟต์แวลลีย์ (Rift Valley) ซึ่งปริมาณฝนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม 2569 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระยะยาวมากกว่า 3 เท่า ส่งผลดีต่อการเพาะปลูกและการ

เจริญเติบโตระยะเริ่มต้นของพืชธัญพืชและข้าว อย่างไรก็ตาม ปริมาณฝนที่มากเกินไปได้เพิ่มความเสี่ยงต่อภาวะน้ำขังและความเสียหายของพืชในพื้นที่ที่มีระบบระบายน้ำไม่เพียงพอ

ภาคการเกษตรของเคนยายังคงเผชิญแรงกดดันจากต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น รวมถึงปัญหาการหยุดชะงักของอุปทานปุ๋ย ซึ่งเชื่อมโยงกับความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ในตะวันออกกลาง (Middle East) ที่ยังคงดำเนินอยู่ ความล่าช้าในการนำเข้าปุ๋ยอาจส่งผลให้เกษตรกรลดอัตราการใช้ปุ๋ยในฤดูกาลเพาะปลูกปี 2569 ซึ่งอาจกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร นอกจากนี้ หน่วยงานด้านอุตุนิยมวิทยายังเตือนถึงความเป็นไปได้ของการเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ในช่วงปลายปี 2569 ซึ่งอาจทำให้ปริมาณฝนระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และก่อให้เกิดความเสี่ยงเพิ่มเติมต่อการผลิตสินค้าเกษตร ทั้งนี้ FAO ประเมินว่าการผลิตข้าวเปลือกของเคนยาในปี 2568 อยู่ที่ประมาณ 300,000 ตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนหน้า

เคนยายังคงพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระดับสูง เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ โดยเคนยานำเข้าข้าวจำนวนมากจากประเทศผู้ส่งออกในเอเชีย ได้แก่ ปากีสถาน อินเดีย ไทย และเวียดนาม การขยายตัวของประชากร ความต้องการบริโภคในเขตเมืองที่เพิ่มขึ้น และข้อจำกัดในการขยายพื้นที่ปลูกข้าวชลประทาน ยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนความต้องการนำเข้าข้าวของประเทศในปี 2569

ต้นทุนการนำเข้าข้าวมีแนวโน้มทรงตัวในระดับสูง อันเป็นผลจากค่าระวางขนส่งที่เพิ่มขึ้น ราคาพลังงานที่อยู่ในระดับสูง และปัญหาความตึงเครียดในห่วงโซ่อุปทาน รายงานของ FAO ยังชี้ให้เห็นถึงความท้าทายด้านการนำเข้าสินค้าเกษตรในวงกว้าง ไม่ว่าจะเป็นความล่าช้าในการขนส่งปุ๋ย และต้นทุนด้านโลจิสติกส์ที่ปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งล้วนส่งผลให้ค่าใช้จ่ายด้านการนำเข้าอาหารของประเทศเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

ราคาข้าวในเคนยามีแนวโน้มทรงตัวในระดับสูงตลอดปี 2569 ท่ามกลางต้นทุนการขนส่งที่เพิ่มขึ้น การพึ่งพาการนำเข้า และแรงกดดันด้านเงินเฟ้อในภาคอาหาร FAO ระบุว่า ราคาข้าวโพลในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนประมาณร้อยละ 15 โดยมีสาเหตุสำคัญจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการขนส่งทั่วประเทศปรับตัวสูงขึ้น แรงกดดันทางการตลาดในลักษณะเดียวกันยังส่งผลต่อราคาข้าว เนื่องจากสินค้านำเข้ามีต้นทุนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภาวะเงินเฟ้อด้านอาหารมีความรุนแรงเป็นพิเศษในพื้นที่ตะวันออกเฉียงใต้และชายฝั่งของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ซึ่งผลผลิตจากฤดูฝนระยะสั้น (Short-Rains Season) ในปี 2568 อยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้ปริมาณธัญพืชภายในประเทศลดลง ทั้งนี้ การหยุดชะงักของอุปทานและต้นทุนโลจิสติกส์ที่ยังอยู่ในระดับสูง มีแนวโน้มทำให้ราคาข้าวทรงตัวในระดับสูงต่อเนื่องตลอดช่วงส่วนใหญ่ของปี 2569

สถานการณ์ความไม่มั่นคงทางอาหารของเคนยายังคงอยู่ในระดับรุนแรงในปี 2569 โดยเฉพาะในพื้นที่แห้งแล้งและกึ่งแห้งแล้งของประเทศ จากการวิเคราะห์ล่าสุดของกรอบการจัดระดับความมั่นคงทางอาหารแบบบูรณาการ (Integrated Food Security Phase Classification: IPC) ซึ่ง FAO อ้างอิง พบว่า ประชาชนราว 3.7 ล้านคนมีแนวโน้มเผชิญภาวะความไม่มั่นคงทางอาหารเฉียบพลันในระดับวิกฤต หรือรุนแรงกว่า (IPC Phase 3: Crisis หรือสูงกว่า) ในช่วงเดือนเมษายนถึงมิถุนายน 2569 เพิ่มขึ้นร้อยละ 32 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

สถานการณ์ที่เลวร้ายลงดังกล่าวมีสาเหตุหลักจากผลผลิตฤดูฝนช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2568 ที่ต่ำกว่าคาดการณ์อย่างมาก ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อผลผลิตพืชผลและปศุสัตว์ โดยมณฑลวาจิริ (Wajir) มณฑลแมนเดรา (Mandera) และทานารีเวอร์ (Tana River) นับเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุด ซึ่งประชากรร้อยละ 40-60 กำลังเผชิญภาวะความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับรุนแรง

ที่มา *Oryza.com*

แอฟริกาตะวันตก

วารสาร Milling Middle East & Africa Magazine (MILLING MEA) รายงานว่า หลายประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก (West Africa) ได้เริ่มยกระดับมาตรการควบคุมการนำเข้าข้าวอย่างเข้มงวดมากขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการผลิตข้าวภายในประเทศ แม้ว่าอุปสงค์การบริโภคข้าวในภูมิภาคยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวกำลังสร้างแรงกดดันต่อผู้ส่งออกจากอินเดีย และปรับโครงสร้างเส้นทางการค้าข้าวในภูมิภาค

ประเทศบูร์กินาฟาโซ (Burkina Faso) เป็นประเทศแรกๆ ที่ดำเนินมาตรการเข้มงวด โดยประกาศระงับการนำเข้าข้าวโดยมีผลทันทีเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2569 พร้อมทั้งระงับการออกใบอนุญาตนำเข้าแบบพิเศษ (Special Import Authorizations) และกำหนดระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน 2 เดือนก่อนใบอนุญาตเดิมจะหมดอายุ ทางกระทรวงฯ มาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการจำหน่ายข้าวภายในประเทศ แต่ในทางปฏิบัติได้ส่งผลกระทบต่อเส้นทางการค้าภายในภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญ

ขณะเดียวกัน สาธารณรัฐเบนิน (Benin) ได้ออกมาตรการควบคุมการนำเข้าที่เข้มงวดมากขึ้นเช่นกัน โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าต้องมีประสบการณ์ดำเนินธุรกิจในประเทศอย่างน้อย 3 ปี ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานด้านภาษีและศุลกากร และแสดงศักยภาพทางเทคนิคที่เพียงพอ นอกจากนี้ ผู้นำเข้ายังต้องวางหลักประกันจำนวน 1 พันล้านฟรังก์ CFA (ประมาณ 1.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เข้าบัญชีคลังสาธารณะ และต้องรับผิดชอบการกระจายข้าวในปริมาณ 50,000–100,000 ตันต่อเดือน

มาตรการที่เข้มงวดดังกล่าวได้เริ่มส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเส้นทางการค้า โดยบางส่วนของสินค้าที่เดิมส่งผ่านท่าเรือโกโตนู (Cotonou) ได้ถูกเปลี่ยนเส้นทางไปยังเมืองโลเม (Lomé) ซึ่งมักเป็นจุดผ่านสินค้าสู่บูร์กินาฟาโซ อย่างไรก็ตาม เมื่อบูร์กินาฟาโซเริ่มจำกัดการนำเข้า ผู้ประกอบการแสดงความกังวลต่อความเสี่ยงสินค้าค้างในท่าเรือและแรงกดดันด้านราคาที่สามารถปรับตัวลดลง

ในขณะเดียวกัน ไนจีเรีย (Nigeria) มีแนวโน้มจะกลายเป็นตลาดรองรับสำคัญของผู้ส่งออก โดยในปี 2568 อินเดียส่งออกข้าวอนอบาสมาตี (non-basmati rice) ไปยังเบนินประมาณ 1.57 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งนี้ ปริมาณร้อยละ 90 ของปริมาณดังกล่าวมักถูกส่งต่อเข้าสู่ไนจีเรียผ่านช่องทางการค้าที่ไม่เป็นทางการ

ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2569 ไนจีเรียจะปรับลดอัตราภาษีนำเข้าข้าวจากร้อยละ 70 เหลือร้อยละ 47.5 สำหรับข้าวแบบ bulk และลดเหลือร้อยละ 30 สำหรับข้าวหัก (broken rice) ซึ่งคาดว่าจะช่วยให้ผู้ค้าปรับเปลี่ยนการนำเข้าโดยตรงเข้าสู่ตลาดไนจีเรีย แทนการผ่านประเทศเพื่อนบ้าน

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงที่ภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกยังคงพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระดับสูง แม้ว่าการผลิตภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นก็ตาม โดยภูมิภาคนี้มีการบริโภคข้าวรวมเกือบ 20 ล้านตันต่อปี ซึ่งได้รับแรงหนุนจากการเติบโตของประชากรและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

นางนาตาชา โคโฟโวโรลา ควิสต์ (Natasha Kofoworola Quist) จากองค์กร AGRA ให้ความเห็นว่า แอฟริกาตะวันตกมีการปลูกข้าวมานานกว่า 3,000 ปี หลายคนเข้าใจว่าข้าวเป็นพืชของเอเชีย แต่แท้จริงแล้วเป็นอาหารของแอฟริกา เราผลิตข้าวตามลุ่มแม่น้ำไนเจอร์ (Niger River) มาหลายศตวรรษ และเป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมของเรา เราผลิตข้าวแต่ยังไม่สามารถสร้างระบบเศรษฐกิจข้าวที่สมบูรณ์ได้

ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า ช่องว่างระหว่างการผลิตและความต้องการบริโภคยังคงทำให้ภูมิภาคนี้ต้องพึ่งพาตลาดโลก แม้ว่ารัฐบาลหลายประเทศจะพยายามผลักดันการพัฒนาโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานข้าวภายในประเทศอย่างต่อเนื่องก็ตาม
ที่มา *Oryza.com*

สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 5 พฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 1,051,800 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 4.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,009,684 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 139,918 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 38.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 101,290 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 911,882 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 0.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 908,394 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 250,598 ตัน ลดลงประมาณ 30.0% เมื่อเทียบกับจำนวน 358,058 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 5 พฤษภาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 36,365 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 5 พฤษภาคม 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 178,108 ตัน เนเธอร์แลนด์ 150,253 ตัน อิตาลี 134,619 ตัน สเปน 125,461 ตัน เยอรมนี 81,485 ตัน โปแลนด์ 76,612 ตัน โปรตุเกส 65,273 ตัน เบลเยียม 61,377 ตัน สาธารณรัฐเชค 37,370 ตัน บัลแกเรีย 28,603 ตัน สวีเดน 24,365 ตัน สโลวาเกีย 18,487 ตัน ลิทัวเนีย 12,712 ตัน เดนมาร์ก 9,867 ตัน กรีซ 7,799 ตัน ไอร์แลนด์ 7,930 ตัน ฮังการี 6,724 ตัน โรมานี 5,503 ตัน ฟินแลนด์ 4,656 ตัน ไชปรัส 4,756 ตัน ออสเตรีย 4,126 ตัน ตัน มอลต้า 2,7914 ตัน ลัตเวีย 1,259 ตัน เป็นต้น

การนำเข้าข้าวของปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-5 พฤษภาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวกล้อง (Husked rice) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica จากอินเดียจำนวน 81,051 ตัน เพิ่มขึ้น 46.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากปากีสถานจำนวน 54,360 ตัน ลดลง 32.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้วจากอูรูกวัย 50,600 ตัน ลดลง 18.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอาร์เจนตินาจำนวน 43,745 ตัน เพิ่มขึ้น 8.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว จากกายอานาจำนวน 18,913 ตัน ลดลง 38.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Milled & semi-milled) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica มีการนำเข้าจากเมียนมา 145,969 ตัน เพิ่มขึ้น 1.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากกัมพูชา 130,547 ตัน ลดลง 28.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากอินเดีย 108,553 ตัน เพิ่มขึ้น 21.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากไทย 84,729 ตัน ลดลง 33.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และนำเข้าจากปากีสถาน 60,363 ตัน ลดลง 24.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ส่วนในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) มีการนำเข้าจากเมียนมาจำนวน 144,067 ตัน ลดลง 54.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากอูรูกวัยจำนวน 21,629 ตัน เพิ่มขึ้น 67.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากกายอานาจำนวน 10,771 ตัน ลดลง 8.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากไทย

จำนวน 9,965 ตัน ลดลง 29.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากกัมพูชาจำนวน 7,559 ตัน ลดลง 56.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ประเทศในสหภาพยุโรปที่นำเข้าข้าวชนิดต่างๆ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 5 พฤษภาคม 2569 ในกลุ่มข้าวกล้อง (Husked rice) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น สเปน 67,152 ตัน เนเธอร์แลนด์ 57,826 ตัน โปรตุเกส 45,737 ตัน อิตาลี 38,551 ตัน เบลเยียม 30,515 ตัน บัลแกเรีย 17,817 ตัน โปแลนด์ 11,405 ตัน ฝรั่งเศส 5,198 ตัน เดนมาร์ก 2,603 ตัน เป็นต้น

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Total Milled & semi-milled) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 118,080 ตัน อิตาลี 82,547 ตัน สเปน 55,812 ตัน เยอรมนี 54,564 ตัน โปแลนด์ 53,229 ตัน ฝรั่งเศส 36,503 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 28,086 ตัน เบลเยียม 26,569 ตัน สวีเดน 25,014 ตัน โปรตุเกส 18,855 ตัน สโลวีเนีย (SI) 18,206 ตัน ลิทัวเนีย 15,840 ตัน กรีซ (EL) 9,241 ตัน บัลแกเรีย 8,826 ตัน เดนมาร์ก 7,679 ตัน ฮังการี 6,624 ตัน ออสเตรีย 4,549 ตัน ฟินแลนด์ 4,460 ตัน โรมานี 4,135 ตัน มอลตา 2,835 ตัน เป็นต้น ในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น เบลเยียม 139,995 ตัน สเปน 23,193 ตัน เนเธอร์แลนด์ 20,706 ตัน อิตาลี 10,992 ตัน โปแลนด์ 6,449 ตัน ลิทัวเนีย 4,100 ตัน ฝรั่งเศส 3,323 ตัน โปรตุเกส 3,257 ตัน เป็นต้น

ขณะที่การส่งออกข้าวนั้น ประเทศในสหภาพยุโรปที่ส่งออกข้าวชนิดต่างๆ (ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 5 พฤษภาคม 2569 เช่น อิตาลี 88,132 ตัน โปรตุเกส 20,862 ตัน สเปน 18,542 ตัน เบลเยียม 16,699 ตัน กรีซ (EL) 13,597 ตัน บัลแกเรีย 9,013 ตัน เนเธอร์แลนด์ 5,829 ตัน ลิทัวเนีย 4,485 ตัน เยอรมนี 2,547 ตัน โปแลนด์ 2,045 ตัน โรมานี 2,014 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 1,682 ตัน เป็นต้น และในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น อิตาลี 4,658 ตัน สเปน 2,135 ตัน โปรตุเกส 821 ตัน เนเธอร์แลนด์ 512 ตัน กรีซ (EL) 242 ตัน เป็นต้น

ที่มา *Oryza.com*

สหรัฐอเมริกา

สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) ได้เข้าหารือกับผู้แทนอุตสาหกรรมข้าวจากประเทศในอเมริกาใต้ ระหว่างการประชุมอุตสาหกรรมข้าวกลุ่มเมอร์โคซัวร์ (Mercosur) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกครึ่งปี เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหารือแนวทางความร่วมมือในประเด็นนโยบายร่วมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตข้าวในตลาดโลก

ในการหารือครั้งนี้ USA Rice ได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตข้าวในซีกโลกตะวันตก ท่ามกลางต้นทุนปุ๋ยและเชื้อเพลิงที่อยู่ในระดับสูงมาก รวมถึงปัญหาการผลิตล้นตลาดและการอุดหนุนภาคการเกษตรอย่างเข้มข้นในภูมิภาคเอเชีย

นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังสะท้อนความกังวลต่อแนวนโยบายของสหภาพยุโรป (European Union: EU) ที่ขาดการอ้างอิงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในการกำหนดค่าปริมาณสารตกค้างสูงสุด (maximum residue levels: MRLs) ซึ่งยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อผู้ผลิตข้าวทั้งในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

นายปีเตอร์ บาค์มันน์ (Peter Bachmann) ประธานและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของสหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) กล่าวว่า เรารู้สึกขอบคุณเพื่อนร่วมอุตสาหกรรมจากอาร์เจนตินา (Argentina) บราซิล (Brazil)

ปารากวัย (Paraguay) และอุรุกวัย (Uruguay) ที่เข้าร่วมพบปะหารือกับเราในสัปดาห์นี้ ระหว่างการประชุมที่ประเทศชิลี (Chile)

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า สิ่งที่เกิดขึ้นในอีกซีกโลกหนึ่งไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยว แต่กลับส่งผลกระทบในวงกว้างและยาวนาน ซึ่งสร้างความเสียหายต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวแบบครอบครัวและภาคธุรกิจแปรรูปข้าวทั่วทั้งอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ เขาหวังว่าจะเดินทางหารือที่เริ่มต้นร่วมกับผู้แทนอุตสาหกรรมเหล่านี้อีกตลอดปีที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันรับมือกับความท้าทายเชิงโครงสร้างที่สำคัญ ซึ่งทุกฝ่ายกำลังเผชิญร่วมกัน

นอกเหนือจากการพบหารือกับผู้แทนอุตสาหกรรมข้าวแล้ว USA Rice ยังได้เข้าพบเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of Agriculture: USDA) ประจำสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ เพื่อหารือเกี่ยวกับโอกาสทางการตลาดสำหรับข้าวสหรัฐฯ รวมถึงแนวทางที่ภาคการเกษตรของชิลี (Chile) อาจได้รับประโยชน์จากการประสานความร่วมมือกับประเทศที่มีแนวคิดสอดคล้องกันภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)

สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) รายงานว่า เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2569 วุฒิสมาชิก โรเจอร์ มาร์แชลล์ (Roger Marshall) จากพรรครีพับลิกัน ประจำรัฐแคนซัส (Kansas) ได้เสนอร่างกฎหมาย “พระราชบัญญัติลดต้นทุนปัจจัยการผลิตสำหรับเกษตรกรอเมริกัน” (Lowering Input Costs for American Farmers Act: S. 4418) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกภาษีนำเข้าและมาตรการเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duties: CVDs) สำหรับการนำเข้าปุ๋ยฟอสเฟตจากประเทศโมร็อกโก (Morocco) เพื่อบรรเทาภาระต้นทุนโดยตรงแก่เกษตรกรสหรัฐฯ ที่กำลังเผชิญแรงกดดันจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

วุฒิสมาชิกที่ร่วมสนับสนุนร่างกฎหมายดังกล่าวในฐานะผู้ร่วมเสนอหลัก ประกอบด้วย วุฒิสมาชิก ชัค กราสลีย์ (Chuck Grassley) จากรัฐไอโอวา (Iowa), วุฒิสมาชิก ซินดี ไฮด์-สมิธ (Cindy Hyde-Smith) จากรัฐมิสซิสซิปปี (Mississippi) และวุฒิสมาชิก โจนี เอิร์นสต์ (Joni Ernst) จากรัฐไอโอวา (Iowa)

วุฒิสมาชิกมาร์แชลล์กล่าวว่า เกษตรกรในรัฐแคนซัสกำลังได้รับผลกระทบจากตลาดปุ๋ยที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อพวกเขา ฟอสเฟตถือเป็นธาตุอาหารสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพาะปลูก และในขณะนี้เกษตรกรกำลังเผชิญกับราคาปุ๋ยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของภาคเกษตร ร่างกฎหมายฉบับนี้จะยกเลิกภาษีที่เป็นปัจจัยผลักดันต้นทุนให้สูงขึ้น และช่วยให้มีเงินกลับคืนสู่มือของผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตอาหารให้ประเทศ

สาระสำคัญของร่างกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ การยกเลิกภาษีนำเข้าปุ๋ยฟอสเฟตและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องจากประเทศโมร็อกโก การยุติมาตรการอากรตอบโต้การอุดหนุนซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 เมษายน 2021 ต่อการนำเข้าปุ๋ยฟอสเฟตจากโมร็อกโก และการฟื้นฟูการเข้าถึงปุ๋ยฟอสเฟตในราคาที่สามารแข่งขันได้สำหรับผู้ผลิตในสหรัฐฯ

ร่างกฎหมายนี้ได้รับการสนับสนุนจากหลายองค์กรภาคการเกษตรชั้นนำของสหรัฐฯ อาทิ สมาคมผู้ปลูกข้าวโพดแห่งชาติ (National Corn Growers Association), สมาคมถั่วเหลืองอเมริกัน (American Soybean Association), สหพันธ์สำนักงานเกษตรกรอเมริกัน (American Farm Bureau Federation), สภาฝ้ายแห่งชาติ (National Cotton Council), สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice), สมาคมผู้ปลูกข้าวฟ่าง (Sorghum Growers) และสมาคมผู้ปลูกข้าวสาลีแห่งชาติ (National Association of Wheat Growers)

วุฒิสมาชิกไฮด์-สมิธกล่าวว่า เกษตรกรในรัฐมิสซิสซิปปีต้องพึ่งพาปุ๋ยในราคาที่เหมาะสมเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขัน ท่ามกลางต้นทุนปัจจัยการผลิตที่ยังคงสร้างแรงกดดันต่อผลกำไรของภาคเกษตร รัฐสภา

จำเป็นต้องเร่งดำเนินการ ร่างกฎหมายฉบับนี้จะมอบมาตรการบรรเทาภาระที่มีเป้าหมายชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในระดับฟาร์ม และรัฐสภาควรเร่งผลักดันมาตรการดังกล่าวในช่วงเวลาที่ภาคเกษตรต้องการความช่วยเหลืออย่างยิ่ง ผู้ผลิตภาคเกษตรของสหรัฐฯ เรียกร้องแนวทางแก้ไขปัญหามาโดยตลอด และกฎหมายฉบับนี้จะช่วยสร้างความมั่นใจและเสถียรภาพให้แก่เกษตรกรได้มากขึ้น

ด้าน เจค เวสต์ลิน (Jake Westlin) รองประธานฝ่ายกิจการภาครัฐของ USA Rice กล่าวว่า เช่นเดียวกับพืชผลหลายชนิด ปุยฟอสเฟตถือเป็นธาตุอาหารหลักสำคัญในการผลิตข้าว เขาขอขึ้นชมนวุฒิสมาชิกมาร์แชลล์และวุฒิสมาชิกไฮต์-สมิทที่เสนอร่างกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งมีส่วนช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ห่วงโซ่อุปทานโลกและการผลิตภายในประเทศ พร้อมทั้งลดต้นทุนที่เกษตรกรต้องแบกรับ ผ่านการยกเลิกมาตรการการอุดหนุนที่อุดหนุนต่อปุ๋ยฟอสเฟตจากโมร็อกโก

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า การยกเลิกมาตรการดังกล่าวจะช่วยฟื้นฟูสมดุลในตลาดปุ๋ย ด้วยการบรรเทาภาระต้นทุนให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวของสหรัฐฯ อย่างทันท่วงที ในช่วงเวลาที่ต้นทุนปัจจัยการผลิตยังอยู่ในระดับสูงและอุปทานมีข้อจำกัด

ทั้งนี้ “พระราชบัญญัติลดต้นทุนปัจจัยการผลิตสำหรับเกษตรกรอเมริกัน” (Lowering Input Costs for American Farmers Act) ถือเป็นร่างกฎหมายฉบับล่าสุดในชุดมาตรการที่มีการเสนอเข้าสู่การพิจารณาในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ซึ่งมุ่งเน้นการลดต้นทุนปุ๋ย เพิ่มศักยภาพด้านการจัดเก็บและกำลังการผลิตภายในสหรัฐฯ ตลอดจนผลักดันให้ปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ได้รับการจัดประเภทเป็นแร่ธาตุสำคัญ (Critical Minerals) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและห่วงโซ่อุปทานของประเทศ

ที่มา *Oryza.com*

บราซิล

ตามประกาศของกระทรวงเกษตรและปศุสัตว์บราซิล (Ministry of Agriculture and Livestock) ระบุว่ารัฐบาลบราซิล (Brazil) ประกาศจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสูงสุด 70 ล้านเรอัลบราซิล (Brazilian Real) หรือประมาณ 12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อใช้ในมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวและสนับสนุนด้านโลจิสติกส์ ภายใต้โครงการบริหารจัดการผลผลิตข้าวฤดูการผลิตปี 2025/26 โดยมีเป้าหมายเพื่อลดแรงกดดันจากภาวะอุปทานล้นตลาดและราคาภายในประเทศที่อ่อนตัวลง

มาตรการดังกล่าวจะดำเนินการผ่านการประมูลภายใต้โครงการ “เปโปร” (Pepro: Equalizer Premium Paid to Producers) ซึ่งจัดโดยบริษัทอุปทานแห่งชาติบราซิล (National Supply Company: Conab)

ภายใต้กลไกของโครงการ Pepro รัฐบาลจะจ่ายเงินชดเชยส่วนเพิ่มให้แก่เกษตรกรหรือสหกรณ์ ในกรณีที่ราคาตลาดต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่รัฐบาลกำหนด โดยเงินอุดหนุนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการเคลื่อนย้ายข้าวจากรัฐทางตอนใต้ที่มีผลผลิตส่วนเกิน เช่น รัฐรีโอกรันด์ิดูซูล (Rio Grande do Sul) และรัฐซานตาคาตารินา (Santa Catarina) ไปยังพื้นที่ที่มีอุปทานไม่เพียงพอ หรือส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ

การประมูลรอบแรกซึ่งจัดขึ้นในช่วงต้นเดือนพฤษภาคม สามารถจำหน่ายข้าวจากรัฐรีโอกรันด์ิดูซูลได้มากกว่า 100,000 ตัน รวมถึงปริมาณเพิ่มเติมจากรัฐซานตาคาตารินา โดยพื้นที่ชายแดนฝั่งตะวันตกของรัฐรีโอกรันด์ิดูซูลมีความต้องการสูงที่สุด ส่งผลให้ปริมาณข้าวที่จัดสรรในพื้นที่ดังกล่าวถูกซื้อหมดทั้งหมด

ด้านสหพันธ์ผู้ปลูกข้าวเฟเดอราโรซ (Federarroz) ระบุว่า มาตรการดังกล่าวช่วยฟื้นฟูปroducer ที่ซบเซา และเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายผลผลิตจากภูมิภาคผู้ผลิตข้าวสำคัญของบราซิล

บริษัทอุปทานแห่งชาติบราซิล (Conab) ยังระบุเพิ่มเติมว่า อาจมีการจัดการประมูลเพิ่มเติมในระยะต่อไป เพื่อปรับสัดส่วนการกระจายปริมาณข้าวที่ยังจำหน่ายไม่หมดจากพื้นที่ที่มีความต้องการต่ำ ไปยังภูมิภาคที่มีอุปสงค์สูงกว่า

โครงการสนับสนุนดังกล่าวครอบคลุมข้าวจากผลผลิตฤดูกาลผลิตปี 2025/26 ในรัฐรีโอกรันด์ิดูซูล (Rio Grande do Sul), รัฐซานตาคาทารินา (Santa Catarina), รัฐอาลาโกอัส (Alagoas) และรัฐเซร์ซีปี (Sergipe)

แม้ว่าบราซิลจะเข้าสู่ฤดูกาลผลิตปี 2025/26 ด้วยแนวโน้มผลผลิตข้าวที่ลดลง แต่ประเทศยังคงมีปริมาณสต็อกคงเหลือในระดับสูงจากผลผลิตส่วนเกินในฤดูกาลก่อนหน้า โดยข้อมูลประมาณการของบริษัทอุปทานแห่งชาติบราซิล (Conab) ระบุว่า ผลผลิตข้าวในปี 2025/26 คาดว่าจะลดลงเหลือประมาณ 11.17 ล้านตัน จากระดับ 12.76 ล้านตันในปีก่อนหน้า ขณะที่สต็อกปลายฤดูกาลยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง หลังการสะสมอุปทานส่วนเกินในฤดูกาลผลิตปี 2024/25

ทั้งนี้ ปริมาณสต็อกดังกล่าวคาดว่าจะช่วยสนับสนุนการส่งออกข้าวของบราซิลในฤดูกาลนี้ให้อยู่ที่ประมาณ 2.1 ล้านตัน

โครงการพยุงราคาภายใต้กลไก Pepro และ PEP นับเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายที่บราซิลใช้อย่างต่อเนื่องในช่วงที่ราคาสินค้าเกษตรในตลาดอยู่ในระดับต่ำ เพื่อรักษาเสถียรภาพรายได้ของเกษตรกร ตลอดจนสนับสนุนการกระจายสินค้าและการส่งออกอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่มา *Oryza.com*

